

३५ औं नगर सभाको निर्णयहरू

पहिलो दिन (२०७८।३।१० गते)

प्रस्ताव र निर्णयहरू

प्रस्ताव नं.१: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.१: प्रस्ताव नं.१ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रम नगर सभाका सदस्यहरूको सुझाव समेत संलग्न गराई संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

१. २०४८ साल चैत्र ३० गते स्थापना भएको तनहुँ जिल्ला कै पहिलो यस नगरपालिकामा हामीहरू आज पैत्तिसौ नगर सभामा छौं । स्थानीय तहको पुनर्संरचना पछिको यो नवौं नगर सभामा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का लागि नगरपालिकाले अवलम्ब गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको महशुस गर्दछौं ।
२. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापना गर्नका लागि जीवन वलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं । शहिद वेपत्ता तथा घाइते परिवारप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै व्यास नगरपालिकाको स्थापना र विकास अभियानमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रज नेतृत्व तथा पूर्व जनप्रतिनिधिज्यूहरूको अमूल्य योगदान प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछौं । साथै हामीहरूसँगै निर्वाचित हुनु भएका नगर सदस्य श्री हेमराज पोखेलज्यूको यस अवधिमा दुखद मृत्यु भएको र व्यास नगरपालिकाका पूर्व जनप्रतिनिधिहरूको दुःखद देहावसान भएकोमा हार्दिक श्रद्धा सुमन व्यक्त गर्दै उहाँहरूको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छौं ।
३. विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको (कोरोना भाइरस) कोभिड-१९ को पहिलो र दोस्रो लहरको संक्रमणबाट मानव जाति एवं मानव सभ्यता माथि नै अकल्पनीय संकट आइपरेको विदितै छ । यस महामारी विरुद्ध व्यास नगरपालिका आफ्नो सम्पूर्ण क्षमता, श्रोत र साधनका साथ जुटिरहेको यस कठिन घडीमा कोभिड १९ कै कारण दिवंगत हुनु भएका सम्पूर्ण नगरवासीप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै उपचाररत सम्पूर्ण संक्रमितहरूको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछौं । नगर सभाको यो बैठकबाट प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले मुख्यतया कोभिड १९ बाट नगरवासीको जीवन रक्षा गर्ने र महामारीबाट सिथिल भएको नगरपालिकाको अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउने लक्ष्य लिइएको छ । संकटको यस घडीमा एकजुट भई महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको कार्यमा अग्रपङ्तिमा रही अहोरात्र खटिनु हुने चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाईकर्मी, एम्बुलेन्स लगायतका चालकहरूले पुऱ्याउनु भएको योगदानको उच्च प्रशंसा गर्दछौं । जोखिमपूर्ण यस घडीमा आ-आफ्नो तहबाट खटिनु हुने जनप्रतिनिधि, राजनतिक दल, सञ्चारकर्मी, उद्योगी व्यवसायी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज लगायत व्यक्ति, संघ संस्थालाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं । व्यास नगरपालिकाले स्थापना गरेको कोभिड-१९ नियन्त्रण तथा उपचार कोषमा स्वैच्छिक रुपमा योगदान गर्नुहुने वित्तीय संस्था, व्यक्ति तथा संघ संस्था एवं स्वास्थ्य सामग्री तथा जिन्सी सामान सहयोग गर्नुहुने सबै महानुभाव प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं । महामारीबाट सुरक्षित राख्न लागु गरिएको लकडाउनको पालना गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरवासी प्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं । आगामी दिनमा पनि व्यास नगरपालिकाले महामारी विरुद्ध चाल्ने सुरक्षाका उपायहरूमा नगरवासीको साथ र सहयोग रहिरहने विश्वास व्यक्त गर्दछौं ।
४. आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ मा कोभिडको महामारीका अतिरिक्त, बाढी तथा पहिरोको विपत्तिका कारण जनधनको अकल्पनीय क्षति भएको हामीलाई विदितै छ । पहिरोका कारणले वडा नं.१, ९ र ११ मा

दिवंगत हुनु भएका नगरवासीहरु प्रति हार्दिक श्रद्धासुमन व्यक्त गर्दै यस विपत्तिमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं ।

५. आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का लागि व्यास नगरपालिकाले यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्था ऐन, २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४, विद्यमान राष्ट्रिय, प्रादेशिक, नगरपालिकाको एकीकृत विकास योजना र आवधिक योजनाले प्रत्याभूत गरेका स्थानीय नीतिहरु र संयुक्त राष्ट्र संघबाट उद्घोष भएका दिगो विकासका लक्ष्यहरु (SDG) मा रहेका सिमा भित्र रही "विविधतायुक्त गाउँशहर, समृद्ध मेरो व्यास नगर" (Rural Urban Diversity, My Prosperous Vyas Municipality) भन्ने मुल नारालाई सार्थकता दिने गरी तयार गरिएको छ ।
६. संघीय गणतन्त्र स्थापना पश्चात् सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको ४ वर्षको अवधि वितिसकेको छ । यस ४ वर्षको अवधिमा गत २०७७ चैत्र ३० गते यस नगरपालिकाको ३० औं स्थापना दिवसमा विगतका सम्पूर्ण गतिविधिहरु प्रकाशन गरिएको स्मरण गर्दछौं । प्रारम्भमा ५९ वर्ग कि.मी. रहेको यस नगरपालिका २०७१ सालपछि ८६.५७ वर्ग कि.मी. र स्थानीय तहको पुनर्संरचना पछि करिब ३ गुणा बढ्न गई २४८ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफलमा फैलिएको छ । आर्थिक, भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक दृष्टिकोणले विविधता युक्त नगरपालिकाको रुपमा परिचित यस नगरपालिकाले आफ्ना श्रोत र सिमाहरुमा रही कृषि, पर्यटन, स्वास्थ्य, शिक्षा, लगायत पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरु गरिदै आएको नगरवासीले समीक्षा गर्नु नै हुनेछ ।
७. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले प्रदान गरेको विधायिकी अधिकार समेत प्रयोग गरी हालसम्म १९ वटा ऐन, ९ वटा नियमावली, ४० वटा कार्यविधि, ६ वटा निर्देशिका ३ वटा दिग्दर्शन एवं मापदण्डहरु गरी जम्मा ७७ वटा ऐन, नियम तयार गरिएको छ भने ४ वटा निर्माण गरिएको नियमावली, कार्यविधि र निर्देशिका खारेज भएका छन् । नगरपालिकाले संविधान, प्रचलित संघ, प्रदेश अन्तर्गतका कानुन र आफूले पारित गरेका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका भित्र रही कार्य सम्पादन गर्दै आएको छ । स्थानीय तहलाई प्राप्त विधायिकी, कार्यपालिका र न्यायिक अधिकारहरुको प्रयोग गर्दै सबै कार्यहरुलाई कानुन सम्मत बनाउने भरमग्दुर कोशिश गरिएको छ ।
८. व्यास नगरपालिका अन्तर्गत मूल कार्यालय नयाँ बहुउद्देश्यीय भवनमा सञ्चालन भएको र पुराना संरचना हटाई अर्को एक ४ तले बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण गर्न नगर विकास कोषसँग सम्भौता अन्तिम चरणमा पुगेको, वडा नं.५ र ९ को वडा कार्यालय यसै वर्ष आफ्नै भवनमा स्थानान्तरण भई सेवा सञ्चालन गरेको, वडा नं.१ को वडा भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको, वडा नं.६, ८, १२, १३ र १४ का पुराना भवनहरुलाई हटाई पुनः निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेका छन् ।
९. व्यास नगरपालिकाबाट विगत ४ वर्षमा १६.८० कि.मी. कालोपत्रे, ४८.६८ कि.मी. ग्राभेल, ९८.४९ कि.मी. कच्ची सडक र ३६.९० कि.मी. पक्की नाला निर्माण, खानेपानी योजना, मादीनदी एकीकृत विकास परियोजना, व्यास जन्मभूमिको विकास परियोजना, मानहुँकोट, गलेखाम कोट, पुलिमच्याङ शहीद पार्क, क्यामिन कालिका, कर्लुङ कालिका, पराशर आश्रम, दमौली सेन्ट्रल पार्क, खेलकुद मैदानहरु निर्माण, सामुदायिक भवनहरु निर्माण, दमौली बजारका मुल चोकहरु सुधार, गौ संरक्षण केन्द्र सञ्चालन, फोहोर मैला व्यवस्थापन, युवा, बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता क्षेत्रमा सहयोग, कोभिड १९ पि.सि.आर. परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण, वधस्थल निर्माण, कुहिने फोहोर र गौ संरक्षणको मलबाट बायोग्याँस उत्पादन लगायतका निर्माण एवं गुरुयोजना तयार गर्ने कार्य अधि बढाइएको छ ।
१०. आ.व.२०७७।०७८ मा ७६ वटा योजनाहरु टेण्डर प्रक्याबाट कार्य अधि बढाइएको, उपभोक्ताहरुबाट १२३९ योजनाहरु सम्पन्न एवं सञ्चालन भइरहेका छन् । संघीय सरकारसँगको समपुरक योजनामा

तनहुँशुर जाने ५.८ कि.मी. खड्गकाली मार्ग कालोपत्रे गर्ने कार्य भइरहेको, संघीय सरकारको विशेष अनुदान अन्तर्गत व्यास १० को देवीडाँडा खानेपानी योजना र व्यास १३ को कमेरे साँघ खानेपानी योजना निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका, व्यास ३ मा निर्माणाधीन व्यासको १०८ फिट अग्लो मूर्ति निर्माण गर्ने कार्य संघीय सरकारको समपुरक अनुदान सहयोग समेतमा सञ्चालनमा रहेको, प्रदेश सरकारका विशेष अनुदान अन्तर्गत नरङ्गा सिंचाई योजना र शित भण्डार निर्माण योजनाको निर्माण कार्य अघि बढेको, विश्वबैंकको सहयोगमा करिब ७५ करोडको दमौली-केशवटार-कुलुङ-छाब्दी-कर्लुङ-छिर्कने मार्ग, पराशर मार्ग र माहेन्द्री मार्ग ५ वर्ष भित्र निर्माण सम्पन्न हुने गरी सम्भौता सम्पन्न भएकोले उल्लेखित सम्पूर्ण कार्यहरु यस नगरपालिकाको महत्वपूर्ण उपलब्धिका रूपमा रहेका छन् । कोरोना भाइरसको महामारी भई निषेधाज्ञाका कारण करिब २२० योजनाहरुलाई क्रमागत योजनाका रूपमा आगामी आर्थिक वर्ष कार्तिक मसान्त भित्र सम्पन्न हुने गरी निरन्तरता दिइने छ ।

११. खेलकूदका माध्यमद्वारा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यका साथ माघ १६ गते शहीद दिवसका दिन मानुङ-पुलिमन्याङ चौथो खुल्ला अल्ट्रा म्याराथन प्रतियोगिता र नारी दिवसका दिन व्यास गुफा-तनहुँशुर प्रथम महिला हाफ म्याराथन प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ भने अन्य खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि अन्तर माध्यमिक रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता, मेयर कप, उपमेयर कप छात्रछात्रा अन्तर मा.वि. भलिबल, मेयर कप व्याडमिन्टन प्रतियोगिता जस्ता प्रतियोगिताहरु सम्पन्न गरिएका छन् ।
१२. व्यास नगरपालिकाले शहरी विकासको सम्भावना रहेका क्षेत्रहरुमा जग्गा विकास आयोजना सञ्चालन गर्न व्यास ११ को रानीगाउँ, व्यास १० को बैरेनी, व्यास ६ को शिशाघाट क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखेर नगर विकास कोषको सहयोगमा एकीकृत जग्गा विकास परियोजना सञ्चालन प्रक्रिया अगाडि बढाइएको छ । यस कार्यमा भूकम्प प्रविधि राष्ट्रिय समाज नेपालबाट प्राप्त प्राविधिक सहयोगका लागि हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं । यसै सिलसिलामा व्यास जन्मभूमिको गुरु योजना निर्माण गर्न र मानहुँकोटको गुरु योजना निर्माण गर्न महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने शहरी विकास योजना विज्ञ इन्जिनियर रश्मी दाहालको कोभिड १९ का कारण यसैवर्ष दुःखद मृत्यु भएको स्मरण गर्दै उहाँका प्रति हार्दिक श्रद्धा सुमन व्यक्त गर्दछौं ।
१३. व्यास नगरपालिकाको न्यायिक समिति अन्तर्गतको न्यायिक दायित्वहरुलाई परिस्कृत र मेल मिलाप कार्यलाई अझ विश्वसनीय बनाउन वडाहरुमा मेल मिलाप केन्द्र स्थापना गरिएका छन् ।
१४. व्यास नगरपालिकाले गतवर्षसम्म फोहोर विसर्जन गर्ने गरिएको व्यास ३ को भतेरी स्थित सार्वजनिक जग्गामा विगत असार श्रावणमा आएको बाढीले उक्त क्षेत्रको कटान गरी क्षति पुऱ्याएकोले पुन प्रयोगमा आउने फोहोर व्यास १ मोहोरियाटार स्थित भतेरीमा र कुहिने फोहोर व्यास १० दुम्सी स्थित भतेरीमा विसर्जन गर्ने अस्थायी व्यवस्थापन गरिएको छ भने फोहोर मैला विसर्जनको स्थायी समस्या समाधानका लागि व्यास ४ र १० स्थित रानीपानी सामुदायिक वन क्षेत्रको वातावरणीय अध्ययन पुरा गरिएको, सामुदायिक वन भित्रको स्थान हुँदा नेपाल सरकारको स्वीकृति प्रकृत्यालाई अघि बढाइएको छ ।
१५. सञ्चार क्षेत्रको प्रवर्द्धन र विकासका लागि सम्बन्धित क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी सम्बन्ध विकास गर्न विभिन्न गतिविधिहरु सञ्चालन भइरहेका छन् ।
१६. व्यास नगरपालिकाले GPM र UCLG ASPAC जस्ता अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुसँगको सदस्यतालाई निरन्तरता दिँदै यस वर्ष International Council for Local Environmental Initiatives (ICLEI) र League of Historical Cities संस्थासँग आवद्धता अघि बढाई व्यास नगरपालिकालाई अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा परिचित गराउने अभियानलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

व्यास नगरपालिकाले विगत वर्षहरुमा हासिल गरेका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरुको जगमा रही आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को व्यास नरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छौं ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

१७. विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड-१९ को महामारीबाट जिल्लावासी, नगरवासीको जीवन रक्षाका लागि व्यास नगरपालिका प्रतिवद्ध रही संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, तनहुँका सबै पालिकाहरु र नागरिक समाजको सहभागितामा नगरपालिका वडा नं.१० को दुम्सी बजारको आधारभूत स्वास्थ्य चौकीमा कोभिड १९ को पि.सि.आर. परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण गरी सञ्चालन गरिने छ ।
१८. कोरोना महामारीबाट नगरवासीको जीवन रक्षा गर्नका लागि व्यास नगरपालिका प्रतिवद्ध रही नगरपालिकामा रहेका सम्बद्ध निकाय, वडा समिति, स्वास्थ्य संस्थाहरु लगायतका शाखा, उपशाखाहरूसँग आवश्यक समन्वय गरी कोरोना भाइरसका रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरिने छ । हाल कृषि विकास बैंकको भवनमा अस्थायी सामुदायिक आइसोलेसन केन्द्र स्थापना गरिएकोमा आगामी वर्ष २५ वेडको कोभिड उपचार समेतलाई ध्यानमा राखी व्यास १० दुम्सी बजारमा रहेको आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र अन्तर्गत नगरपालिका मातहतमा हुने गरी अस्पताल सञ्चालन गरिने छ ।
१९. कोरोना भाइरसका कारणले मृत्यु हुने परिवार, अभिभावक गुमाएका बालबालिका र न्यून आय भएका र स्थायी रोजगार नभएका विपन्न एवं मजदुर परिवारलाई विशेष सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ ।
२०. विद्यमान कोभिड १९ को महामारीबाट प्राप्त तितो अनुभव र यसले सिकाएको पाठलाई ध्यानमा राखी दमौलीमा रहेको जिल्ला अस्पताललाई विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई महशुस गरी उक्त स्थानमा जग्गा अभावले थप विस्तार हुन नसक्ने देखिँदा उक्त जिल्ला अस्पताललाई न्यूनतम १०० वेडमा विस्तार गरी व्यास नगरपालिका वडा नं.११ पोल्याड बाघेचौरको करिब १०० रोपनी जग्गामा शिक्षण अस्पताल बनाउने गुरु योजना तयार गरिने छ । साथै उक्त अस्पताल बनेपछि हाल सञ्चालित दमौली अस्पताललाई व्यास नगरपालिका मातहत ल्याई सञ्चालन गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
२१. गण्डकी प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी दमौली अस्पतालमा ट्रमा सेन्टर, आँखा उपचार, डाइलासिस सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ ।
२२. कोराना भाइरस विरुद्धको अभियानमा अग्रपङ्तीमा रहेर कार्य गर्ने स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाईकर्मी, सञ्चारकर्मी, सम्बन्धित वाहन सञ्चालन गर्ने चालकहरुको सुरक्षाका लागि नेपाल सरकारको नीति अनुरूप जीवन बिमा र जोखिम भत्ता उपलब्ध गराइने छ । साथै आवश्यक स्वास्थ्य उपकरण, सुरक्षा, परीक्षण सामग्री खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२३. कोरोना भाइरसको विद्यमान संकटको घडीमा सावधानी र सचेतनापूर्वक नगरपालिका भित्र विकास निर्माणका कार्यहरु सुचारु गरिने छ । औषधी उपचारसँग सम्बन्धित व्यवसाय, आधारभूत खाद्य पदार्थ, उद्योग व्यवसाय, कृषि उत्पादनका कार्यलाई सुरक्षित तवरले सामाजिक दुरी कायम गर्दै सुचारु गरिने छ भने आवश्यक मल, बिउबिजन, कृषि औजारको सहज आपूर्ति गर्न सहजीकरण गरिने छ ।
२४. व्यास नगरपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुको सेवालालाई स्तरीकरण गर्दै हरेक वडामा स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको सहयोगमा सरुवा रोग लगायतका संक्रमणबाट नगरवासीलाई सुरक्षित राख्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । सम्पूर्ण वडामा रहेका स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य स्वयंसेवी मार्फत विद्यालय र उच्च शिक्षा अध्यापन गराइने क्षेत्रमा समेत स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिने छ । आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितताको लागि अत्यावश्यक औषधी, स्वास्थ्य उपकरण तथा सामग्री आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइने छ ।
२५. जटिल रोग लागेका विपन्न परिवारका नगरवासीलाई दिँदै आएको सहयोगलाई निरन्तरता दिइनुका साथै विपन्न परिवारका सुत्केरी महिला र निरन्तर डाइलासिस गर्नुपर्ने विपन्न परिवारका व्यक्तिलाई यातायात खर्च उपलब्ध गराइने छ ।

२६. व्यास नगरपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा प्रयोगशाला विस्तार गरिने छ र भौतिक सुधारमा निरन्तरता दिइने छ ।
२७. व्यास नगरपालिकाबाट सञ्चालित सामुदायिक आइसोलेसन केन्द्र सञ्चालनार्थ भवन उपलब्ध गराउने कृषि विकास बैंक र क्वारेन्टिन व्यवस्थापन गर्न भवन उपलब्ध गराउने क्षेत्री समाज तनहुँ जिल्ला कार्य समितिलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौ ।
२८. व्यास नगरपालिका भित्र कोरोनाबाट मृत्यु भएकाहरुको सामुहिक व्यास नगर कोभिड स्मारक पार्क व्यास ११ वेलथुम्कीमा निर्माण गरिने र कोरोनाबाट अभिभावक गुमाएका बालबालिकाहरुको शिक्षामा विशेष सहयोग र त्यस्ता घर परिवारका यूवाहरुका लागि स्वरोजगार सृजना हुने गरी अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।

कृषि क्षेत्र

२९. कोरोना भाइरसको संक्रमणले संसार भरकै अर्थतन्त्रमा व्यापक समस्या सृजना भइरहेको विद्यमान अवस्थामा यस नगरपालिका पनि यसको प्रभावबाट अछुतो रहन सक्ने अवस्था छैन । व्यास नगरपालिका भित्र बसोबास भई विदेशिएका उत्साही जनशक्तिहरु आफ्ना घर फर्कने अवस्था सृजना भएको छ । तत्काल उद्योग धन्दा चलन नसक्ने साथै पर्यटन क्षेत्रको समेत प्रवर्द्धन हुन नसक्ने विद्यमान अवस्थामा व्यास नगरपालिकाले निर्माण गरेको एकीकृत शहरी विकास योजनाले यस नगरपालिकाको विकासको लागि अग्रणी क्षेत्रको रुपमा प्राथमिकतामा राखेको कृषि क्षेत्रको विकासमा व्यास नगरपालिका प्रतिबद्ध रही व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकास गर्दै तत्काल रोजगारी सृजना गर्ने र खाद्यान्न, दुध, मासु माछाको आपूर्तिको क्षेत्रमा यस नगरपालिकालाई एउटा आत्म निर्भर नगरपालिकाको रुपमा विकास गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।
३०. व्यास नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका निजी तथा सार्वजनिक अवस्थाका खाली जमिनको उत्पादनशील उर्जालाई खेर जान नदिन र कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग गरी कृषि उत्पादनलाई बढवा गर्दै लैजाने नीति कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । जैविक खेती प्रणालीमा जोड दिई तत्काल आवश्यक पर्ने रासायनिक मल तथा उन्नत बिउको आपूर्ति एवं वितरण र सिंचाई क्षेत्रको विकासका साथै विस्तार गरिने छ ।
३१. आगामी वर्ष व्यास नगरपालिकाले कृषि क्षेत्रमा आधुनिकीकरण, यान्त्रीकीकरण र विशिष्टीकरण गर्दै स्थानीय स्तरको उत्पादन बृद्धिमा जोड दिइने छ । प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा शित भण्डार निर्माण गरी कृषि उत्पादन, फलफूल, तरकारीलाई सुरक्षित राखी नगरपालिकाको आपूर्ति व्यवस्थालाई सहजीकरण गरिने छ ।
३२. व्यास नगरपालिकाले कृषि तथा कृषिजन्य उच्चम व्यवसायलाई रोजगारीको मुख्य क्षेत्रको रुपमा विकास गर्नेछ । कृषि उत्पादनलाई सङ्कलन गर्न हरेक वडामा न्यूनतम एक कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र र बजारीकरणका लागि कृषि उपज हुवानी गर्न कृषि एम्बुलेन्स सञ्चालनमा ल्याइनुका साथै कृषि सम्बन्धी विशेषज्ञ परामर्शका लागि निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रसँग सहकार्य गरी दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
३३. व्यास नगरपालिका दमौलीमा परम्परागत रुपमा सञ्चालन हुने गरेका बुधवारे हाट बजार र माघे सक्रान्तिमा लाग्ने मेलालाई समय सापेक्ष रुपमा परिस्कृत गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
३४. स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न, फलफूल, तरकारी वालीहरु, पशुपंक्षी पालन तथा मत्स्य पालनको पञ्जीकरण, अनुसन्धान, प्रवर्द्धन र बजारीकरणमा सहयोग पुऱ्याइने छ । त्यसका लागि आवश्यक सडक, विद्युत, सिंचाई, शित भण्डार, सङ्कलन एवं बिक्री केन्द्र जस्ता आधारभूत पूर्वाधारको विकास गरिने छ ।

३५. कृषिमा आधुनिकीकरण गरी उत्पादन बढाउन विशेष धान उत्पादनको पकेट क्षेत्र एकीन गरी जग्गा सम्प्राप्त गर्ने कार्यलाई उत्प्रेरित एवं व्यवस्थित गरिने छ भने कृषि उत्पादनका लागि ट्याक्टर खरिद गरी वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखी अगाडि बढाइने छ ।
३६. कृषि व्यवसायमा आवद्ध व्यवसायिक कृषकहरूलाई बिउ विजन उपलब्ध गराउने र पशुपंक्षी पालन व्यवसायमा रहेका कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउँदै आएको अनुदान जस्ता जनमुखी कार्यक्रमहरूलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिने नीति अवलम्बन गरिएको छ भने साना किसानहरूको सामुहिक खेती गर्ने अभ्यासलाई अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
३७. व्यास नगरपालिकाको भू-धरातल, जलवायू र जैविक विविधताको अधिकतम उपयोग हुने गरी भू-उपयोग नीति एवं कार्यक्रम ल्याइने छ । सार्वजनिक वन क्षेत्र, सडक किनारा, नदी उकास र उपभोगहिन सार्वजनिक सरकारी जमिनमा फलफूल र अन्य विरुवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिने छ । निजी बाँझो जग्गा, खेतवारी, कान्ला, आलीमा दलहन, तरकारी, फलफूल र अन्य विरुवा लगाउन साथै शहरी क्षेत्रमा करेशावारी, कौशी र गमला खेती प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
३८. व्यवसायिक बाखा पालन, माछा पालन, स्थानीय जातको गाइभैसी, बंगुर र कुखुरा तथा अन्य पशुपंक्षी पालन कार्यमा सहयोग पुर्याई पशुपंक्षी बजार प्रवर्द्धन गर्ने कार्य अधि बढाइने छ । साना किसानलाई नगदे वाली उत्पादनका लागि अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
३९. नगरपालिकामा सडकलन हुने कुहिने फोहोर मैला र व्यास १० स्थित दुम्सी बजार मादी नदी किनारमा रहेको गौ संरक्षण केन्द्रबाट उत्पादन हुने गोबर समेतको समिश्रणबाट बायोग्याँस तथा प्राङ्गारिक मल उत्पादन गरी कृषकहरूलाई वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
४०. गाउँ वस्तीबाट विस्थापित भएका नगरवासीलाई गाउँमै फर्काउने गरी कृषि विकास कार्यक्रम ल्याइने छ ।
४१. व्यास नगरपालिका वडा नं.१० पोखेलफाँटमा रहेको गोवर्धन शर्मा कृषि अनुसन्धान केन्द्रलाई नमूना प्राङ्गारिक खेती प्रणालीको अध्ययन अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गर्न संघीय सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारका कृषि विज्ञहरूसँग समन्वय गरिने छ ।
४२. नगरपालिका भित्रका स्थानीय जातका फलफूल जस्तै बयर, ऐसेलु लगायतका फलफूलहरू, स्थानीय जातका मास, पिंडालु, तरुल आदिको संरक्षण गर्दै यसको उत्पादन एवं बजारीकरण गर्ने कार्यमा वडासँग समन्वय गरी कार्यक्रम अधि बढाइने छ ।
४३. सम्बन्धित वडाको सिफारिसमा विगतका वर्षहरूमा जग्गा बाँझो रहेका जग्गामा खेती गर्ने किसानलाई सम्पत्ति एवं भूमिकर मिनाहा गर्ने नीति लिइने छ ।
४४. व्यास नगरपालिका भित्र आलु, लसुन, प्याजको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादनमा लाग्ने किसानहरूलाई अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
४५. व्यास नगरपालिकालाई तरकारी वालीमा आत्म निर्भर गराउने अभियान निर्माणका लागि सहयोग गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
४६. हिंस्रक वन्यजन्तु, बाघ, भालु, बाँदर नियन्त्रणका लागि सम्बन्धित निकायसँग सहजीकरण गरी आवश्यक सुरक्षा र खेतीवाली संरक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

पर्यटन क्षेत्र

४७. यस नगरपालिकाले नगरको विकासमा पर्यटन क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलहरूको पहिचान गरी पर्यटन क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकासका

लागि कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्दा पुरातात्विक महत्वका धार्मिक, साँस्कृतिक ऐतिहासिक मठमन्दिर, गुम्बा र गुफा लगायतका नगरवासीका मौलिक साँस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छ ।

४८. व्यास नगरपालिका भित्र रहेका व्यास जन्मभूमिमा महर्षि वेदव्यासको १०८ फिट अग्लो मूर्ति निर्माण, व्यास गुफा र पराशर ऋषिको तपोभूमि पराशर क्षेत्र जोड्ने पुलमा व्यास भुला निर्माण, ऐतिहासिक तनहुँशुर दरवार क्षेत्र, मानहुँकोट, गलेखाम कोट, कालिका शहीद जंगल पार्क, क्यामिन कालिका, कर्लुङकोट, ॐ सिद्धेश्वरी राजापानी महादेव, छाङ्गा बाराही, देवीडाँडा लगायतका टाकुराहरु एवं मन्दिरहरुको संरक्षण एवं सम्वर्द्धन गरिने छ र “टाकुरा पर्यटन सञ्जाल” को विकास गरिने छ ।
४९. व्यास नगरपालिका भएर बग्ने (करिब १८ कि.मी.) मादी नदीको बहुउद्देश्यीय विकासका लागि व्यास मादी नदी एकीकृत विकास परियोजना अन्तर्गत पर्यटन प्रवर्द्धन र कृषि क्षेत्रमा विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ । यस अन्तर्गत मादी नदीमा ताल निर्माण गरी जल विहारको आनन्द प्रदान गर्ने र पोखराबाट स्थानान्तरण हुन लागेको प्याराग्लाइडिङलाई व्यास नगरपालिकामा भित्रयाई यस क्षेत्रको प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
५०. जीविकोपार्जन र रोजगारीको अवसर वृद्धि गर्न जल पर्यटन, कृषि पर्यटन, शैक्षिक पर्यटन, धार्मिक पर्यटन, खेल पर्यटन, ग्रामिण पर्यटन, साँस्कृतिक एवं प्राकृतिक पर्यटन व्यवसायको विविधीकरण तथा विस्तारमा जोड दिइने छ ।
५१. व्यास नगरपालिका भित्रका होटलहरु र होमस्टेलाई स्वच्छ तथा सफा सुगन्ध राख्दै पर्यटनमैत्री बनाउन सहयोग प्रदान गरिने छ र प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन र साना तथा घरेलु उत्पादनसँग आवद्ध गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिने छ । दमौली आसपासमा तारे होटेल निर्माणका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।
५२. नगरपालिकाको सम्पूर्ण पर्यटकीय सम्पदा समेटिने भ्रमण पुस्तिका प्रकाशन गरी द ग्रेट हिमालय ट्रेलको सबट्रेलको रूपमा बुद्ध शान्ति पद मार्ग (मनाङको तिमाङ गाउँ-दमौली-लुम्बिनी) लाई नक्सांकन गरी व्यवस्थित गरिने छ ।
५३. पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न महोत्सवहरु सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याइने छ । खुला मानहुँकोट-पुलिमराङ अल्ट्रा म्याराथन प्रतियोगिता र व्यास गुफा-तनहुँशुर महिला हाफ म्याराथन प्रतियोगिता जस्ता कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै दमौली-मानहुँ पद मार्ग, मूलपानी तनहुँशुर पदमार्गलाई स्तरीकरण गरिने छ ।
५४. होमस्टे तथा होटलहरु दर्ता गरी व्यवस्थित गर्ने र नियमन एवं अनुगमनको कार्यक्रम तय गरी लागु गरिने छ । नगरपालिका भित्र स्तरीय होटल सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन दिइने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
५५. व्यास १० दुम्सीचौरमा पर्यटकीय प्रवर्द्धनका लागि नारेश्वर ताल निर्माण सम्पन्न गरिने छ भने भानुघाँसी स्मारक पार्कलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
५६. दमौलीबाट मानहुँ यात्राका लागि केवलकार, मानहुँकोटमा तारे होटेल निर्माण, शिशा पुल निर्माण, जिप लाइन लगायतका निर्माण कार्यका लागि निजी लगानीकर्ताहरुलाई आकर्षित गरी निजी क्षेत्रसँग साभेदारी गरिने छ ।
५७. व्यास नगर भित्रका सबै वडाहरुमा रहेका ऐतिहासिक र परम्परागत महत्वका स्मरणीय स्थानहरुको पहिचान गरी त्यसको प्रचार प्रसार र संरक्षण गरिने छ । साथै नगरपालिका भित्र पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि पर्यटन प्रवर्द्धन सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ । जुन सूचना केन्द्रबाट नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचार प्रसार गर्न पथ प्रदर्शक व्यवस्था गरिने छ ।

५८. तनहुँशुर क्षेत्रलाई केन्द्र विन्दुमा राखेर भानु शान्ति निकुञ्ज पर्यटन गुरु योजना टेक्निकल टिमद्वारा तयार पारिएको “पर्यटन गुरु योजना” लाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ र पर्यटन गुरु योजनामा प्रस्ताव गरिएको १० वर्षे दीर्घकालीन सोच एवं अवधारणा अनुसार तात्कालीन, अल्पकालीन र मध्यकालीन कार्यक्रमलाई नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिने छ । उक्त गुरु योजना तयार गर्न सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण विज्ञहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गरिन्छ ।

शिक्षा क्षेत्र

५९. व्यास नगरपालिकालाई शैक्षिक हक्का रुपमा विकास गर्नका लागि नगर शिक्षा योजना निर्माण गरी नगरपालिकामा रहेका क्याम्पस र विद्यालय स्तरका शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र विश्वसनीय बनाइने छ ।

६०. व्यास नगरपालिका भित्र माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा लिन कठिनाई परेका अनाथ, असहाय, विपन्न, शहीद, बेपत्ता, कोरोनाबाट मृत्यु भएका घर परिवारका बालबालिकाको शिक्षाका लागि व्यास ७ शेशमटारमा रहेको व्यास नगर क्याम्पस कोट प्रा.वि.मा “व्यास नगर समता विद्यालय” नामक आवासीय विद्यालय स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

६१. नगरपालिकामा रहेको एक मात्र सामुदायिक क्याम्पस आदिकवि भानुभक्त क्याम्पसलाई मानक विश्व विद्यालय निर्माण गर्न पूर्वाधार व्यवस्थापनमा सहयोग गरिने छ ।

६२. व्यास नगरपालिका भित्रका प्रा.वि., आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयहरुमा प्रविधिमैत्री शैक्षिक वातावरण निर्माण गरिने छ भने व्यास १३ र १४ का सामुदायिक विद्यालयहरुमा SOS बालग्रामसँग सहकार्य गरी विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयन गरिने छ ।

६३. नमूना विद्यालयको रुपमा छनौट भएका यस नगरपालिकाका निर्मल र सत्यवती माध्यमिक विद्यालयहरुको पूर्वाधार विकासका लागि सहजीकरण गरिने छ । विगत अवधिमा सामुदायिक विद्यालयहरुलाई पेशकी स्वरुप उपलब्ध गराइएको अनुदान रकमको अन्तिम कार्य सम्पन्न मूल्यांकनको आधारमा खर्चको औचित्य हेरी फछ्यौट प्रकृत्यामा सहजीकरण गरी शैक्षिक वेरुजु मुक्त गर्न आवश्यक कदम चालिने छ । साथै वेरुजु फछ्यौट नगर्ने विद्यालयलाई वेरुजु फछ्यौट नहुँदासम्म नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराइने सहयोग स्थगित गरिने छ ।

६४. कक्षा ५ सम्मका सामुदायिक विद्यालयमा पढ्ने प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र समेतका विद्यार्थीहरुलाई संघीय सरकारको सहभागितामा दिवा खाजाको प्रबन्धलाई निरन्तरता दिइने छ ।

६५. नगरपालिका भित्रका धार्मिक विद्यालयहरु, मातृ भाषामा शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालयहरु तथा सामुदायिक सिकाई केन्द्रहरु सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ ।

६६. व्यास नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयहरुमा यसै शैक्षिक सत्रदेखि कक्षा १ मा स्थानीय पाठ्यक्रम र माध्यमिक विद्यालयका कक्षा ११ र १२ मा वेदव्यास सम्बन्धी अतिरिक्त पाठ्यक्रम अध्यापन गराउने व्यवस्था मिलाइने छ ।

६७. “हाम्रो प्रतिभा हाम्रो गौरव” भन्ने विश्वासका साथ व्यास नगरपालिका भित्रका विभिन्न विधामा नगर क्षेत्र भित्रका विद्यार्थीहरु बीच प्रतिस्पर्धा गराई नगर स्तरीय उत्कृष्ट प्रतिभा छनौट गरी सम्मान एवं पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

६८. व्यास नगरपालिकामा स्थायी बसोबास भई उच्च शिक्षा हासिल गरिरहेका विद्यार्थीहरुलाई अनुसन्धान गर्ने कार्यमा र नगरपालिका भित्रका विद्यालय तथा क्याम्पसमा अध्ययनरत कक्षा ११ र १२ का विपन्न वर्गका छात्रछात्राहरुलाई अध्ययन गर्नका लागि अनुसन्धान अनुदान एवं छात्रवृत्ति सहयोग पुऱ्याइने छ ।

६९. व्यास नगरपालिका भित्रका संस्थागत विद्यालयहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापनमा नियमनका लागि अनुगमन गरी स्तरीकरण गर्न र नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक नघट्ने गरी शिक्षक व्यवस्था गर्न सहजीकरण गरिने छ ।
७०. व्यास नगरपालिका भित्रका विद्यालयहरूमा विद्यमान कोभिड-१९ को असर र प्रभावका विच पठन पाठनको निरन्तरताका लागि वैकल्पिक अध्यापन कार्य गर्न विद्यालयहरूलाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याइने छ । यस कार्यमा पढ्नका लागि कोठा (Room to Read) सँग सहकार्य गरिने छ ।
७१. नगरपालिका भित्रका सबै शिक्षकहरूको क्षमता विकास गर्न विविध प्रशिक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । अनुभव आदान प्रदानका लागि शैक्षिक भ्रमणको समेत व्यवस्था मिलाइने छ ।
७२. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका व्यवस्थापन समितिको म्याद २०७८ जेष्ठ मसान्तमा सम्पन्न भइसकेकाले नयाँ शैक्षिक सत्रमा हुने विद्यार्थी भर्नाको आधारमा २०७८ श्रावण मसान्त भित्र नियमानुसार व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने, गराउने व्यवस्था वडाका जनप्रतिनिधिहरू मार्फत मिलाइने छ । साथै प्रधानाध्यापकहरूको करार सम्भौता अनुसार कार्य समीक्षा गरी आवश्यक निर्णय लिइने छ ।
७३. व्यास नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गर्ने उद्देश्यका साथ कार्यविधि समेत लागू भइसकेकोले बालमैत्री नगरपालिका घोषणाका लागि मापदण्ड अनुसारका कार्यहरू अघि बढाइने छ ।
७४. “ज्ञान नै समृद्धिको आधार” भन्ने मान्यताका साथ व्यास नगरपालिका भित्र अनुसन्धान सामग्री सहितको विशिष्ट कृतिहरूको संगालो भएको Digital Library स्थापना गरी उच्च शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीलाई निशुल्क अध्ययन अनुसन्धानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
७५. व्यास नगरपालिका भित्रका बाल विकास शिक्षकहरू, कर्मचारीहरूको सेवा सुविधामा संघ, प्रदेश सरकारसँगको सहभागितामा न्यूनतम सुविधा उपलब्ध गराउने नीति लिइने छ ।
७६. व्यास नगरपालिकामा शिक्षक दरबन्दी मिलान हुँदा मा.वि. र आधारभूत तहमा शिक्षक नपुग्ने भएका तर नेपाल सरकारको नीति निर्देशन अनुसार प्रा.वि. तहमा बढी हुने दरबन्दीलाई मा.वि., नि.मा.वि.मा सोधभर्ना राख्दा ५३ प्रा.वि. दरबन्दी अझै बढी हुने देखिएको अवस्था रहेकोले रिक्त २३ दरबन्दी खारेज गर्दा समेत अझै ३० दरबन्दी कटौती हुन जाने भएकोले कनिष्ठ शिक्षकहरूलाई पुल दरबन्दीमा राखी रिक्त हुँदै जाने दरबन्दीमा समायोजन गर्दै जाने र २०७८ कार्तिक मसान्त भित्र निवृत्तीभरण प्राप्त गर्ने इच्छुक शिक्षकहरूलाई स्वइच्छुक अवकास लिएमा नगरपालिकाले केही थप सुविधा दिने व्यवस्था मिलाई विद्यालय समायोजन र दरबन्दी मिलान समेत गरिने छ ।
७७. व्यास नगरपालिका भित्रका संस्थागत विद्यालयहरूद्वारा अत्यधिक शुल्क लिइएको, सामुदायिक विद्यालयहरूमा समेत विभिन्न वहानामा चर्को शुल्क लिइएको गुनासो आइरहेको परिप्रेक्ष्यमा संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयका शुल्क सम्बन्धमा अध्ययन गरी कानून बमोजिम आवश्यक निर्णयहरू लिइने छ ।
७८. व्यास नगरपालिका भित्र बोलिने भाषिक अध्ययन अनुसन्धान गरी सबै भाषा, संस्कृति, ललित कला, प्राचिन, ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने कार्य गरिने छ ।

उद्योग क्षेत्र

७९. व्यास नगरपालिका भित्र सञ्चालित चुन ढुङ्गा उद्योग, विभिन्न स्तरका इटा उद्योग, ढुङ्गा र काठजन्य उद्योग लगायतका अन्य उद्योगहरूको कानून बमोजिम दर्ता, नियमन र अनुगमन गरी वातावरणमैत्री उद्योग सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याई उद्योगमैत्री नगरपालिका स्थापनामा जोड दिइने छ ।

८०. व्यास नगरपालिका वडा नं.५ को चिन्तुटार र वडा नं.१० को माथिल्लो भतेरी सिसौघारी हुँदै परेवारहसम्मको सार्वजनिक बगर जग्गालाई औद्योगिक ग्राम बनाउने कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
८१. यस नगरपालिकाको आर्थिक विकासका लागि “निजी क्षेत्रसँग नगरपालिका” भन्ने कार्यक्रमको आयोजना गरी हरेक ३ महिनामा १ पटक स्थानीय व्यवसायी र जनप्रतिनिधि बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
८२. “निजी क्षेत्र एवं लगानीमैत्री” नगरपालिका निर्माण गर्न निजी साभेदारिता अवधारणा बमोजिम मानहुँकोट, मादी नदी एकीकृत विकास आयोजना, नारेश्वर ताल निर्माण लगायतका योजनाहरुमा सहकार्य गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
८३. नेपाल सरकारको सशर्त कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालित मेडुपा कार्यक्रम र निजी क्षेत्र समेतको लगानी एवं सहकार्यमा यस नगरपालिकामा एक उद्यमशीलता प्रशिक्षण केन्द्र सञ्चालन गरिने छ ।
८४. व्यास नगरपालिका भित्रका सहकारी, महिला सहकारी, कृषि सहकारीलाई नियमन र प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
८५. युवा उद्यमीहरुलाई सहयोग एवं उनीहरुको व्यवसायिक प्रवर्द्धन गर्दै स्वरोजगार सृजना गर्न वित्तीय संस्थासँग समन्वय गरी यस नगरपालिका समेतको सहभागितामा व्यवसाय सञ्चालन अनुदान एवं सरल ऋण उपलब्ध गराउने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
८६. माटो कटिड, हुंगा कटिड उद्योगको तथ्यांक लिई व्यवस्थापन एवं नियमन गरिने छ ।

व्यवस्थित बसोबास र भूमि व्यवस्थापन:

८७. यस नगरपालिकामा भूउपयोगको नीति अवलम्बन गर्दै नगरपालिका क्षेत्र भित्रको जमिनको प्रकृतिको आधारमा कृषि क्षेत्र, आवास क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, वन क्षेत्र र सार्वजनिक क्षेत्रहरुको नक्साङ्कन गरिने छ भने जग्गा खण्डीकरण गर्ने र जग्गा बाँफो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
८८. व्यास नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका एकीकृत जग्गा विकास परियोजना एवं निर्देशित जग्गा विकास कार्यक्रमलाई स्थानीयहरुसँगको सहभागिता एवं सहकार्यमा अगाडि बढाइने छ । हाल रानीगाउँ र बैरेनी क्षेत्रको अध्ययन गर्ने कार्य सम्पन्न भइसकेको र शिशाघाट क्षेत्रको अध्ययन गर्ने कार्य अगाडि बढि रहेकोले उल्लेखित स्थानहरुको नमूना जग्गा विकास आयोजना सञ्चालनमा ल्याइने छ । यस कार्यमा नगर विकास कोष, राष्ट्रिय भूकम्प प्रविधि समाजसँग सहकार्य गरिने छ । मानहुँकोटको गुरु योजना अनुसार विकास कार्य अधि बढाइने छ ।
८९. व्यास नगरपालिका भित्रका भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीहरुको तथ्याङ्क सङ्कलन भई कम्प्युटरमा प्रविष्टि गर्ने कार्य भइरहेकोले आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरी जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपूर्जा वितरण गरिने छ । साथै सार्वजनिक सरोकारका जग्गाहरु संरक्षण गर्ने अभियानमा नगरपालिका प्रतिबद्ध रहने छ भने खोला खोल्साहरुको मापदण्ड अनुसार संरक्षण गरिने छ ।
९०. व्यास नगरपालिकामा निर्माण हुने घरलाई बलियो घर निर्माण र बलियो वस्ती निर्माण गर्ने कार्यमा घर निर्माण आचार संहितालाई कडाइका साथ लागु गरिने छ भने दिनानुदिन तिब्रतर रुपमा बढ्दै गइरहेको शहरीकरणको कारण भइरहेको जग्गा खण्डीकरणको अवस्थालाई मध्यजनर गरी जग्गा पुनर्नापीको कार्यक्रम ल्याइने छ ।
९१. व्यास नगरपालिका वडा नं.२ र ३ को १० फुटे सडकमा बनेका घर जग्गाहरुको लगत लिई अव्यवस्थित बसोबासीको अवधारणा बमोजिम मापदण्ड पुरा हुन सक्ने घरधनीहरुको कानून बमोजिम जग्गा दर्ता एवं घर नक्सा कायम गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

९२. “कलात्मक र सम्पदामैत्री व्यास नगर” को अवधारणा अनुसार प्राचिन एवं परम्परागत शैलीका साँस्कृतिक पहिचान भल्कने घर निर्माणमा सहयोग गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ । पर्यटकीय एवं ऐतिहासिक महत्वका स्थलहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि कानूनको तर्जुमा गरिने छ ।
९३. “दमौलीलाई तार रहित शहर” निर्माण गर्न सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरी भूमिगत विद्युत लाइन विस्तार एवं तार व्यवस्थापनको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउन पहल गरिने छ ।
९४. व्यास नगरपालिकाको जोखिम युक्त नदी, खोला, जमिनको मापदण्ड तय गरी भू-उपयोग योजना निर्माण गरी लागु गरिने छ ।

वनवातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

९५. व्यास नगरपालिकाको जोखिम युक्त नदी, खोला, जमिनको मापदण्ड तय गरी भू-उपयोग योजना निर्माण गरी लागु गरिने छ ।
९६. व्यास नगरपालिका भित्रका जंगल तथा निजी, कवुलियती र सामुदायिक वनहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन एवं उपयोग सम्बन्धमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले निर्दिष्ट गरेका विभिन्न कार्यक्रमहरुलाई नगरपालिकाको एकीकृत विकास अभियानमा समावेश गरी कार्यक्रम ल्याइने छ ।
९७. नगरको प्राकृतिक सुन्दरता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ तत्काल सडक किनारा, पार्क तथा खुल्ला स्थानको वातावरणीय स्वच्छता कायम हुने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ भने दीर्घकालीन रुपमा व्यास नगरलाई फुलैफुलको नगर बनाउन बहुउद्देश्यीय नर्सरी स्थापना गरिने छ ।
९८. व्यास नगरपालिकालाई प्लाष्टिक मुक्त नगरपालिका बनाउन टोल विकास संस्थाहरूसँगको सहकार्य विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।
९९. व्यास नगरपालिकाका सबै वडाहरुमा रहेका सडकहरुको वर्गीकरण गरी सडक किनारामा हरियाली प्रवर्द्धन गर्नको लागि वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई अभियानको रुपमा सञ्चालन गरिने छ । नगरको सुन्दरताको लागि एकरूपता कायम होस् भन्ने हेतुले सम्बन्धित विषयका विशेषज्ञको परामर्शमा नगरपालिकाबाटै बोट विरुवाहरु उपलब्ध गराइने छ भने यस्ता बोट विरुवाहरुको उत्पादन जग्गाधनीहरुले नै उपयोग गर्ने गरी संरक्षण गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
१००. यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र परम्परागत रुपमा रहेका चौतारी, पोखरी, कुवा, इनार, धारा, पाटी एवं पौवाहरुको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिने छ ।
१०१. नगरपालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरुको जैविक विविधता (बायोडाइभर्सिटी) को अध्ययन गरी संरक्षणको कार्यक्रम ल्याइने छ ।
१०२. व्यास नगरपालिका भित्र वातावरणमैत्री विकास आयोजनाहरु सञ्चालन गर्न कार्यविधि बनाइने छ र वातावरण प्रतिकूल असर गर्ने गरी सञ्चालनमा ल्याइने हेभी इक्वीपमेन्टहरुलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
१०३. विपद् तथा जलवायु उत्थानशीलसँग सम्बन्धित विभिन्न ऐन, नियम तथा कार्यविधि बनाई लागु गरिने छ ।
१०४. व्यास नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरी सचेतनामूलक कार्यक्रमका साथै उद्धार कार्यको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१०५. व्यास नगरपालिका भित्रका नदी खोलाको मापदण्ड कायम गरी नदी, खोला तथा मुहान संरक्षण र स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ल्याइने छ । यसका लागि आवश्यक कानून बनाइने छ ।

१०६. नगरपालिकामा कुहिने र नकुहिने फोहोरहरुको श्रोतमानै वर्गीकरण गरी व्यवस्थित रूपमा सङ्कलन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ भने कुहिने फोहोरलाई बायोग्याँस उत्पादन गर्न प्रयोग गरिने छ ।
१०७. व्यास नगरपालिकाका बजार क्षेत्रमा व्यवस्थित बायोग्याँस सहितको पशुपंक्षी वधशालाको सञ्चालन एवं व्यवस्थापन गरी स्वस्थ माछा मासु उत्पादन एवं बिक्री वितरण कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरिने छ । साथै मासु पसलहरुको नियमन कार्यलाई नियमित एवं प्रभावकारी बनाइने छ ।
१०८. अस्टज संरचनालाई (जल, जमिन, जंगल, जडिबुटी, जनशक्ति, जनावर, जराजुरी, जलवायु: आठ-ज) आत्मसात गर्दै प्रकृति, विकास र मानव शक्तिको सन्तुलन गर्ने गरी विकास अभियानलाई अघि बढाइने छ ।
१०९. विगत २९ वर्षको अवधिमा फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गर्ने कार्य बाँकी नै रहेको छ । व्यास नगरपालिका वडा नं.५ को टेकन थुम्कीमा राखिन लागेको फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्रको वैकल्पिक स्थानका रूपमा वडा नं.४ र वडा नं. १० को सामुदायिक वन क्षेत्रमा अन्तर्गत पर्ने जग्गामा फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्दा वस्तीलाई कुनैपनि असर नपर्ने भनी सम्बन्धित विषयका विशेषज्ञद्वारा सो सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भइसकेको परिप्रेक्ष्यमा सम्बन्धित वडा समितिहरु र स्थानीय टोल विकास संस्थाहरूसँग समन्वय गरी नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार समेतको लगानी एवं सहकार्यमा स्थानीय ल्याण्डफिल साइट (फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्र) निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ । उल्लेखित स्थानमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण नहुँदासम्म हाल व्यास १ मा बिसर्जन गरिदै आइएको नकुहिने फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न वैकल्पिक मार्ग तयार गरी व्यास १० स्थित शिशौघारी माथि करिब १०० रोपनी जग्गा उपयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
११०. नगरपालिकामा सञ्चालनमा आउने अवस्थामा रहेको व्यास नगरपालिका वडा नं.१३ सुडे स्थित दिसा व्यवस्थापन केन्द्रलाई सञ्चालनमा ल्याइने र सेफ्टी ट्यांक सफाई अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१११. व्यास नगरपालिका अन्तर्गतका नालाहरुलाई टोल विकास संस्थाको सहकार्यमा सफाई अभियान सञ्चालन गरिने छ । सरसफाईका आधुनिक यन्त्रहरुको व्यवस्थापन र प्रयोग गरिने छ । साथै दमौली बजार भित्र रहेको ग्याँस डिपोहरुलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरिने छ ।
११२. व्यास नगरपालिका भित्र बाढी पहिरो जाने भिरालो जग्गाहरुमा संरक्षणका लागि अग्निसो लगाई त्यसको बिक्री वितरणबाट आय आर्जन गर्ने व्यवस्था समेत मिलाइने छ ।
११३. व्यास नगरपालिका भित्रका सामुदायिक वनहरु नगरपालिकाको सहकार्यको दायरामा नआएको देखिँदा संविधान एवं स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले प्रदान गरेको स्थानीय तहको वातावरण संरक्षणको अधिकार क्षेत्रको सिमा भित्र व्यवस्थापन गर्ने गरी आवश्यक नियमन गरिने छ ।
११४. सबै वडाहरुमा रहेका सार्वजनिक संरचनाको संरक्षणका लागि वडा स्तरीय बजेटबाट सफाई र संरक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

युवा क्षेत्र

११५. व्यास नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न पेशा, व्यवसाय, अध्ययन र अन्य क्षेत्रमा रहेका सामाजिक भावना बोकेका उत्साही युवाहरुलाई समेटेर व्यास नगरपालिका युवा परिषद्को पुनर्गठन गरिने छ । नगरका सबै वडा, वर्ग, जातजाती, समूह र समुदायका १८ वर्षदेखि २८ वर्षसम्मका प्रतिभावान युवाहरुका बिचमा स्वस्थ प्रतिष्पर्धा एवं मूल्याङ्कनका आधारमा ५१ जना युवा परिषद्का सदस्यहरु चयन गरिने छ । युवा परिषद्ले यूवाका चुनौति र अवसरका बारेमा नगरपालिकासँग निकट रहेर

- सार्वजनिक तथा सामुदायिक विकासका कार्यहरूमा सेवा र सहयोग पुऱ्याउने छ । युवाहरूको सरोकारका विषयमा यस परिषद्ले सकारात्मक भूमिका निर्वाह गर्न नगरपालिकासँग सहकार्य गर्नेछ ।
११६. युवाहरूलाई दूरव्यसनबाट जोगाउन विद्यालय, टोल संस्था र स्थानीय प्रहरी कार्यालयसँग समन्वय गरी चेतनामूलक तालिम एवं नैतिक शिक्षा दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
११७. युवाहरूमा उद्यमशीलता विकास गर्न विभिन्न पेशा व्यवसाय गर्न इच्छुक युवाहरूलाई स्वरोजगारमूलक तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ भने वैदेशिक रोजगारमा जाने र वैदेशिक रोजगारबाट फर्की आउने युवाहरूलाई आवश्यक परामर्श सेवा एवं उद्यमशील कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
११८. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका र बेरोजगार युवाहरूको रोजगारीलाई प्रत्याभूत गर्न विशेष अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
११९. व्यास नगरपालिका भित्रका प्रतिभावान युवाहरूलाई समाज परिवर्तनको मुल प्रवाहमा समाहित गराउँदै आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्रको नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न उत्प्रेरित गराई यस नगरपालिकासँगको अपनत्व विकास हुने गरी कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइने छ ।
१२०. व्यास नगरपालिका घर भई विदेशमा विभिन्न पेशा व्यवसाय गरी बस्ने गैर आवासीय युवाहरूको ज्ञान, सिप र लगानीलाई नगर विकास कार्यमा लगाउन उनीहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।

खेलकुद क्षेत्र

१२१. व्यास नगरपालिकाका युवाहरूको विभिन्न खेलहरू प्रतिको अभिरुचीलाई व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरिने छ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका वि.पि. वनबाटिका, निर्मल मा.वि., पराशर, चिन्तुटार, कोलढुङ्गा, डिहीगाउँ, वेलवास, शिशाघाट लगायतका खेल मैदानहरूको स्तरीकरण गरी फुटबल, क्रिकेट, भलिबल, व्याड्मिन्टन लगायतका खेलहरूको नगर स्तरीय, जिल्ला स्तरीय, प्रदेश स्तरीय र राष्ट्रिय स्तरका प्रतिष्पर्धाहरू सञ्चालन गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
१२२. नगरपालिका भित्र विभिन्न विधाका खेलकुद प्रवर्द्धनका लागि नगर स्तरीय खेलकुद समिति गठन गरी दीर्घकालीन सोचका साथ विभिन्न क्लब, विद्यालय, क्याम्पस, वडा स्तरका प्रतिष्पर्धाहरू सञ्चालन गरिने छ । म्याराथन प्रतियोगिता सम्बन्धी कार्यक्रमहरू खेलकुद समिति मार्फत सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१२३. अन्तर माध्यमिक विद्यालय राष्ट्रपति रनिङ सिल्ड, मेयर कप नगर स्तरीय खुल्ला फुटबल प्रतियोगिता, माध्यमिक विद्यालय स्तरीय उपमेयर कप छात्रा भलिबल प्रतियोगिता, मेयर कप खुल्ला व्याड्मिन्टन प्रतियोगिता लगायतका खेलहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

पूर्वाधार निर्माण

१२४. वडाका निर्वाचित प्रतिनिधिहरूको उत्तरदायित्व बढाउँदै वडावासीहरूसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध स्थापित गर्नका लागि सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाद्वारा समावेशी र समानताका आधारमा सबै वडाका लागि सामाजिक न्यायपूर्वक वडाका प्रतिनिधिहरू मार्फत प्रत्येक बस्ती, टोल संस्थाको सहभागिता एवं परामर्शमा विकास आयोजनाहरू छनौट गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१२५. वडाबाट छनौट भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरू मध्ये ठूला प्रकृतिका पूर्वाधार विकासका आयोजनाहरूलाई नगर स्तरीय, प्रदेश स्तरीय र संघीय स्तरीय आयोजनामा समावेश हुने गरी कार्यक्रम ल्याइने छ । महत्वपूर्ण मार्गहरू, खानेपानीका आयोजनाहरू, खेल मैदानहरू, पर्यटकीय प्रवर्द्धनका पार्कहरू, निर्माण हुन बाँकी वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी पूर्वाधारका आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ भने सबै वडा कार्यालयहरूसम्मका

- सडकहरुलाई कालेपत्रे गरिने योजनालाई निरन्तरता दिइने छ । साथै आगामी आर्थिक वर्ष भित्र सबै वडा कार्यालयहरु आफ्नै भवनबाट सञ्चालन हुने गरी कार्यक्रम तय गरिने छ ।
१२६. नगरपालिकाबाट सञ्चालित योजनाहरुलाई व्यवस्थित तरिकाले सम्पन्न गर्न न्यूनतम एक वडा एक प्राविधिकको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ । नगरपालिकाबाट छनौट भएका रु.१० लाखभन्दा माथिका विकास आयोजनाहरुलाई प्राथमिकतामा राखी प्रथम चौमासिक भित्र नै निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
१२७. आगामी आर्थिक वर्षसम्ममा यस नगरपालिका क्षेत्रमा नगर बस सञ्चालन गर्ने गरी नगर यातायात संजालको विकास एवं चक्रपथ निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
१२८. विकास आयोजनाहरुको सञ्चालनमा उपभोक्ताहरुको अपनत्व रहने गरी आयोजनाको प्रकृति र लाभान्वित जनसंख्याको आधारमा लागत सहभागितालाई पुनर्विचार गरी न्यूनतम दश प्रतिशतदेखि ३० प्रतिशतसम्म रहने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१२९. बृहद मादी भ्यालीको विकास परियोजना गण्डकी प्रदेश, संघीय सरकार, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लगानीकर्ताहरुको सहयोगमा अधि बढाइने छ ।
१३०. व्यास नगरपालिकाद्वारा नगर विकास कोष (त्सं) को सहयोगमा बहुउद्देश्यीय व्यवसायिक भवन निर्माण योजनालाई अधि बढाइने छ ।
१३१. शहरी क्षेत्रका चोक, सडक पेटी र जीर्ण सडकहरु सडक बोर्ड नेपाल, प्रदेश सरकारको सहयोगमा स्तरीकरण गरिने छ ।
१३२. नगरपालिका क्षेत्र भित्रका काठे पोलहरु विस्थापन गरी स्टिलको पोलहरु व्यवस्थापन गर्ने र विद्युत नपुगेका घरहरुमा विद्युत पुऱ्याउने कार्यमा संघीय र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरिने छ ।
१३३. आ.व.२०७६।०७७ का केही अधुरा योजनाहरु हालसम्म पनि सम्पन्न नभएको अवस्था देखिँदा त्यस्ता योजनामा रकमान्तर नगरिने नीति लिइने छ ।
१३४. दमौली बजारमा जोडिने बुद्धसिं मार्ग, व्यास मार्ग, दमौली केशवटार मार्ग, माहेन्द्री मार्ग, पराशर मार्ग, बागेश्वरी मार्ग, मुक्तिनारायण मार्ग, सिन्धु मार्ग, कालिका मार्ग स्तरीकरण एवं वडा कार्यालय पहुँच मार्गहरुलाई प्राथमिकतामा राखी स्तरीकरण गर्न विशेष जोड दिइने छ ।
१३५. व्यास नगरपालिका बजार क्षेत्र र सडक क्षेत्रमा सोलार बत्ती समेत राखी सडक बत्तीको व्यवस्थापन गरी “उज्यालो नगरपालिका” बनाइने छ ।
१३६. नगरपालिकाको एकीकृत विकास योजनाको आधार समेतमा तयार गरिएको ३ वर्षे आवधिक योजना अनुरूप विकास प्रकृत्यालाई अधि बढाइने छ । साथै एकीकृत एवं आवधिक योजनासँग वार्षिक योजनाको तादात्मता राखिने गरी मध्यकालीन खर्च संरचना (:त्सं) लागु गरिने छ ।
१३७. नगरपालिका भित्रका कृयाशील टोल विकास संस्थाहरुलाई सहभागितात्मक विकास अभियानमा सरिक बनाउन सबलीकरणका कार्यक्रमहरु ल्याइने छ ।
१३८. व्यास नगरपालिका भित्रका राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय स्तरका सडक, खानेपानी लगायतका पूर्वाधारको संरचनाहरुको संरक्षणको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

सूचना र सञ्चार क्षेत्र

१३९. संघीय सरकारको सहयोगमा नगरपालिका भित्रका वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरुमा दुई वर्षका लागि निशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

१४०. आम संचार सेवाको गुणस्तरीय र सर्वसुलभ पहुँचको लागि स्थानीय सञ्चार ऐन तर्जुमा गरिने छ भने कानून बमोजिम एफ.एम. रेडियो सञ्चालन अनुमति, नवीकरण, नियमन र खारेजीको व्यवस्था गरिने छ ।
१४१. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई थप गुणस्तरीय बनाउन र छिटो छरितो रूपमा सेवा प्रवाह गर्न नगरपालिकाको सबै वडाहरूलाई प्रविधिमैत्री गराउँदै नियमित सेवालाई अझ प्रभावकारी, भरपर्दो एवं विश्वसनीय बनाइने छ ।
१४२. स्थानीय स्तरमा प्रकाशन हुने पत्रपत्रिका, एफ.एम. रेडियो र टेलिभिजनहरूसँग नगरपालिकाको गतिविधि भल्कने गरी कार्यक्रम निर्माण, प्रकाशन र प्रसारण गरी नगरपालिकाको गतिविधि नगरवासीसम्म पुऱ्याउने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधाहरू र जानकारीमूलक सूचनाहरू मोबाइल एप मार्फत घर घरमा पुऱ्याउने छ ।
१४३. कोरोना भाइरसका प्रभावले नेपाली सञ्चार माध्यम सँगसँगै व्यास नगरपालिकामा रहेका सञ्चार माध्यम पनि प्रभावित भएका छन् । आर्थिक रूपमा धाराशाही हुँदै गएको सञ्चार क्षेत्र र यसबाट प्रभावित सञ्चारकर्मीहरू पेशाबाटै विस्थापित हुने स्थिति रहेको यस विषम परिस्थितिमा नगर क्षेत्र भित्रका सञ्चार माध्यम र सञ्चारकर्मीहरूको हकहितका लागि पत्रकार सहासंघ तनहुँको सहकार्यमा निम्नानुसार कल्याणकारी कार्यक्रम निर्माण गरिने छः
- (क) नगर भित्रका सञ्चार माध्यमहरूको वर्गीकरण गरी कल्याणकारी विज्ञापन उपलब्ध गराइने छ ।
- (ख) पत्रकारहरूको वृत्ति विकास गर्न पत्रकारिता उच्च अध्ययनका लागि हरेक वर्ष २ जना सञ्चारकर्मीलाई छात्रवृत्ति सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
- (ग) नगरपालिकाको आर्थिक, कृषि तथा पूर्वाधार विकास सम्बन्धी विषयमा समाचार सङ्कलन, रिपोर्टिङ्ग सम्बन्धी विशिष्ट तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ । हरेक वर्ष नगरपालिकाको समाचार प्रकाशनमा विशेष योगदान दिने १ जना पत्रकारलाई पुरस्कृत गरिने छ ।
१४४. कोरोना भाइरसको प्रभावले दिएको चुनौतिका कारण हाम्रा विभिन्न पेशा, व्यवसाय लगायत अध्ययन, अध्यापन जस्ता कार्यमा इन्टरनेटमा आधारित व्यवसायिकरणको विकल्प खोजिनु पर्ने देखिन्छ । यस सन्दर्भमा नगरका व्यवसायिक, शैक्षिक, कृषि र अन्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित संस्थाहरू र विज्ञहरूको सहभागितामा डिजिटल प्रविधिको उपयोग गरी स्थानीय बजार र व्यवसायलाई नगरभन्दा बाहिर विश्व स्तरसम्म विस्तार गर्न, अनुभवको आदानप्रदान गर्न, स्थानीय डिजिटल नक्सा निर्माण गर्दै कृषि र पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धन गर्ने कार्यमा यूवाहरूको सहयोग लिइने छ ।
१४५. यस वर्ष पनि यस नगरपालिकाद्वारा प्राथमीकरणमा परेका अपाङ्गतामैत्री, बालमैत्री र लैङ्गिकमैत्री सञ्चार अभियानलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
१४६. व्यास नगरपालिकाका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, सामरिक, भौगोलिक, पर्यटकीय एवं धार्मिक महत्व बोकेका स्थानहरूको डिजिटलाइज गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

पुस्तकालय व्यवस्थापन

१४७. पछिल्लो समय पुस्तकालयलाई विभिन्न विषयहरूमा अन्तरक्रिया, छलफल, सिकाई केन्द्र र नवनिर्माणको सोच विस्तार गर्ने स्थलका रूपमा परिभाषित गरी सोही बमोजिम पुस्तकालयहरूको विकास गर्ने काम अगाडि बढिरहेको छ । यसै तथ्यलाई मध्यनगर गरी नगर भित्रका क्याम्पस र विद्यालयहरूको पुस्तकालयहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाई स्तरीकरण गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१४८. व्यास नगरपालिका भित्र स्थापना भएको “व्यास नगर पुस्तकालय” लाई थप परिस्कृत गर्दै सञ्चालनमा ल्याइने छ । जस अनुसार पुस्तकालयमा इलाइब्रेरी प्रवर्द्धन, नियमित छलफल कार्यक्रम, सिनेमा डकुमेन्ट्री प्रदर्शन, सृजनशील कार्यशाला, यूवा केन्द्रित ज्ञान सिप तालिमहरू जस्ता प्रभावकारी

कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै यसलाई सबै धर्म परम्पराको अध्ययन केन्द्रका रूपमा समेत विकसित गर्दै लैजाने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

न्याय तथा मध्यस्थता

१४९. संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले प्रत्याभूत गरेको न्यायिक समिति र मेलमिलाप विधिलाई अझ स्तरीय एवं विश्वसनीय बनाइने छ ।
१५०. न्यायिक समितिका पदाधिकारी सदस्यहरू र मध्यस्थकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू ल्याइने छ । साथै हरेक वडाहरूमा मध्यस्थता विधिद्वारा मेलमिलाप गराई न्यायिक विश्वास र सुरक्षाको अनुभूति दिलाउन मेलमिलाप केन्द्रलाई कमशः थप व्यवस्थित गराउँदै लगिने छ ।
१५१. असहाय, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवं बालबालिकाहरूको न्यायिक प्रकृयालाई निशुल्क सेवा प्रदान गरिने छ ।

महिला क्षमता विकास:

१५२. व्यास नगरपालिका भित्रका महिलाहरूको क्षमता विकास एवं सिप विकास गरी आत्म निर्भर बनाउनका लागि “उपप्रमुख महिला सिप विकास कार्यक्रम” सञ्चालन गरिने छ ।
१५३. “लैंगिक भेदभाव मुक्त व्यास नगर” बनाउन छोरी मात्र पाएर स्थायी बन्ध्याकरण गर्ने दम्पतिलाई छोरी २० वर्ष नपुग्दासम्म नगरपालिकाबाट लगाइने सम्पत्ति कर लगायतका सबै करमा २० प्रतिशत छुट दिइने छ ।
१५४. “आत्म निर्भर छोरी सशक्त व्यास नगर” अभियानमा छोरीको २० वर्ष पुगेपछि मात्र विवाह गर्ने दलित, बोटे, दराई, कुमाल, चेपाङको छोरीलाई सम्मान गर्दै त्यस्ता छोरीको विवाहमा नगद सहयोग गर्ने प्रबन्ध मिलाइने र २० वर्ष पुगेपछि मात्र विवाह गर्न प्रचार प्रसार एवं अभिमुखीकरण गरिने छ ।
१५५. नगरपालिका भित्र स्थायी बसोबास गर्ने स्नातक तहसम्म योग्यता हासिल गरेका विपन्न बेरोजगार महिलाहरूलाई उच्चमशीलता विकासका लागि अनुदान सहयोग प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१५६. व्यास नगरपालिकामा स्वास्थ्य संकटमा रहेका विपन्न महिलाहरूलाई आर्थिक सहयोग प्रदान गरी जीवन रक्षामा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१५७. महिलाहरूद्वारा सञ्चालित सहकारीहरूलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यमा सहजीकरण गरिने छ ।
१५८. “महिलासँग उपप्रमुख कार्यक्रम” अन्तर्गत गर्भवती महिलाहरूको पोषणका लागि सहयोग गरिने छ ।
१५९. व्यास नगरपालिकामा लैंगिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन गरिने छ र हिंसामा परेका महिलाहरूलाई कानुनी उपचारका लागि सहयोग एवं उनीहरूको सुरक्षा र संरक्षणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१६०. उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने आर्थिक रूपमा विपन्न रहेका छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइने व्यवस्था मिलाइने छ ।
१६१. दलित, सिमान्तकृत लोपोन्मुख जाति एवं मुस्लिम समुदायका महिलाहरूलाई नेतृत्व विकास एवं सिप विकासका विभिन्न कार्यक्रम मार्फत सशक्तिकरण गरिने छ ।
१६२. व्यास नगरपालिकाका महिला जनप्रतिनिधिहरूको नेतृत्व र क्षमता विकास गर्नका लागि प्रशिक्षण, अवलोकन भ्रमण, अनुसन्धानात्मक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने र अनुभव आदान प्रदान गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।

जनजाति सहयोग कार्यक्रम

१६३. व्यास नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने सबै जात जनजातिहरूको मौलिक संस्कृतिलाई संरक्षण गरिने छ । त्यसका लागि लोपोन्मुख जाति, जनजाति, मुस्लिम र अन्य जातका साँस्कृतिक एवं जीवन उपयोगी

सिपमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ । साथै सबै जातका जनजातिहरुको मौलिकता भल्कने गरी संग्राहलयहरु निर्माणमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

१६४. आदिवासी जनजातिहरुको भाषा तथा संस्कृतिको अध्ययन गर्न चाहने स्वतन्त्र अध्येता तथा अनुसन्धानकर्तालाई प्रस्तावनाका आधारमा सहयोग उपलब्ध गराइने छ । यस विषयमा शोध गर्न चाहने स्नातकोत्तर अध्ययनरत आदिवासी जनजातिका विद्यार्थीहरुलाई सहयोग उपलब्ध गराइने छ ।
१६५. व्यास नगरपालिका भित्रका नदी, खोलाहरुमा माछा वृद्धि गरिने छ र माछा मार्ने परम्परागत पेशा संकटमा परे पश्चात् दैनिक छाक टार्न समस्यामा परेका बोटे जातिमन व्यक्तिहरुलाई विशेष सहयोग कार्यक्रम ल्याइने छ ।

दलित उत्थान कार्यक्रम

१६६. दलितका परम्परागत पेशालाई आधुनिकीकरण गरी उत्पादकत्व वृद्धिका लागि “दलितसँग व्यास नगरपालिका” कार्यक्रममा परम्परागत आरनहरुको आधुनिकीकरण, सिलाई पेशामा आवद्ध व्यक्तिहरुलाई तालिम एवं मेशिन खरिद अनुदान, छालाको काम गर्नेलाई मेशिन खरिद अनुदान तथा अन्य परम्परागत पेशामा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।

अपाङ्गता सहयोग कार्यक्रम

१६७. व्यास नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने दृष्टिविहिन, बहिरा, सुस्त अपाङ्गताहरुलाई जीवन यापनमा सहजीकरणका लागि सो सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१६८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सम्मानजनक क्षमता विकास एवं अध्ययन अनुसन्धानमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१६९. हरेक वर्ष नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको तथ्यांक अध्यावधिक गरी नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारबाट सहयोग उपलब्ध हुन नसकेका (ग) वर्गका अपाङ्गताहरुलाई वार्षिक एकमुष्ट सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१७०. विशेष क्षमताका बालबालिकाहरु अध्यापन गराउने विद्यालयहरुलाई अपाङ्गतामैत्री बनाउन सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१७१. नगरपालिका भित्र निर्माण हुने सार्वजनिक प्रयोगका भवनहरु, मठ, मन्दिरहरुमा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

जेष्ठ नागरिक सम्मान

१७२. व्यास नगरपालिका भित्रका जेष्ठ नागरिकहरुको तथ्यांक अध्यावधिक गरी उचित सम्मान र स्याहारको व्यवस्था मिलाइने छ । जेष्ठ नागरिक आश्रमहरुको अनुगमन गरी आवश्यक सुधारका लागि सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१७३. नगरपालिका भित्र हरेक वडामा जेष्ठ नागरिक सम्बद्ध संघ संस्थाहरुसँग वर्षको २ पटक अन्तरक्रिया गरी आवश्यक सहयोगको वातावरण मिलाइने छ ।
१७४. जेष्ठ नागरिक अपाङ्गता, एकल महिला, दलितहरुलाई प्राप्त हुने सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिङ प्रणाली अन्तर्गत वडा कार्यालय मार्फत समय मै वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

१७५. ५० वर्ष पुरा भएका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त नगरेका सन्तान विहिन विपन्न एकल महिला तथा पुरुषहरूलाई विशेष सहयोगको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१७६. असहाय एवं परिवारबाट हेला भई जीवन गुजारा गर्न कठिन जेष्ठ नागरिकहरूको सम्मान र संरक्षणका लागि सबै वडा कार्यालयको सहयोगमा आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
१७७. जेष्ठ नागरिकहरूको निशुल्क स्वास्थ्य सेवा एवं सम्मानका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१७८. नगरपालिकामा दिवाकालिन जेष्ठ नागरिक मनोरञ्जन, अन्तरक्रिया, अनुसन्धानका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

सुरक्षित वैदेशिक रोजगार व्यवस्थापन

१७९. व्यास नगरपालिका भित्र सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार समेतको सहभागितामा सञ्चालित सामी परियोजनालाई सशक्त बनाइने छ ।
१८०. वैदेशिक रोजगारबाट फर्कनेहरूको तथ्यांक लिई उनीहरूको ज्ञान सिपलाई प्रयोग गरी रोजगारी सृजना गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

सुशासन र दक्षजनशक्ति

१८१. व्यास नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधालाई प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे (O & M Survey) बाट प्राप्त प्रतिवेदन यस वर्षदेखि क्रमशः लागु गरिएको र यसलाई समयानुकूल परिमार्जन गरिने छ भने पारदर्शीता र सुशासनको अवधारणा मुताविक यस नगरपालिकाद्वारा सञ्चालन गरिने विभिन्न योजना तथा क्रियाकलापहरूको खर्च प्रत्येक चौमासिकमा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था गरिने छ । नगरपालिकामा कार्यरत जनशक्ति तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई विभिन्न विषयसँग सम्बन्धित तालिम एवं प्रशिक्षण दिइने छ भने अन्य स्थानीय तहहरूका असल अभ्यासहरूको अध्ययन एवं अवलोकनका लागि देशदर्शनका कार्यक्रमहरू तय गरिने छ ।
१८२. नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरूको कार्यान्वयनका लागि समय सिमा सहितको नागरिक वडापत्रलाई समयानुकूल कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
१८३. नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा सुविधालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण एवं निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूसँग सम्वाद कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइएको र त्यसलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१८४. नगरपालिकाको विभिन्न शाखामा पूर्णरूपमा सफ्टवेयर जडान गरी प्रभावकारी र मितव्ययी सेवा सुविधा प्रदान गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइने छ ।
१८५. सबै वडाहरूका टोल विकास संस्था, युवा क्लब लगायतका सामाजिक संघ संस्था मार्फत महामारी रोगको सचेतना र क्षमता विकासमा विविध कार्यक्रमहरू लागु गरिने छ ।
१८६. साविकको स्थानीय निकायमा नियुक्ति लिई हाल यस नगरपालिकामा सेवारत स्थानीय तह तर्फका कर्मचारीहरूको योगदानको मूल्यांकन गर्दै सम्मानित पाटन उच्च अदालतको नजिर, कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ र यस सम्बन्धमा अन्य नगरपालिकाहरूले गरेको निर्णय एवं अभ्यासहरू समेतका आधारमा कर्मचारी वृत्ति विकास हुने गरी समायोजन गरिने छ ।

विविध

१८७. सबै धर्म र सम्प्रदायका व्यक्तिहरुले मृत्युपछि आ-आफ्नो धार्मिक आस्था अनुसार अपनाइने परम्परामा सहयोग पुऱ्याइने छ ।
१८८. नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरुलाई राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अध्ययन अवलोकन भ्रमण गराई नगरपालिकाको विकास अभियानमा अनुभव आदान प्रदान गर्ने कार्यक्रम ल्याइने छ ।
१८९. व्यास नगरपालिका भित्र पार्किङको व्यवस्था गरिने छ । शहरी वडाहरुमा भएका नालाहरुबाट आएको पानीलाई सुद्धीकरण प्लान्ट स्थापना गर्नका लागि अध्ययन पुरा गरिने छ ।
१९०. व्यास मार्गको वैकल्पिक निकासका लागि बैरेनीबाट माथिल्लो भेतरा हुँदै मादी नदीको पुलबाट बजार प्रवेश गर्ने र बुद्धसिं मार्गलाई करंकाठ बसपार्कमा जोड्नका लागि बुद्धी खोलाको किनार किनारै निकास दिने कार्यमा नगरपालिकाले प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी अगाडि बढाउन पहल गरिने छ ।
१९१. व्यास नगरपालिका भित्रका शवदाह स्थलहरुलाई स्तरीकरण गर्दै विद्युतीय शवदाह गृह स्थापना गर्न विस्तृत अध्ययन गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
१९२. व्यास नगरपालिका र स्थानीय दाताहरुको सहयोगमा निर्माण कार्य सम्पन्न भई सञ्चालन हुने अवस्थामा रहेका व्यास नगरपालिका वडा नं.३ स्थित कृयापुत्री मानव सेवा भवनको व्यवस्थित सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१९३. नगरपालिकाको एकीकृत विकासमा नगरपालिका भित्रका सबै टोल विकास संस्थाहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
१९४. उपभोक्ता हित र संरक्षणका लागि उपभोग्य वस्तुहरुमा गुणस्तर कायम गर्ने, बजार मूल्यमा एक रुपता ल्याउने र अस्वभाविक मूल्यलाई नियन्त्रण गर्ने जस्ता कार्यलाई जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, खाद्य तथा गुणस्तर नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय, उद्योग बाणिज्य संघ, राष्ट्रिय उपभोक्ता हित मञ्च, सञ्चारकर्मी आदिको सहकार्यमा स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार बमोजिम बजार अनुगमन एवं नियमन कार्यलाई प्रभावकारी ढंगले अगाडि बढाइने छ ।
१९५. लोकतन्त्र स्थापना र संबर्द्धन गर्ने अभियानमा सहादत प्राप्त गर्नुहुने शहिदहरु र ऐतिहासिक महत्वपूर्ण व्यक्तिहरुको सम्मानका लागि उहाँहरुको स्मृतिमा विभिन्न स्मारक, अध्ययन केन्द्र, मार्गहरु र अन्य विकास आयोजनाहरुको नामाकरण गरिने छ ।
१९६. स्थानीय तहको निर्वाचन कै दिनमा हत्या गरिनु भएका व्यास नगरपालिका वडा नं.१ निवासी साहित्यिक एवं शैक्षिक व्यक्तित्व स्व. विक्रम परियारको सम्मानमा विक्रम पार्क निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
१९७. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को प्रावधान अनुसार वडा सिमाना हेरफेर सम्बन्धी प्रस्तावलाई सम्बन्धित निकायमा स्वीकृतिका लागि पहल गरिने छ ।
१९८. नगरपालिकामा करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई आन्तरिक प्रतिष्पर्धाको आधारमा स्थायी गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
१९९. यो नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनबाट संघीय लोकतान्त्रिक गणतान्त्रात्मक शासन व्यवस्थाप्रति नगरवासीको विश्वास बढ्ने, उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि हुने, उद्यमशीलताको विकास हुने, सामाजिक न्यायपरक सन्तुलित विकास र सामाजिक विभेदको अन्त हुने अपेक्षा गरेको छु ।

नगरपालिकाको सुन्दरता, नगरवासीको सुख र समृद्धि एवं लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य मान्यताको सम्बर्द्धन गर्नका लागि यो नीति तथा कार्यक्रमले सहयोग पुऱ्याउने छ भन्ने विश्वास लिएका छौ ।

अन्तमा नगरपालिकाको विकास अभियानमा आग्रह पूर्वाग्रहबाट माथि उठी सङ्घीय सरकार, प्रदेश सरकार र वर्तमान तथा पूर्व जनप्रतिनिधिहरु एवं विज्ञहरुको अनुभव, परामर्श र सल्लाहलाई सदुपयोग गर्न नगरपालिका प्रतिबद्ध रहेको विश्वास दिलाउन चाहन्छौ । यो नीति तथा कार्यक्रमलाई आत्मसाथ गर्दै सफल बनाउने कार्यमा सम्पूर्ण नगर सभासदज्यूहरु मार्फत नगरवासीमा सहयोग पुऱ्याई दिनुहुन हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

प्रस्ताव नं.२: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.२: प्रस्ताव नं.२ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ (१) बमोजिम व्यास नगरपालिकाको आ.व.२०७८/०७९ को लागि कुल रू.१,७७,८९,१२,०००। (एक अरब सतहत्तर करोड उनान्बवे लाख बाह्र हजार रुपैयाँ) को आय-व्यय सहितको बजेट तथा कार्यक्रम छलफलका लागि उपप्रमुख श्री मिरा जोशीबाट प्रस्तुत भयो ।

प्रस्ताव नं.३: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को आर्थिक विधेयक सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.३: प्रस्ताव नं.३ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को आर्थिक विधेयक २०७८ छलफलका लागि नगर सभाको आजको बैठकमा पेश भयो ।

प्रस्ताव नं.४: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजन विधेयक सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.४: प्रस्ताव नं.४ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजन विधेयक २०७८ छलफलका लागि नगर सभाको आजको बैठकमा पेश भयो ।

प्रस्ताव नं.५: विभिन्न विधेयक प्रस्ताव सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.५: प्रस्ताव नं.५ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने देहाय बमोजिमका विधेयक एवं संशोधन ऐन छलफलका लागि नगर सभाको आजको बैठकमा पेश भयो ।

(क) व्यास नगर प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०७८

(ख) व्यास नगर पुरातत्व, प्राचिन स्मारक र संग्राहलय संरक्षण, सम्बर्द्धन विधेयक, २०७८

(ग) व्यास नगरपालिका कर तथा गैर कर राजश्व लगाउने र उठाउने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बजेको विधेयक, २०७८

(घ) व्यास नगरपालिका कर्मचारी सेवा व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक, २०७८

(ङ) व्यास नगरपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन (प्रथम संशोधन) २०७८

प्रस्ताव नं.६: नगर सभाको अर्को बैठक सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.६: प्रस्ताव नं.६ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा ३५ औं नगर सभाको अर्को बैठक मिति २०७८/३/२३ गते बुधवारका दिन बिहान ११:०० बजे नगरपालिकाको सभा कक्षमा बसी आय-व्यय, बजेट तथा कार्यक्रम, आर्थिक विधेयक, विनियोजन विधेयक र अन्य विधेयक उपर छलफल गर्ने गरी आजको बैठक स्थगित गरियो ।

दोस्रो दिनको निर्णयहरू (२०७८।३।२३ गते)

प्रस्तावहरू

- प्रस्ताव नं.१: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.२: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजन विधेयक पारित सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.३: आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को आर्थिक विधेयक पारित सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.४: विभिन्न विधेयक प्रस्ताव पारित सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.५: आ.व.२०७७।०७८ को जेठ मसान्तसम्मको आम्दानी खर्च अनुमोदन सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.६: बजेट रकमान्तर सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.७: अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.८: न्यायिक समितिको प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.९: गैर सरकारी संस्थाहरूको कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१०: म्याद थप सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.११: अधिकार प्रत्यायोजन सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१२: आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१३: अनुमति प्रदान सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१४: योजना तथा कार्यक्रममा वैकल्पिक बजेट प्राप्त सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१५: धन्यवाद ज्ञापन सम्बन्धमा ।
प्रस्ताव नं.१६: वेरुजु सम्परीक्षण तथा नियमित सम्बन्धमा ।

निर्णय नं.१: प्रस्ताव नं.१ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आ.व. २०७८/०७९ को तपसिलमा उल्लेखित बजेट तथा कार्यक्रम नगर सदस्यहरूको सुझा समेत लिई संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

१. नगरपालिकाको आ.व. २०७८/०७९ को बजेट यस गरिमामय सभामा राख्न पाउँदा अत्यन्त खुशीको अनुभूति गरेका छौं । कोरोना भाइरसको प्रथम र दोस्रो लहरका कारणले अर्थतन्त्र र विकास कार्यक्रममा ठूलो प्रभाव परेको यस विषम परिस्थितिमा बजेट तथा कार्यक्रम निर्माणमा समेत कठिनाईहरू उत्पन्न हुन आएको महशुस गरेका छौं ।
२. नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन एवं सम्बन्धित अन्य ऐनको सिमामा रही यस नगर सभाबाट स्वीकृत नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने गरी बजेटको तर्जुमा भएको छ । साथै “विविधतायुक्त गाउँ-शहर समृद्ध मेरो व्यास नगर” भन्ने नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोचलाई ध्यानमा राख्दै सामाजिक न्याय, दीगो विकास र उत्पादनमा बृद्धि गरी नगरवासीको अधिकतम हित हुने गरी आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण हुने गरी बजेटको तर्जुमा गरिएको छ । यो बजेट तर्जुमा गर्दा एकीकृत विकास परियोजना र आवधिक योजनालाई मध्यनजर गरिएको छ ।
३. यस बजेटमा नगरपालिकाको आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्रको कर तथा गैरकर, राजश्व परिचालन र व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखी निर्धारित समयमै विकास आयोजनाको नतिजामूलक कार्यान्वयन, सम्भाव्यता अध्ययन गरी लागत इष्टिमेट गराएर मात्र आयोजना सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
४. प्रशासनिक तथा प्राविधिक क्षमता, श्रोत तथा विनियोजनका बीचमा सन्तुलन हुने गरी श्रोत व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५. आ.व.२०७७।०७८ मा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम कोभिड लाग्यत बाढी पहिरोका कारण समयमा सम्पन्न हुन नसकेको हुँदा आ.व.२०७८।०७९ कार्तिक मसान्तसम्म सम्पन्न गर्ने गरी क्रमागत

योजना सम्पन्न गर्ने, सोभन्दा बाहेकका २०७७/०७८ भन्दा अगाडिका योजना तथा कार्यक्रमहरु आगामी वर्ष रकमान्तर नहुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

६. लोकतन्त्रका मूल्य मान्यता सहितको समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्रको निर्माण, भौतिक पूर्वाधारको निर्माण र व्यवस्थापन, आन्तरिक श्रोतको आधार विस्तार, सुशासन प्रवर्द्धन र अन्तर सरकारी समन्वयका अनेक चुनौतिहरुका बीच यो बजेटको तर्जुमा गरिएको छ ।
७. आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट देहायका उद्देश्य प्राप्तमा केन्द्रीत रहने छन्:
  - क. बाह्य तथा आन्तरिक श्रोतको अधिकतम परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्नु ।
  - ख. उत्पादनमा बृद्धि गरी नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर र सवल बनाउनु ।
  - ग. अधिकार क्षेत्र भित्रका नीति, कानूनको तर्जुमा तथा संगठनात्मक संरचनालाई सुदृढ गर्नु ।
  - घ. पूर्वाधार विकासमा सन्तुलित र सामाजिक न्यायपरक लैगिक सन्तुलित लागनी गर्नु ।
  - ङ. रोजगारीको अवसर सृजना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्नु ।
  - च. समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गरी संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै सुशासनको प्रवर्द्धन गर्नु ।
८. “विविधतायुक्त गाउँशहर समृद्ध मेरो व्यास नगर” भन्ने नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोचलाई सार्थक तुल्याउन नगरपालिका निर्माणको अग्रणी आधार, कृषि, पर्यटन, शिक्षा, सिर्जनात्मक मानव पूँजी निर्माण तथा विकास र सुशासन हुन् भन्ने विश्वासका साथ यस अधिका बजेटहरु जस्तै यस पटक पनि ती प्राथमिकताहरुका साथ साथै स्वास्थ्य क्षेत्रको विकासमा आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा निम्न क्षेत्रका लगानीलाई प्रमुख प्राथमिकता दिइएको छ ।
  - क. सडक, खानेपानी, खेलकूद मैदान, कार्यालय भवन, पार्क निर्माण लगायतका पूर्वाधारको विकास ।
  - ख. कृषि क्षेत्रको जैविक तथा आधुनिकीकरणमा विकास ।
  - ग. पर्यटन क्षेत्रको एकीकृत विकास ।
  - घ. शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षाको प्रत्याभूति ।
  - ङ. उत्पादनमूलक उद्योगमैत्री कार्यक्रम ।
  - च. मानव सशाधनको विकास र सुशासनको प्रत्याभूति ।

आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को यथार्थ आयव्यय, चालु वर्ष २०७७/०७८ को संशोधित आयव्यय बजेट र आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को अनुमानित आयव्यय बजेट, खर्चको स्थिति प्रस्तुत गरिएको छ ।

९. आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को यथार्थ आयमा आन्तरिक श्रोतबाट रु.११ करोड २५ लाख ४ हजार ९ सय ८८ रुपैयाँ, संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम रु.१ अरब ४ करोड ८० लाख ४५ हजार ३ सय ४७ रुपैयाँ, गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान रु.२ करोड ८४ लाख ५० हजार रुपैयाँ, अन्य निकायबाट प्राप्त रकम रु.६ करोड ४ लाख ४७ हजार ६ सय ७५ रुपैयाँ, जनसहभागिता नगद र संचित कोषमा अघिल्लो वर्षको अल्या रकम रु.१२ करोड ८७ लाख ९२ हजार २ सय ९४ रुपैयाँ गरी जम्मा आय रु.१ अरब ३७ करोड ८२ लाख ४० हजार ३ सय ४ रुपैयाँ रहेको छ भने खर्च तर्फ चालु खर्च रु.७९ करोड ७३ लाख ७४ हजार १ सय ४४ रुपैयाँ, पूँजीगत खर्च रु.४० करोड ३५ लाख ४६ हजार ४ सय २६ रुपैयाँ र संचित कोषमा फिर्ता खर्च समेत रहेको रकम रु.१७ करोड ९३ लाख १९ हजार ७ सय ३४ रुपैयाँ गरी जम्मा रु.१ अरब ३७ करोड ८२ लाख ४० हजार ३ सय ४ रुपैयाँ खर्च रहेको थियो । जसको विवरण अनुसूची १ मा समावेश गरिएको छ ।
१०. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को जेठ मसान्तसम्म कुल यथार्थ आय रु.१ अरब ३५ करोड ९७ लाख ७ हजार ६ सय २१ रुपैयाँ र कुल व्यय रु.१ अरब १ करोड २० लाख ६३ हजार १ सय ६८ रुपैयाँ देखिएको छ । यस अघि २०७७ माघमा चौतीसौ नगर सभाबाट पारित चालु आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को संशोधित आय संघ सरकारबाट प्राप्त अनुदान रु.१ अरब ६ करोड ९३ लाख ७३

हजार २ सय रुपैयाँ, गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान रु.३ करोड ५३ लाख ८७ हजार, आन्तरिक श्रोतबाट प्राप्त रकम रु.२० करोड ४७ लाख, अन्य आयबाट प्राप्त रकम रु.१० करोड ६२ लाख ८१ हजार, लागत सहभागिताबाट र अघिल्लो वर्षको अल्या गरी रु.१५ करोड ६९ लाख ७० हजार ८ सय रुपैयाँ गरी कुल रु.१ अरब ५७ करोड २७ लाख १२ हजार रुपैयाँ आय अनुमान रहेको छ भने संशोधित चालु खर्च अनुमान रु.९३ करोड ८५ लाख ५६ हजार ४ सय ५० रुपैयाँ र संशोधित पूँजीगत खर्च अनुमान रु.६३ करोड ४१ लाख ५५ हजार ५ सय ५० रुपैयाँ गरी जम्मा रु.१ अरब ५७ करोड २७ लाख १२ हजार रुपैयाँ संशोधित खर्च अनुमान गरिएको छ। जसको विवरण अनुसूची २ मा समावेश गरिएको छ।

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट तथा कार्यक्रम निम्नानुसार रहेको छ।

११. यस वर्ष पनि कोरोना भाइरसका कारणले राजश्व संकलन, अनुदान प्राप्त अवस्था सन्तोषजनक नभएकोले विकास आयोजनाहरूमा गति लिन नसक्दा यस वर्ष सम्भौता भइसकेका तर सम्पन्न हुन नसकेका नगरवासीको भावना र सरोकारसँग जोडिएका योजनाहरूमा सम्भौता भएका चालु अवस्थामा रहेका अधुरा योजनाहरू र निरन्तर क्रमागत योजनाहरूमा रु.१० करोड विनियोजन गरिएको छ।
१२. आ.व. २०७८/०७९ का लागि क्षेत्रगत रूपमा -आर्थिक विकास तर्फ रु.१० करोड ११ लाख ९६ हजार, सामाजिक विकास तर्फ रु.९३ करोड १७ लाख ७५ हजार, पूर्वाधार विकास तर्फ रु.४५ करोड ३८ लाख २५ हजार, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ रु.४ करोड ६६ लाख ५० हजार, संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ रु.२ करोड ५४ लाख ६६ हजार समेत जम्मा रु.१ अरब ७७ करोड ८९ लाख १२ हजार बजेट विनियोजन गरेको छ, जसु अनुसार आर्थिक विकासमा ५.६९ प्रतिशत, सामाजिक विकासमा ५२.३८ प्रतिशत, पूर्वाधार विकासमा २५.५१ प्रतिशत, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा २.६२ प्रतिशत, संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तर्फ १३.८० प्रतिशत विनियोजन भएको छ। विस्तृत बजेटको शीर्षकगत विवरण अनुसूची ३ मा उल्लेख गरिएको छ। १,०२९,४१२,०००।०
१३. आ.व.२०७८/०७९ का लागि विनियोजित बजेट रकम मध्ये चालु खर्च तर्फ रु.१ अरब २ करोड ९४ लाख १२ हजार विनियोजन गरिएको छ, जुन कुल बजेटको ५७.८७ प्रतिशत हुन आउँछ भने पूँजीगत तर्फ रु.७४ करोड ९५ लाख विनियोजन गरिएको छ, जुन कुल बजेटको ४२.१३ प्रतिशत हुन आउँछ।
१४. माथि लेखिए बमोजिम खर्च व्यहोर्ने श्रोतका लागि तल लेखिए बमोजिम कुल रु.१ अरब ७७ करोड ८९ लाख १२ हजारको आय प्रस्ताव गरिएको छ।
  - क. संघ सरकारको सशर्त अनुदान रु.५६ करोड १७ लाख रहेको छ।
  - ख. संघ सरकारको सामाजिक सुरक्षा अनुदान रु.२१ करोड रहेको छ।
  - ग. आन्तरिक श्रोतको आयबाट रु.२० करोड ५० लाख रहेको छ।
  - घ. संघ सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान रु.१९ करोड ७६ लाख रहेका छ।
  - ङ. संचित कोष अल्याबाट रु.१५ करोड ३७ लाख १२ हजार रहेको छ।
  - च. संघ सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट रु.१२ करोड ९८ लाख ५१ हजार रहेको छ।
  - छ. राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत मालपोत रजिष्ट्रेशनबाट रु.१० करोड रहेको छ।
  - ज. नगर विकास कोष ऋणबाट रु.१० करोड रहेको छ।
  - झ. प्रदेश वित्तीय समानीकरण अनुदान रु.२ करोड ४४ लाख ७८ हजार रहेको छ।
  - ञ. प्रदेश सरकारको राजश्व बाँडफाँडबाट रु.१ करोड ७४ लाख ७५ हजार रहेको छ।
  - ट. गाउँ नगर साभेदारी कोषबाट रु.१ करोड ६५ लाख रहेको छ।
  - ठ. संघ विशेष अनुदान रु.१ करोड ३७ लाख रहेको छ।
  - ड. प्रदेशको विशेष अनुदान रु.१ करोड रहेको छ।
  - ढ. प्रदेशको सशर्त अनुदान रु.१ करोड रहेको छ।
  - ण. प्रदेशको समपुरक अनुदान रु.१ करोड रहेको छ।

- त. संघ सरकारको सडक बोर्ड नेपालबाट रु.१ करोड रहेको छ ।
 थ. जनसहभागिता नगदबाट रु.६० लाख रहेको छ ।
 द. मूल्य श्रृंखला कार्यक्रम अनुदान रु.१५ लाख रहेको छ ।
 ध. संघ सरकारको गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमबाट रु.५ लाख ४६ हजार रहेको छ ।
 न. संघ सरकारको रोयल्टी वापत प्राप्त अनुदान रु.६ लाख रहेको छ ।
 प. संघ सरकारको एल.जि.सि.डि.पि. कार्यक्रमबाट रु.३ लाख ५० हजार रहेको छ ।

विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा संलग्न छ ।

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लागि राजश्वका संकलनका मुख्यमुख्य नीतिहरु प्रस्तुत गरिएको छ ।

१५. व्यास नगरपालिका क्षेत्र भित्रको करको आधार फराकिलो पाउँदै आन्तरिक राजश्व वृद्धि गर्न कर तथा गैरकर राजश्वको अधिकतम परिचालन गर्ने नीति लिइएको छ । कर तथा गैरकर राजश्व सङ्कलनलाई प्रभावकारी बनाउन कानूनी तथा संस्थागत सुधार गरिने छ ।
१६. सेवा शुल्क र दस्तुरका दर, व्यवसाय कर, सम्पत्ति कर एवं भूमि कर, घर नक्सा पास दस्तुर, खानीजन्य ढुंगा, गिटी, वालुवा, ग्राभेल, रोडा, स्लेट ढुंगा, खरी, चुनढुंगा, ब्लक, इट्टा, कटिडढुंगा, कवाडी सामान र काठ आदिमा लिइने दस्तुर यथावत राखी करको दायरा फराकिलो पारिने छ ।
१७. कृषि व्यवसायसँग सम्बन्धित पुशपंक्षी, माछा, फलफूल, तरकारी, दुध आदिमा स्थानीय उत्पादनमा लाग्ने कर नलिने निर्णयलाई निरन्तरता दिइएको छ । साथै दुग्ध सहकारी मार्फत बिक्री हुने दुग्धमा प्रतिलिटर रु.१। र सहकारी मार्फत बिक्री हुने खसीबोकामा प्रति किलो रु.१०। सम्बन्धित किसानलाई अनुदान दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
१८. कर तथा दस्तुरहरु नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, संघ तथा गण्डकी प्रदेश सरकारको कानूनसँग नबाभिने गरी प्रस्ताव गरिएको छ ।
१९. कर सम्बन्धी प्रस्ताव आर्थिक विधेयक २०७८ यसै साथ प्रस्तुत गरेको छु । कर सम्बन्धी प्रस्ताव सम्वत् २०७८ श्रावण १ गतेबाट लागु हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
२०. बजेट तर्जुमाका लागि मार्ग दर्शन गर्नु हुने नगर प्रमुख, नगर कार्यपालिकाका सदस्य, नगरपालिका सल्लाहकार, राजनैतिक दल, नगर सभासद, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण नगरपालिकाका कर्मचारी, टोल विकास संस्थाका प्रतिनिधि, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज तथा पत्रकार जगतबाट प्राप्त सुझाव, सहयोग र सल्लाहप्रति हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दछु । यो बजेट कार्यान्वयन गर्नमा नेपाल सरकार, गण्डकी प्रदेश सरकार, व्यास नगरपालिकाका सबै शाखा र सम्पूर्ण नगरवासीको सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिइएको छ ।

अनुसूची १

आ.व.२०७६।०७७ को यथार्थ आयव्यय विवरण

(क) आयतर्फ

संकेत नं.	आम्दानीका शीर्षकहरु	आ.व.२०७६।०७७ को यथार्थ
१.	आन्तरिक राजश्व	११२,५०४,९८८।५६
१.१	स्थानीय कर	५५,७२५,५१४।६२
१.२	शुल्क	१७,५८९,१९१।३५
१.३	दस्तुर	२२,३०९,४७२।२०
१.४	दण्ड जरिवाना	३००,८०८।००
१.५	अन्य	१६,५८०,००२।३९
२.	संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान	१,०४८,०४५,३४६।९५

२.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	१९२,०००,०००।००
२.२	सशर्त अनुदान	४९३,६७०,०००।००
२.३	समपुरक अनुदान	२०,०००,०००।००
२.४	राजश्व बाँडफाँड	९९,४०५,२५१।९५
२.५	सडक बोर्ड नेपाल	१,६००,०००।००
२.६	सामाजिक सुरक्षा अनुदान	२००,६१५,५००।००
२.७	संस्कृति पर्यटन अनुदान	६,१६०,९७६।००
२.८	स्थानीय पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२०,५००,०००।००
२.९	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण	६०९,४३७।००
२.१०	जेष्ठ नागरिक कार्यक्रम	७००,०००।००
२.११	एल.जि.सि.डि.पि.	२७९,९३०।००
२.१२	गरिबसँग विश्वेश्वर	४२०,२५०।००
२.१३	स्वास्थ्य संस्था भवन निर्माण अनुदान	११,४६४,०००।००
३.	गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान	२६,४५०,०००।००
३.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३,२३१,०००।००
३.२	राजश्व बाँडफाँड	१०,२१९,०००।००
३.३	सशर्त अनुदान	५,०००,०००।००
४.	अन्य निकायबाट प्राप्त	६०,४४७,६७५।३९
४.१	कृषि सम्बन्धी कार्यक्रम (मूल्य श्रृंखला)	९००,०००।००
४.२	अन्य विविध आय	५,९७०,०००।००
४.३	मालपोतबाट रजिष्ट्रेशन शुल्क	५०,५७७,६७५।३९
४.४	जिल्ला समन्वय समिति मौज्जात बांकी अनुदान	३,०००,०००।००
५.	अन्य	१२६,७९२,२९४।००
५.१	जनसहभागिता नगद	७,६६०,४६९।००
५.२	संचित कोष अल्या (बैंक मौज्जात)	१२०,९११,६२५।००
	कुल जम्मा	१,३७६,२४०,३०४।९०

(ख) व्ययतर्फ

संकेत नं.	खर्चका शीर्षकहरु	आ.व.२०७६।०७७ को यथार्थ
१. चालु खर्च		
१.१	पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक तथा सुविधा	२०,६१९,१२९।००
१.२	कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा	७२,४७५,७४०।४९
१.३	कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च	९,०६१,१२४।०५
१.४	मर्मत सम्भार खर्च	६,००१,६२२।४३
१.५	कार्यक्रम खर्च	६७०,३९०,७६७।५२
१.६	अन्य विविध खर्च	१६,६२५,५६०।६९
	जम्मा	७९७,३७४,१४४।१६
२. पूँजीगत खर्च		
२.१	न.पा. ऋणको साँवा भुक्तानी	५,०००,०००।००
२.२	न.पा. कार्यालय भवन मर्मत	५०६,६६०।००
२.३	वडा कार्यालय फर्निचर खरिद	२,३६४,७६३।५०

२.४	कार्यालय फर्निचर खरिद	९८५,६२५।४५
२.५	मेशिनरी औजार (ल्यापट, कम्प्युटर लगायत)	१,५२३,५९०।००
२.६	सार्वजनिक जग्गा संरक्षण	९०,०००।००
२.७	सशर्त अनुदान तर्फको पूंजीगत योजनाहरु	३७,०६८,८१९।००
२.८	अन्य अनुदान तर्फको पूंजीगत योजनाहरु	३५५,९८४,७४७।८४
	जम्मा	४०३,५४६,४२५।७९
	चालु र पूंजीगत जम्मा	१,२००,९२०,५६९।९७

अनुसूची २

आ.व.२०७७।०७८ को जेठ मसान्तसम्मको यथार्थ आयव्यय विवरण

(क) आयतर्फ

क्र.सं.	आम्दानीका शीर्षकहरु	आ.व.२०७७।०७८ अनुमान	आ.व.२०७७।०७८ को जेठसम्मको यथार्थ
१.	आन्तरिक राजश्व	२०४,७००,०००।००	१३२,८६६,५७४।००
२.	संघीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान	१,०६९,३७३,२००।००	१,००३,२८९,०२४।४९
३.	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३५,३८७,०००।००	३४,५७९,०००।००
४.	अन्य निकायबाट	१०६,२८१,०००।००	३५,५२२,६४८।००
५.	संचित कोष अल्या र लागत सहभागिता	१५६,९७०,८००।००	१५३,४५०,३७५।००
	जम्मा	१,५७२,७९२,०००।००	१,३५९,७०७,६२९।४९

(ख) खर्चतर्फ

क्र.सं.	खर्चका शीर्षकहरु	आ.व.२०७७।०७८ को अनुमान	आ.व.२०७७।०७८ को जेठसम्मको यथार्थ खर्च
१.१	पदाधिकारीहरुको पारिश्रमिक तथा सुविधा	२४,९६९,०००।०	१७,६९९,५७८।०
१.२	कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा	८४,४२६,०००।०	६९,२२३,३८५।८
१.३	कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च	१६,६५०,०००।०	१९,६३०,०९६।५
१.४	मर्मत सम्भार	५,२००,०००।०	३,५६४,४९४।९
१.५	कार्यक्रम खर्च (सशर्त समेत)	७८०,८९०,४५०।०	५६९,९७०,६०५।८
१.६	अन्य विविध खर्च	२७,२२९,०००।०	१५,५०५,२६२।९
	चालु खर्चको जम्मा	९३८,५५६,४५०।००	६८६,७०५,३४३।९०
२.१	सार्वजनिक निर्माण (पूँजीगत खर्चतर्फ)	६३४,९५५,५५०।०	३२५,३५७,८२४।५५
	कुल चालु र पूँजीगत खर्चको जम्मा	१,५७२,७९२,०००।००	१,०१२,०६३,१६८।४५

अनुसूची ३

आ.व.२०७८।०७९ को अनुमानित व्यय विवरण

सि.नं.	कार्यक्रम/आयोजना/क्रियाकलापको नाम	वडा नं.	०७८।०७९ अनुमान
१	पदाधिकारीहरुको विभिन्न सुविधा		१५,९९०,०००।०
२	बिमा (पदाधिकारी)		७२०,०००।०
३	कार्यपालिका बैठक		९००,०००।०
४	वडा समिति बैठक		३,५२८,०००।०
५	अन्य समिति बैठक भत्ता		१,२००,०००।०

६	जनप्रतिनिधि दैनिक भ्रमण भत्ता		१,०००,०००।०
७	स्थायी कर्मचारी		४०,७०३,०००।०
८	करार सेवा शुल्क (कर्मचारी)		३७,९२१,०००।०
९	बिमा (कर्मचारी)		४००,०००।०
१०	महंगी भत्ता		३,१०४,०००।०
११	अन्य भत्ता		१,०००,०००।०
१२	पोशाक भत्ता		२,५००,०००।०
१३	दैनिक भ्रमण भत्ता (कर्मचारी)		१,५००,०००।०
१४	अनुगमन, मूल्यांकन (कर्मचारी)		२००,०००।०
१५	कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता		२,४००,०००।०
१६	कर्मचारी कल्याण कोष		६,०००,०००।०
१७	पानी तथा विजुली		१,५००,०००।०
१८	संचार महशुल		७००,०००।०
१९	सेवा अन्य		१,५००,०००।०
२०	स्टेशनरी		१,२००,०००।०
२१	छपाई		१,६००,०००।०
२२	घर भाडा		१,१५०,०००।०
२३	पत्र पत्रिका पुस्तक		३००,०००।०
२४	कार्यालय संचालन तथा मसलन्द		२,२००,०००।०
२५	सवारी साधन बिमा तथा नवीकरण		१,०००,०००।०
२६	सवारी साधन मर्मत सम्भार		५,०००,०००।०
२७	मेशिनरी तथा औजार मर्मत संचालन		१,२००,०००।०
२८	सवारी साधन इन्धन (कार्यालय प्रयोजन)		५,०००,०००।०
२९	लेखा व्यवस्थापन एवं लेखा सम्बन्धी जानकारी		४००,०००।०
३०	राजश्व सुधार एवं अध्ययन		१,०००,०००।०
३१	संचार माध्यम (गतिविधि प्रकाशन प्रशारण समेत)		१,३००,०००।०
३२	फोहोर मैला व्यवस्थापन (सरसफाई सामग्री खरिद समेत)		१,२००,०००।०
३३	फूलवारी तथा गमला निर्माण		३००,०००।०
३४	आन्तरिक तथा बाह्य भ्रमण व्यवस्थापन		१,०००,०००।०
३५	न.पा. ऋणको साँवा व्याज भुक्तानी		१०,०००,०००।०
३६	कार्यालय संचालन विविध		३,५००,०००।०
३७	नगर सभा संचालन		१,०००,०००।०
३८	वडा व्यवस्थापन खर्च		२,६००,०००।०
३९	असहाय तथा राहत कोष		२,५००,०००।०
४०	सदस्यता शुल्क		३००,०००।०
४१	पुरस्कार		३००,०००।०
४२	विविध फुटकर कार्यक्रमहरु (बोर्डबाट निर्णय चालु प्रकृतिका)		१,०००,०००।०
४३	खप्ने माल सामान		६००,०००।०
४४	दमौली अस्पतालमा सञ्चालित डाइलासिस सेवा सहयोग		१,५००,०००।०
४५	मल, बिउ, फलफूलका बिरुवा खरिद	१	२००,०००।००
४६	युवा तथा महिलाहरुलाई सिप तथा क्षमता विकास एवं टोल, महिला	१	५००,०००।००

	संस्था र अन्य संघ संस्थाका पदाधिकारी अध्ययन भ्रमण		
४७	वडाका बाटो र नाला सफाई	१	४००,०००।००
४८	धार्मिक, सांस्कृतिक एवं खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	१	३००,०००।००
४९	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र टोल विकास संस्था समन्वय बैठक	१	३००,०००।००
५०	विपद् व्यवस्थापन	१	६००,०००।००
५१	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	२	५००,०००।००
५२	वडामा भएका बाटो र नाला सफाई	२	४००,०००।००
५३	शिक्षा/स्वास्थ्य/कृषि/टोल विकास समन्वय बैठक	२	३००,०००।००
५४	वडागत धार्मिक, सांस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	२	३००,०००।००
५५	विपद् व्यवस्थापन	२	६००,०००।००
५६	सेभेन ए साइड ग्रास रुट फेस्टिभल	३	२००,०००।००
५७	व्यास नगर आमा समूहको सिपमूलक तालिमको लागि	३	१००,०००।००
५८	वडाभरका बाटो र नाला सरसफाई	३	४००,०००।००
५९	शिक्षा /स्वास्थ्य /कृषि/टोल संस्था समन्वय बैठक	३	३००,०००।००
६०	व्यास युवा समाजको रक्तदान लगायतका योजना	३	१००,०००।००
६१	विपद् कोष	३	३००,०००।००
६२	वडा भर सडकमा क्याट आई राख्ने योजना	३	२५०,०००।००
६३	वडा भर अग्नि नियन्त्रक (फाएर एक्सटिङ्गुसर) राख्ने	३	२००,०००।००
६४	कौसी खेती तालिम तथा सामान खरिद	४	१,०००,०००।००
६५	विपद् व्यवस्थापन सामग्री खरिद	४	१००,०००।००
६६	नेतृत्व विकास कार्यक्रम	४	५००,०००।००
६७	वडा गत धार्मिक/सांस्कृतिक	४	३००,०००।००
६८	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि र टोल वि.संस्था समन्वय बैठक/अवलोकन भ्रमण	४	३००,०००।००
६९	वडा स्तरीय खेलकुद योजना	५	५००,०००।००
७०	कृषि प्रवर्द्धन	५	१,०००,०००।००
७१	शिक्षा तर्फ	५	१,०००,०००।००
७२	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	५	५००,०००।००
७३	वडामा भएका बाटो र नाला सफाई	५	४००,०००।००
७४	शिक्षा/स्वास्थ्य/कृषि/टोल संस्था समन्वय बैठक	५	३००,०००।००
७५	वडागत/धार्मिक/सांस्कृतिक/खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	५	३००,०००।००
७६	विपद् व्यवस्थापन समेत	५	६००,०००।००
७७	कृषि तथा भेटेरेनरी प्रवर्द्धन तर्फ	६	५००,०००।००
७८	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	६	५००,०००।००
७९	वडामा भएका बाटो तथा नाला सरसफाई	६	४००,०००।००
८०	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल संस्था समन्वय बैठक	६	३००,०००।००
८१	वडागत धार्मिक सांस्कृतिक खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	६	३००,०००।००
८२	विपद् व्यवस्थापन समेत	६	६००,०००।००
८३	उन्नत जातको ब्याड बोयर बोका वितरण कार्यक्रम	७	१५०,०००।००
८४	आधारभूत तहमा अध्यायन गर्ने विद्यार्थीहरुलाई न्यानो कपडा वितरण	७	१५०,०००।००

८५	पशुपक्षी औषधी खरिद	७	१००,०००।००
८६	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	७	३००,०००।००
८७	वडामा भएको बाटो र नाला सरसफाई	७	४००,०००।००
८८	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल संस्था समन्वय बैठक	७	३००,०००।००
८९	वडागत धार्मिक, साँस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	७	३००,०००।००
९०	विपद व्यवस्थापन समेत	७	४००,०००।००
९१	महिला युवा सिप एवं नेतृत्व विकास अन्तर्गत उद्यमी व्यवसायी प्रोत्साहन	८	२००,०००।००
९२	प्लम्बर/इलेक्ट्रोनिक तालिम	८	३००,०००।००
९३	वडामा भएका बाटो र नाला सरसफाई	८	४००,०००।००
९४	टोल समन्वय बैठक	८	१००,०००।००
९५	स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	८	२००,०००।००
९६	खेलकुद सामग्री	८	१००,०००।००
९७	विपद व्यवस्थापन समेत	८	६००,०००।००
९८	शुभदिप महिला उद्यमी सहकारी मल र बिउ खरिद	८	१००,०००।००
९९	बर्लाची कृषि सहकारी मल र बिउ खरिद	८	१००,०००।००
१००	बखान सा.उ.म. सहकारी मल र बिउ खरिद	८	१००,०००।००
१०१	पशु औषधी खरिद	८	१००,०००।००
१०२	कृषि उपकरण तथा फलफूलका विरुवा खरिद	८	३००,०००।००
१०३	कलेस्ती उपत्यका महिला संजाल	९	२५०,०००।००
१०४	पशु औषधी खरिद	९	१००,०००।००
१०५	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	९	५००,०००।००
१०६	वडामा भएका बाटो र नाला सफाई	९	४००,०००।००
१०७	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल संस्था समन्वय बैठक	९	३००,०००।००
१०८	वडागत धार्मिक, साँस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	९	३००,०००।००
१०९	विपद व्यावस्थापन समेत	९	६००,०००।००
११०	विद्यालयहरुको शैक्षिक एवं भौतिक सुधार	१०	१,०००,०००।००
१११	पशुपक्षी औषधी खरिद	१०	१००,०००।००
११२	कृषि टनेल प्लास्टिक खरिद तथा वितरण	१०	१००,०००।००
११३	गोला सहित मौरी घर खरिद तथा वितरण	१०	१००,०००।००
११४	बोयर बोका खरिद तथा वितरण	१०	२५०,०००।००
११५	हिउँदे तथा वर्षे घाँसको विउ खरिद तथा वितरण	१०	१००,०००।००
११६	आलु तथा अन्य तरकारी विउ खरिद तथा वितरण	१०	१००,०००।००
११७	कृषि तथा पशु सम्बन्धी तालिम	१०	१००,०००।००
११८	अगुवा कृषक अवलोकन भ्रमण	१०	७५,०००।००
११९	माछ्छा भुरा खरिद तथा वितरण	१०	७५,०००।००
१२०	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	१०	५००,०००।००
१२१	वडामा भएको बाटो र नाला सरसफाई	१०	४००,०००।००
१२२	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल संस्था समन्वय बैठक	१०	३००,०००।००
१२३	वडागत धार्मिक, साँस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	१०	३००,०००।००
१२४	विपद व्यवस्थापन समेत	१०	६००,०००।००

१२५	स्वास्थ्य केन्द्र औषधि एवं उपकरण खरिद	११	२००,०००।००
१२६	कृषि तर्फ	११	८००,०००।००
१२७	शिक्षा तर्फ	११	४००,०००।००
१२८	महिला, युवा नेतृत्व विकास	११	४००,०००।००
१२९	वडामा भएका बाटाहरुको नाला सफाई	११	३००,०००।००
१३०	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल समन्वय बैठक	११	१००,०००।००
१३१	धार्मिक संस्कृति खेलकुद	११	२००,०००।००
१३२	विपद व्यवस्थापन	११	४००,०००।००
१३३	कृषि तथा पशु बिउ विजन तथा औषधी खरिद	१२	२००,०००।००
१३४	वि.पी. प्रा.वि शैक्षिक स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
१३५	कर्लुङ प्रा.वि शैक्षिक स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
१३६	दलित महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	१२	५००,०००।००
१३७	वडामा भएका बाटो र नाला सफाई	१२	४००,०००।००
१३८	शिक्षा/स्वास्थ्य/कृषि/टोल विकास समन्वय बैठक	१२	३००,०००।००
१३९	वडागत धार्मिक, साँस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	१२	३००,०००।००
१४०	विपद् व्यवस्थापन	१२	६००,०००।००
१४१	विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण	१३	१,०००,०००।००
१४२	महिला, युवा सिप एवं नेतृत्व विकास	१३	३००,०००।००
१४३	वडामा भएका बाटो र नाला सरसफाई	१३	४००,०००।००
१४४	शिक्षा/स्वास्थ्य/कृषि र टोल विकास सस्थाको समन्वय	१३	३००,०००।००
१४५	वडामा आइपर्ने विपद व्यवस्थापन	१३	६००,०००।००
१४६	७५ प्रतिशत अनुदानमा उन्नत जातको बोयर बोका खरिद	१४	२००,०००।००
१४७	५० प्रतिशत अनुदानमा फलफूलको विरुवा खरिद	१४	७५,०००।००
१४८	७५ प्रतिशत अनुदानमा वर्षेधानको बिउ खरिद	१४	७५,०००।००
१४९	कृषक तालिम २ वटा	१४	१००,०००।००
१५०	प्र.अ.वि.व्या.स. शिक्षक समेत अन्तरक्रिया	१४	१५०,०००।००
१५१	व्यास नगर समता आवासीय विद्याय सञ्चालन		१०,०००,०००।०
१५२	विद्यालय बाल शिक्षक, कर्मचारी सहयोग एवं अवकास योजना		१०,०००,०००।०
१५३	अभिभावक जागरण सचेतना अभिमूखीकरण कार्यक्रम		५००,०००।०
१५४	बालमैत्री नगरपालिका व्यवस्थापन		२,०००,०००।०
१५५	मदर्शा शिक्षा व्यवस्थापन अनुदान		७००,०००।०
१५६	गुरुकुल शिक्षा व्यवस्थापन अनुदान		५००,०००।०
१५७	उच्च शिक्षा अध्ययन/अनुसन्धान अनुदान		२,०००,०००।०
१५८	राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता व्यवस्थापन		६००,०००।०
१५९	मेयर, उपमेयर कप अन्तर मा.वि. छात्रछात्रा खेलकुद प्रतियोगिता		५००,०००।०
१६०	वैकल्पिक शिक्षाका लागि Room to Read कार्यक्रम अन्तर्गत सहयो		१५०,०००।०
१६१	गोष्ठी, सम्मान, शिक्षक अनुभव आदान प्रदान बैठक समेत		१,०००,०००।०
१६२	माध्यमिक विद्यालय स्तरीय विद्यार्थी उत्कृष्ट प्रतिभा पुरस्कार		१५०,०००।०
१६३	खेलकुद सामग्री खरिद		१,५००,०००।०
१६४	म्याराथन प्रतियोगिता सञ्चालन		२,२००,०००।०
१६५	खेलकुद विकास समिति विविध कार्यक्रम		५००,०००।०

१६६	अपाङ्गता सहयोग (दृष्टिविहिन, सुस्त, बहिरा समेत)		१,०००,०००।०
१६७	अपाङ्गता प्रोत्साहन सहयोग कार्यक्रम		८००,०००।०
१६८	जेष्ठ नागरिक सम्मान, दिवा सेवा केन्द्र सञ्चालन		१,५००,०००।०
१६९	गर्भवती महिला पोषण कार्यक्रम (महिलासँग उपमेयर)		६००,०००।०
१७०	बीस वर्ष पुगेपछि विवाह गर्ने दलित, बोटे, चेपाङ कुमाल दरै सहयोग		२००,०००।०
१७१	लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियान		१५०,०००।०
१७२	राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय महिला अधिकार दिवस		१००,०००।०
१७३	अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक, अन्तराष्ट्रिय बाल दिवस व्यवस्थापन		२५०,०००।०
१७४	लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष		१००,०००।०
१७५	संकटमा परेका महिलालाई मनो विमर्स सेवा		२००,०००।०
१७६	अपाङ्गता, महिला जेष्ठ नागरिक हिंसा विरुद्ध प्रचार प्रसार		२००,०००।०
१७७	बैठक कार्यक्रम सञ्चालन सहजीकरण		१००,०००।०
१७८	महिलाहरुको सचेतना नेतृत्व एवं सिप विकास कार्यक्रम		१,५००,०००।०
१७९	राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जिकरण कार्यक्रम		७००,०००।०
१८०	कोभिड १९ रोकथाम, नियन्त्रण प्रयोगशाला सञ्चालन		१२,५००,०००।०
१८१	आयुर्वेद चिकित्सालय सेवा प्रवर्द्धन विस्तार		१,०००,०००।०
१८२	स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन (औषधि खरिद समेत) एवं अन्य विविध कार्यक्रम		३,१००,०००।०
१८३	महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकाहरुको सम्मान एवं सहयोग		१,०००,०००।०
१८४	सहकारी मार्फत बिक्री हुने दुधमा अनुदान		१,५००,०००।०
१८५	सहकारी मार्फत बिक्री हुने खसी/बोका मासुमा अनुदान		५००,०००।०
१८६	गोवर्धन शर्मा कृषि अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम		१,०००,०००।०
१८७	गाई, भैसी, बाखा, बंगुर प्रवर्द्धनमा ५० प्रतिशत अनुदान		२,०००,०००।०
१८८	धान, मकैको बिउ विजन वितरण ५० प्रतिशत अनुदान		२,०००,०००।०
१८९	आलु, लसुन, व्याज पकेट क्षेत्र बिउ ५० प्रतिशत अनुदान		१,०००,०००।०
१९०	कृषि व्यवसाय मल, बिउ, विषादी प्रयोग अभिमुखीकरण कार्यक्रम		४००,०००।०
१९१	मेडुपा उद्यमी तालिम कार्यक्रम		५००,०००।०
१९२	तरकारी फलफूल मूल्य श्रृंखला कार्यक्रम (सशर्त)		१,५००,०००।०
१९३	पशुजन्य विभिन्न रोग नियन्त्रण, औषधी खरिद		५००,०००।०
१९४	कृषि र पशु उपशाखा बैठक तथा कार्यक्रम		२००,०००।०
१९५	बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवा उद्यमी समेतलाई अनुदान सहयोग कार्यक्रम		५,०००,०००।०
१९६	स्नातक वेरोजगार महिला उद्यमशीलता सहयोग कार्यक्रम		१,५००,०००।०
१९७	अन्य विविध बैठक उद्योगी व्यवसायी अन्तरकृया कार्यक्रम समेत		३००,०००।०
१९८	सहकारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम		१,०००,०००।०
१९९	दलित परम्परागत पेशा आधुनिकीकरण सहयोग		१,०००,०००।०
२००	दलित उत्थान एवं प्रवर्द्धन कार्यक्रम		४००,०००।०
२०१	विपद व्यवस्थापन नगरस्तरीय		१०,०००,०००।०
२०२	गौ संरक्षण केन्द्र व्यवस्थापन		१,०००,०००।०
२०३	वातावरण तथा सरसफाई सम्बन्धी प्लाष्टिक संकलन अभियान		२,५००,०००।०

२०४	भूमिहिन सुकुम्बासी, अव्यवस्थित बसोबासी जग्गा दर्ता		२,०००,०००।०
२०५	भूउपयोग योजना एवं नदी खोला मापदण्ड निर्माण		१,५००,०००।०
२०६	युवा परिषद् परिचालन, युवा उत्प्रेरणा कार्यक्रम		६००,०००।०
२०७	मठ मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद, चर्च सहयोग कार्यक्रम		१,५००,०००।०
२०८	विभिन्न भाषा, साहित्य, कला संरक्षण प्रवर्द्धन कार्यक्रम		१,५००,०००।०
२०९	व्यास २ र १ जेड्ने करंकाठ बसपार्क बुल्डी पुल निर्माण डि.पि.आर तयार		५००,०००।०
२१०	पोल्याडमा प्रस्तावित अस्पतालको डि.पि.आर. तयार		५००,०००।०
२११	मध्यकालीन खर्च संरचना निर्माण एवं प्रशासन		५००,०००।०
२१२	सामाजिक सुरक्षा भत्ता		२१०,०००,०००।०
२१३	गरिवसँग विश्वेश्वर कार्यक्रम		५४६,०००।०
२१४	सेवा परामर्श खर्च		३,०००,०००।०
२१५	एल.जि.सि.डि.पि. कार्यक्रम		३५०,०००।०
२१६	नगरपालिका साभेदारी कोष		१६,५००,०००।०
२१७	घर नक्सापास सम्बन्धी डिजिटलाइज कार्यक्रम समेत		१,५००,०००।०
२१८	न्याकिय समिति विविध कार्यक्रम		१,०००,०००।०
२१९	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम		६,१००,०००।०
२२०	आधारभूत तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान		२४४,६००,०००।०
२२१	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरवन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान		७३,४००,०००।०
२२२	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम		६२,५००,०००।०
२२३	युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल योजना		४,६००,०००।०
२२४	राष्ट्रिय परिचय पत्र तथा पञ्जिकरण		२,१००,०००।०
२२५	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम		१,६००,०००।०
२२६	लघु उद्यम विकास कार्यक्रम		३,६००,०००।०
२२७	राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता (स्थानीय तहस्तरीय)		१००,०००।०
२२८	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम		४००,०००।०
२२९	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना		३,२००,०००।०
२३०	कृषि विभाग (धान उत्पादन, विउ र अनुगमन समेत)		४,६००,०००।०
२३१	पोषण संवेदनशील (खानेपानी तथा सरसफाइ, कृषि, पशुसेवा, महिला तथा बालबालिका, शिक्षा र शासकीय प्रवन्ध) क्षेत्रका कार्यक्रमहरू सञ्चालन		५००,०००।०
२३२	पोषण विशेष (स्वास्थ्य) क्षेत्रका कार्यक्रम सञ्चालन		२००,०००।०
२३३	पशु सेवा विभाग (कृतिम गर्भाधान, दुध मिसन आदि)		२,४००,०००।०
२३४	पालिका स्तरमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको मासिक बैठक, डाटा भेरिफिकेशन एवं गुणस्तर सुधार साथै चौमासिक एवं वार्षिक समिक्षा		२००,०००।०
२३५	परिवार कल्याण कार्यक्रम		६,६००,०००।०
२३६	विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा/आमा समुह तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम		१००,०००।०

२३७	क्षयरोग नियन्त्रण		३००,०००।०
२३८	आयुर्वेद औषधालय तलब र कार्यालय संचालन		९,६००,०००।०
२३९	आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद		१,७००,०००।०
२४०	उपचारात्मक सेवा अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु		५००,०००।०
२४१	राष्ट्रिय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम (पोशाक प्रोत्साहन, यातायात खर्च, वार्षिक समिक्षा गोष्ठी र दिवस मनाउने खर्च समेत)		१,९००,०००।०
२४२	महामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रम		२००,०००।०
२४३	स्थानीय तहका स्वास्थ्य चौकी, प्रा.स्वा.के. र अस्पतालहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलब, महंगी भत्ता, स्थानीय भत्ता, पोषाक लगायत प्रशासनिक खर्च समेत		३८,५००,०००।०
२४४	हिंसा पिडित महिला तथा किशोरी अल्पकालीन सेवा केन्द्र, सञ्चालन अनुदान		५००,०००।०
२४५	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक र यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यक का तथ्याङ्क संकलन र अधावधिक गर्ने		१००,०००।०
	चालुको जम्मा		१,०२९,४९२,०००।०
२४६	वडामा रहेका जीर्ण कुवाहरु निर्माण, खानेपानी ट्याङ्की मर्मत, खानेपानीको लागि पाइप खरिद	१	७००,०००।००
२४७	सडक बत्तीका लागि ए.वि.सी. केवल तार खरिद	१	४५०,०००।००
२४८	सडक बत्तीको लागि आवश्यक सामग्रीहरु भ्यापर, बल्ब, कनेक्टर र गट्टा लगायतका सामग्रीहरु खरिद	१	३५०,०००।००
२४९	हाइस्कूलटार टोलको लर्डबुद्ध बोर्डिङ स्कूलबाट सहवीर उचाईको घर अगाडिसम्म पक्की नाला निर्माण	१	३००,०००।००
२५०	ठूलोगाउँ टोलको छाब्दी मार्गबाट ठाडो बाटो हुँदै मत्स्य मार्ग जोड्ने एम.बि. मार्ग निर्माण र ठूलोगाउँ टोलको अमृतको घरबाट पश्चिम तेर्सो १३ फुटे बाटोमा नाला निर्माण	१	३००,०००।००
२५१	डमौली टोलको मत्स्य मार्गमा पर्ने मिलन चोकबाट दक्षिण तर्फ अडमपानी टोल विकास संस्था जोड्ने सडक कालोपत्रे	१	२५०,०००।००
२५२	धुपखोला टोलको मत्स्य मार्गको नारेश्वर खोल्सीदेखि भतेरीसम्मको ३० फुटे बाटोमा पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२५३	सृजनशील टोलको शान्ता थापा (वि.क.) को घरदेखि टोल अध्यक्षको घर अगाडि सम्म १३ फुटे बाटो निकास गरी पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२५४	मिलन टोलको टोल भवन जाने बाटोमा पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२५५	विज्ञानचौर टोलको निर्माणाधीन कृयापुत्री भवन प्लास्टर	१	२००,०००।००
२५६	निर्मल स्कूल (क) मार्ग बाट दैरे स्वामी चौतारा खड्कबहादुर रानाको घर हुँदै उत्तर तर्फ जनचेतना टोल जाने चोकसम्म पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२५७	जनचेतना टोलको कालीमाटी चोक जाने बाटोमा पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२५८	निर्मलनगर टोलको गिता शाहीको घर अगाडिको बाटोमा नाला निर्माण	१	२००,०००।००

२५९	निर्मल जनसुधार टोलको दिल मार्गमा नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२६०	छाब्दी प्रवेशद्वार टोलको इन्द्रेनी मार्गको सुशीला दुराको घर अगाडिबाट रामकृष्ण कुवरको चोकसम्म पक्की नाली निर्माण	१	२००,०००।००
२६१	नवआदर्श टोलको गोविन्दराज सेढाइको घरदेखि माथि अकला खोल्सीसम्म जोड्ने बाटोमा पक्की नाला तथा ग्राभेल	१	२००,०००।००
२६२	गल्वुवेशी टोलको सृजनशील मार्गमा पक्की नाला निर्माण	१	२००,०००।००
२६३	अकलाबगैँचा टोलको छाब्दी मार्गदेखि पश्चिमतर्फ सिन्धुटारी प्लटिडसम्म पक्की नाला र ग्राभेल	१	२००,०००।००
२६४	खकौली टोलको छाब्दी मार्गदेखि कदम खोल्सीको हुँदै माथिल्लो दरैगाउँ जाने बाटो निर्माण र कुञ्छाली टोलमा शाखा बाटो निर्माण गरी कच्ची नाला र ग्राभेल (बुद्ध दाहाल विद्यालयको उत्तरबाट पूर्वतर्फ शारदाको बारी हुँदै माथि ३० फुटे हुलाकी जाने मार्गमा जोड्ने)	१	२००,०००।००
२६५	मोहोरीयाटार टोलको लागि सत्संग सामुदायिक भवनमा ट्रष्ट निर्माण	१	२००,०००।००
२६६	अडमपानी टोलको घडेरी मार्गबाट कालिमाटी भर्ने बाटोमा पि.सि.सि.	१	२००,०००।००
२६७	रजआँप जाने चोकदेखि हुलाकीसम्म बाटो विस्तार गरी कच्ची नाला सहित ग्राभेल	१	१५०,०००।००
२६८	मुसेखोलादेखि भद्रु जाने बाटोमा नाला तथा ग्राभेल	१	१५०,०००।००
२६९	माहिलीडाँडा टोलको चर्चदेखि लिचीघारी हुँदै छाब्दी मार्ग जोड्नेको लागि बाटो निर्माण र माहिलीडाँडाको अधुरो रेलिड निर्माण	१	१५०,०००।००
२७०	अग्नेनी टोलमा थानी माईको मन्दिर हुँदै डाँडागाउँ जाने बाटो निर्माण तथा ग्राभेल	१	१५०,०००।००
२७१	तालघरे टोलको पुरानो खानेपानी ट्याङ्की जीर्ण भएकोले क्षमता बृद्धि गरी निर्माण	१	१५०,०००।००
२७२	चारकुने टोल अन्तर्गत माथिल्लो भेगको मिश्रगाउँ जाने बाटो ग्राभेल र नाला निर्माण	१	१००,०००।००
२७३	रतौली टोलको कच्ची र अस्थायी सडकहरुमा कच्ची नाला र ग्राभेल	१	१००,०००।००
२७४	भादगाउँ टोलको मनकामना बोडिडको तल पश्चिमतर्फबाट बुल्दिखोला (भडभडे) भर्ने सिंढी बाटो निर्माण	१	१००,०००।००
२७५	दोभान क्लबको भवन ३० फुटे बाटो अगाडि बाल उठाई सिंढी बाटो निर्माण	१	१००,०००।००
२७६	जलेश्वर जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्रको अधुरो भवन निर्माण	१	२००,०००।००
२७७	आदिकवि भानुभक्त क्याम्पसमा शौचालय निर्माण	१	२००,०००।००
२७८	छाब्दी खोलामा अधुरो कृयापुत्री भवन निर्माण	१	२००,०००।००
२७९	सृजनशील टोलको सामुदायिक भवन निर्माण	१	२००,०००।००
२८०	दरै समाज भवनको रङ्गरोगन	१	१५०,०००।००
२८१	सेतो लाली गुँरास बाल विकास केन्द्रको भवन प्लाष्टर	१	१५०,०००।००
२८२	अग्नेनी टोलमा अवस्थित प्राचिन थानीमाई मन्दिर मर्मत र पाटी निर्माण	१	१००,०००।००
२८३	जनजाति भवन पछाडि पश्चिम साइडमा घुमाउने घर निर्माण	१	१००,०००।००

२८४	रतौली टोलको प्रतिक्षालय निर्माण	१	१००,०००।००
२८५	अधुरो आदर्श भवन निर्माण	१	१००,०००।००
२८६	बाघैं कुलो निर्माण, खेत संरक्षण, एवं अन्य फुड्कर योजना	१	६००,०००।००
२८७	डाँडागाउँ जाने कृषि मोटर मार्ग निर्माण	१	२००,०००।००
२८८	जलदेवी माध्यमिक विद्यालयमा शौचालय जाने रेलिङ सहितको सिंढी बाटो निर्माण र कक्षा ६, १० को भवन अगाडि वाल, रेलिङ निर्माण एवं प्राङ्गणमा गोला ढुङ्गा विछ्याउने	१	४००,०००।००
२८९	निर्मल माध्यमिक विद्यालयको खेलकुद मैदानमा तारवार निर्माण	१	२००,०००।००
२९०	डमौली पब्लिक स्कुल जाने बाटो निर्माण	१	२००,०००।००
२९१	बुद्धदाहाल बहिरा आवासीय प्रा.वि.मा खानेपानीको ट्याङ्की निर्माण	१	१५०,०००।००
२९२	जनसेविका प्राथमिक विद्यालयमा एक थान कम्प्युटर सेट र फर्निचर खरिद	१	५०,०००।००
२९३	बमबहादुर पाण्डेको घर पछाडिदेखि चिरौकाजी बतासको घर पछाडिसम्मको बाटो पि.सि.सि.	२	४००,०००।००
२९४	मालेवगर टोल अन्तर्गत विशाल पण्डितको घरदेखि एकबहादुर रानाको घर हुँदै नाला मर्मत तथा निर्माण	२	५००,०००।००
२९५	उत्तरशीला टोल अन्तर्गत जुनकुमार श्रेष्ठको घरदेखि केरावारी भर्ने बाटोसम्म कालोपत्रे/पि.सि.सि.	२	३००,०००।००
२९६	जनसेवा प्रा.वि.को दक्षिण तर्फको जोखिम पूर्ण भागमा वाल निर्माण गरी काँडेतार लगाउने र विद्यालय पछाडिको गल्ली बाटोमा रेलिङ निर्माण	२	५००,०००।००
२९७	पुलचोक टोल अन्तर्गत रहेको क्रियापुत्री ट्रस पाटेशन गर्ने र नाला/बाटो निर्माण	२	२००,०००।००
२९८	बसुन्धरा जमरकट्टेलको घरदेखि भरत काफ्लेको घर हुँदै १० फुटे तर्फ नाला निर्माण र सूर्यबहादुर थापाको घर अगाडि पि.सि.सि.	२	६००,०००।००
२९९	लक्ष्मी टोल अन्तर्गत भू.पू.चोकमा ब्लक विच्छ्याउने	२	९००,०००।००
३००	श्रीटोल अन्तर्गत नेपाल बैंकको दक्षिण पूर्व तर्फको चोकमा ब्लक विच्छ्याउने	२	९००,०००।००
३०१	सत्यवती टोल र सिद्धार्थ टोलको बिचमा पर्ने चोक (समाधान हस्पिटल अगाडि) मा ब्लक विच्छ्याउने	२	९००,०००।००
३०२	सफासडक अन्तर्गत पृथ्वी राजमार्ग ट्राफिकचोकदेखि दक्षिण प्रशासन गेटसम्मको फुटपाथ मर्मत	२	३००,०००।००
३०३	मगर समाज भवन फिनिसिङ	२	३००,०००।००
३०४	बागबजार आमा समूह भवन प्लास्टर र भ्याल, ढोका निर्माण	२	५००,०००।००
३०५	शिवालय मन्दिर भित्र ट्रस निर्माण	२	३००,०००।००
३०६	तनहुँसुर भिमसेन थानको दक्षिण तर्फ कम्पाण्ड निर्माण	२	४००,०००।००
३०७	कौसीखेती तालिम तथा फोहोर व्यवस्थापनको लागि कम्पोष्टविन खरिद	२	१,०००,०००।००
३०८	सत्यवती मा.वि.को पूर्व तर्फको भागमा कम्पाण्ड निर्माण	२	३००,०००।००
३०९	बाल मन्दिर मा.वि.मा बैठक हलको लागि ट्रस निर्माण	२	३००,०००।००
३१०	जनसेवा प्रा.वि.मा कम्पाण्ड निर्माण	२	३००,०००।००

३११	सेतो गुराँस बाल विकास सेवाको लागि संगित सामग्री र बाहिरी/भित्री खेल सामग्री खरिद	२	१००,०००।००
३१२	भौतिक पूर्वाधार तर्फका विविध योजना निर्माण	२	१,०००,०००।००
३१३	देउराली नगर क्षेत्रमा रहेका २ महिला समूहलाई १/१ लाख	३	२००,०००।००
३१४	गोरखकाली आवासीय मा.वि.को छात्राहरुको लागि शौचालय निर्माण	३	१००,०००।००
३१५	गोरखनाथ आश्रममा शौचालय तथा गौशाला निर्माण	३	१००,०००।००
३१६	वधशाला क्षेत्र नजिकको वस्ती भुक्षय रोकथाम	३	३००,०००।००
३१७	१० फुटे बाटो सहित वडाभर सि.सि. टि.भी क्यामेरा विस्तार	३	५००,०००।००
३१८	वधस्थल परिशरको इनार मर्मत	३	५०,०००।००
३१९	बुद्धर्पाक परिशरको इनार मर्मत	३	५०,०००।००
३२०	रेडक्रस भवनदेखि घाटसम्म रिसोलिड पिच तथा इन्टरलक औच्छ्रयाउने	३	२,२००,०००।००
३२१	रेडक्रस भवनबाट पूर्व तर्फ पि.सि.सि. ढलान	३	३००,०००।००
३२२	शान्ति नगर टोलमा भित्री बाटो पि.सि.सि. ढलान तथा नाला मर्मत	३	१,६००,०००।००
३२३	सृजना टोलको प्रहरी कार्यलय लाइनसम्म फुलको क्यारी निर्माण	३	३००,०००।००
३२४	अनशन चौतारा रंडरोगन तथा बत्ती राख्ने योजना	३	५००,०००।००
३२५	दुर्गा मन्दिर परिशरमा अधुरो सामुदायिक भवन निर्माण	३	१,०००,०००।००
३२६	शिव पञ्चायन मा.वि. फर्निचर तथा मर्मत	३	५००,०००।००
३२७	महर्षि संस्कृत मा.वि. प्लास्टर तथा मर्मत	३	५००,०००।००
३२८	सृजना टोल पहिरो नियन्त्रण	३	४००,०००।००
३२९	पराशर टोल चौतारा पुनः निर्माण	३	१००,०००।००
३३०	निमचोक चौतारा पुनः निर्माण	३	१००,०००।००
३३१	निमचोक र पराशर चोकको १० फुटे बाटोमा स्ल्याब तथा दायाँबायाँ पि.सि.सि. ढलान	३	५००,०००।००
३३२	निमचोक र महर्षि चोकको १० फुटे बाटोमा स्ल्याब तथा दायाँबायाँ पि.सि.सि. ढलान	३	५००,०००।००
३३३	ठकुरी समाज भवन	३	२००,०००।००
३३४	महर्षि टोलको वाटर फाउन्टेन रड रोगन मर्मत	३	५०,०००।००
३३५	अन्नपूर्ण मार्गमा नाला तथा पि.सि.सि. ढलान	४	२५०,०००।००
३३६	मनकामना मार्गमा नाला निर्माण	४	५००,०००।००
३३७	संगम मार्गबाट तिलप्रसाद गौतमको घरसम्म नाला तथा पि.सि.सि. ढलान	४	२५०,०००।००
३३८	क्रान्ती मार्गको अधुरो पि.सि.सि. ढलान	४	२५०,०००।००
३३९	श्रीनगर मार्गको अधुरो नाला तथा पि.सि.सि. ढलान	४	३००,०००।००
३४०	सरोज मिश्रको घरदेखि शिवालय मार्गसम्म पक्की नाला र भित्री बाटोमा ग्राभेल	४	५००,०००।००
३४१	विरालेटार मार्ग कालोपत्रे योजना	४	१,४००,०००।००
३४२	सत्य मार्गमा कजवे निर्माण र ग्राभेल	४	३००,०००।००
३४३	सिमलटार गैह्री खेत मोटर मार्गमा ग्राभेल	४	१००,०००।००
३४४	सिमलटार क्षेत्रमा व्याडमिन्टन कोर्ड निर्माण	४	३००,०००।००
३४५	गुराँस आमा समूह अधुरो भवन निर्माण	४	३००,०००।००

३४६	बसन्त मार्गमा ग्राभेल योजना	४	४००,०००।००
३४७	कालीमाटी मार्ग र लक्ष्मी मार्गमा ग्राभेल	४	४००,०००।००
३४८	भिल्के मार्ग ग्राभेल तथा शाखा विस्तार	४	४००,०००।००
३४९	सितलचोक सिम्रेनी क्रियापुत्री थलो मर्मत	४	१००,०००।००
३५०	मिजार समाज चुरेखोल्सीमा सामुदायिक भवन निर्माण	४	३००,०००।००
३५१	मर्दशा आधारभूत विद्यालयको ट्रेस निर्माण	४	७००,०००।००
३५२	वेदव्यास प्राथमिक विद्यालयमा कम्पाउण्डवाल निर्माण	४	३००,०००।००
३५३	सिमलटार रिडरोड ग्राभेल	४	५००,०००।००
३५४	आधारभूत स्वस्थ केन्द्र जाने बाटो निर्माण	४	४००,०००।००
३५५	बागभञ्ज्याङ व्याडमिन्टन कोर्ड निर्माण	४	३००,०००।००
३५६	ब्राम्हण समाज फर्निचर व्यवस्थापन	४	५०,०००।००
३५७	कालिका मन्दिर फर्निचर व्यवस्थापन	४	१००,०००।००
३५८	सुर्वण मार्ग नाला स्ल्याव तथा विभिन्न मार्गको नाला सफाई योजना	४	४००,०००।००
३५९	दरै खोल्सीमा जालीभरी वडा कार्यालय र बस्ती संरक्षण	४	५००,०००।००
३६०	हजुरी डाँडा सिंढी बाटो निर्माण	४	४००,०००।००
३६१	वडामा सडक बत्ती व्यवस्थापन	४	२००,०००।००
३६२	चिन्तुटार बृहत खा.पा श्रोत पधेरी खोलाको अधुरो योजना	५	५००,०००।००
३६३	चिन्तुटार टोल भित्रका शाखा बाटो तथा कच्ची सडक स्तरोन्नति	५	२००,०००।००
३६४	बरबोटे सामुदायिक भवन कम्पाउण्ड र भान्सा कोठा निर्माण	५	२००,०००।००
३६५	भार्लाङ्ग खोल्सी सिन्धुमार्ग नाला तल स्ल्याव सहित नाला निर्माण	५	२००,०००।००
३६६	सिन्धु मार्गदेखि उत्तर बोटेनी कुवा हुँदै माहेन्दी मार्ग जोड्ने बाटो खोल्ने	५	२००,०००।००
३६७	क्षेत्रीगाउँ भगेरी टोलभित्र पर्ने शाखा बाटोहरू ग्राभेल स्तरोन्नति	५	२००,०००।००
३६८	ठूलोटारको अधुरो भवन निर्माण	५	३००,०००।००
३६९	संगम टोलमा पर्ने ढोडनी खा.पा. पाइप अधुरो कार्य पुरा	५	५००,०००।००
३७०	सिन्धु मार्गको ठूलो घुम्तीबाट कुटुलकोशे हुँदै सिमलगौराको कृषि सडकसम्म नयाँ ट्रयाक खोल्ने	५	२००,०००।००
३७१	चुँदर टोलमा भवन स्तरोन्नति	५	१००,०००।००
३७२	पानम्दी वराही खा.पा. योजना अर्न्तगत एक घर एक धारा पाइप विस्तार	५	१००,०००।००
३७३	पानम्दी वराही हुँदै फासुर्दी अलैचे जोड्ने कच्ची मार्गमा करिव ५० मिटर बाटो ढलान र नाला सहित स्तरोन्नति	५	२००,०००।००
३७४	पतेनीटारमा रहेको अधुरो एकता बन्धु समाजको भवन निर्माण	५	३००,०००।००
३७५	रानीटारी भवनको खाली रहेको जग्गामा थप कोठा वा ट्रेस भवन निर्माण	५	४००,०००।००
३७६	रानीटारी खानेपानी योजना संचालन	५	५००,०००।००
३७७	नेपालटार सामुदायिक भवनको पहिरो नियन्त्रण वाल माथिल्लो फल्याटमा ट्रेस र भवन कम्पाउण्ड तार जाली	५	२००,०००।००
३७८	पुलको मुखदेखि मानहुँ चोकसम्म सि.सि. क्यामरा जडान	५	२५०,०००।००
३७९	मगर सामुदायिकको संस्कृति जोगाउन बेतेनीमा कौरा नृत्य घर निर्माण	५	२००,०००।००

३८०	आशागुरी खोल्सी धाराखोला मुल खा.पा.को नयाँ रिर्जव टंकी निर्माण सम्पन्न भएकोले रिर्जव टंकी एव मूल संरक्षण तारवार साथै नपुग पाइप लाइन विस्तार	५	३००,०००।००
३८१	पृथ्वी राजमार्गबाट चनौटी हुँदै भ्याडीगाउँ जाने मोटर मार्गमा पक्की नाला र ग्राभेल	५	३००,०००।००
३८२	चापाघाटबाट अलैंचे हुँदै मानहुँसम्म जाने अधुरो सिंठी पैदल मार्ग निर्माण	५	५००,०००।००
३८३	नमूना वस्तीमा निर्माण हुन बाँकी पक्की बाटो र नाला विस्तार	५	२००,०००।००
३८४	पाटन खेलकुद मैदान निर्माण	५	२००,०००।००
३८५	पराशर मार्ग हुँदै मानुङकोटसम्म पुग्ने पैदल मार्ग निर्माण	५	२५०,०००।००
३८६	विविध पूँजीगत योजना निर्माण	५	१,०००,०००।००
३८७	बागमारे चौतारा गैरीश्वारा कुसुमकुनासम्मको मार्ग स्तरोन्नति	६	५००,०००।००
३८८	शिशुघाट हुलाकी चौतारादेखि सादिभञ्ज्याङ हुँदै गलाफूसम्मको कृषि पर्यटन मार्ग स्तरोन्नति	६	५००,०००।००
३८९	शेषटारदेखि साँजा मार्ग सादिभञ्ज्याङसम्मको मार्ग स्तरोन्नति	६	५००,०००।००
३९०	मादीवेशी रक्साहदेखि वडा कार्यालयसम्मको मार्ग स्तरोन्नति	६	२००,०००।००
३९१	वडा कार्यालयदेखि गलेखाम कोटसम्मको मार्ग स्तरोन्नति	६	३००,०००।००
३९२	बाह्रबिसेदेखि मादीवेशी ठाँटीसम्मको माहेन्द्री ग्रामिण मार्ग स्तरोन्नति	६	५००,०००।००
३९३	सिन्धुमार्ग मनिसुन्दरको ठाँटीदेखि सोसार्दे खोलासम्म पक्की नाला निर्माण र स्तरोन्नति	६	२५०,०००।००
३९४	सिन्धुपुस्तकालय मार्ग सोसार्दे खोलादेखि लामिछानेवेशी सम्मको मोटर मार्ग स्तरोन्नति र पक्की नाला	६	२५०,०००।००
३९५	तमु गुरुङहरुको भवन निर्माण	६	२५०,०००।००
३९६	निवुवाटारीबाट अर्बो जाने बाटो निर्माण	६	१५०,०००।००
३९७	साँजा बतासे डाँडामा भ्यू टावर निर्माण	६	१००,०००।००
३९८	मुस्लिम समुदायको कवरस्थान तारवार तथा मदर्शा मा मैदान निर्माण	६	२००,०००।००
३९९	तल्लो साँजा भिरपानीको पानी भयरथान उपल्लो ठाँटीमा खानेपानी विस्तार	६	२००,०००।००
४००	तल्लो साँजाको गैराबारीदेखि चण्डीदेवी मन्दिरसम्म बाटो निर्माण	६	१००,०००।००
४०१	ठूलो बगैचाबाट टापु खेतसम्म जाने मोटर बाटो विस्तार तथा नयाँ ट्र्याक	६	१५०,०००।००
४०२	भ्यानबोटेबाट सजवने आँपको बोट हुँदै प्रभातको घरसम्मको बाटो विस्तार र नयाँ ट्र्याक	६	१५०,०००।००
४०३	बरे खोला कुलो तथा अर्घो कुलो मर्मत	६	२००,०००।००
४०४	खत्रीको चौतारादेखि पुलको घुम्तीसम्मको नयाँ ट्र्याक साथै शिशुघाटको भोलुगे पुल हुँदै बजार जोड्ने बाटो स्तरोन्नति	६	२००,०००।००
४०५	नहर कुलो पाइप खरिद	६	१५०,०००।००
४०६	शिशुघाट इस्लामिक मदर्शा शौचालय निर्माण	६	१५०,०००।००
४०७	गैरीश्वारा ढाँड मोटर बाटो स्तरोन्नति तथा ढाँड माथिल्लो बाटोमा स्ल्याव निर्माण	६	२५०,०००।००
४०८	बिरौटा कुलो तथा सागबारी कुलो मर्मत	६	१००,०००।००

४०९	खत्रीको चौतारादेखि दमैको चौतारा हुँदै ढाँड जोड्ने बाटो निर्माण	६	१५०,०००।००
४१०	बुद्धिबहादुर परियार र मेघप्रसाद नागिलाको घर नजिकको गल्ली हुँदै दमाईको डिहीदेखि ज्यामिरे घाटसम्म नयाँ ट्रयाक तथा बाटो विस्तार	६	२५०,०००।००
४११	५२ ढाप बाँध निर्माण तथा डहर बिरौटा कुलो मर्मत	६	१००,०००।००
४१२	उमानाथ र लेखनाथ नागिलाको घर हुँदै अर्जुन नागिलाको घर अगाडि माभटोल मार्ग जोड्ने र पदम दुराको घर हुँदै थुदी खोला जोड्ने साथै भानु सुब्बाको घर नजिकको गल्लीबाट चदौलाथोक जोड्ने मोटर मार्ग निर्माण	६	१५०,०००।००
४१३	घोतघोते पधेरो, अमेली कुवा, कटुजे कुवा, कुसुम कुनाको कुवा मर्मत	६	१००,०००।००
४१४	लटार्दीको कुलो मर्मत	६	१००,०००।००
४१५	अलैचे खोला सुन्दरदेवी मन्दिर चक्रबहादुर नेपालीको घर हुँदै नागिलाहरुको कुल देवताको मन्दिरसम्मको बाटो विस्तार तथा नयाँ ट्रयाक	६	१५०,०००।००
४१६	सुन्दर टोल सामुदायिक भवन मर्मत तथा शौचालय निर्माण	६	१५०,०००।००
४१७	सिन्धुमार्ग आहाले सिरुवारी सिमलपानी मोटर मार्ग मर्मत	६	१५०,०००।००
४१८	चार चौतारामा अधुरो प्रतिक्षालय निर्माण र कोरथोकमा प्रतिक्षालय निर्माण	६	२५०,०००।००
४१९	आहालेको कुवा निर्माण तथा सिरुवारी खानेपानी पाइप खरिद	६	१००,०००।००
४२०	माहेन्दी आ.वि.को अधुरो कम्पाउण्ड निर्माण	६	२५०,०००।००
४२१	जुडी ठूला खेत कुलो मर्मत, ठूलाखेत कुलो मर्मत, ढाड खेत कुलो मर्मत, छबिसे कुलो मर्मत, लामा खेत कुलो मर्मत	६	२५०,०००।००
४२२	ढाप खोल्सी खानेपानीको पाइप खरिद, मुहानमा इनट्याक निर्माण तथा धारापानीको धारा विस्तार, सोलर ट्याङ्की तारवार साथै पड्केपानी खानेपानी मर्मत तथा मुल शुद्धीकरण	६	४००,०००।००
४२३	पोखरी भञ्ज्याङमा चौतारो निर्माण	६	१००,०००।००
४२४	कलावती मार्ग र देउराली भलायडाँडा खानेपानी ट्याङ्की जाने बाटो विस्तार	६	१५०,०००।००
४२५	भतेरी कुलो तथा वरादी तल्लो कुलो मर्मत	६	१५०,०००।००
४२६	बाह्रबिसे देउराली भलायडाँडा खानेपानी मर्मत	६	२००,०००।००
४२७	शान्ति मोटर मार्ग नत्थरीदेखि दिपक काफ्लेको घरसम्मको मोटर बाटो स्तरोन्नति	६	२५०,०००।००
४२८	श्याम्घा स्वास्थ्य चौकीदेखि तल्लो सिरुवारी जाने अधुरो मोटर मार्ग स्तरोन्नति	६	१५०,०००।००
४२९	साँगेखोलाको समी भट्टी पारीवाट डुम्रीश्वारासम्म गोरेटो बाटो निर्माण	६	१००,०००।००
४३०	अग्नेनी रातमाटा टोल विकास संस्थाको भवन निर्माण	६	३००,०००।००
४३१	अग्नेनी आमा समूह भवनमा शौचालय निर्माण तथा प्लाष्टर	६	१००,०००।००
४३२	रातमाटा साडेमारदेखि सोर्सेदे खोलासम्म गोरेटो बाटो निर्माण	६	१००,०००।००
४३३	घ्यूटारी सामुदायिक भवन निर्माण	७	३५०,०००।००
४३४	मेलमिलाप आमा समूह भवन व्यवस्थापन	७	२००,०००।००

४३५	खर्क खानेपानी ट्याङ्की निर्माण योजना	७	३५०,०००।००
४३६	सत्रसय खानेपानी योजना ट्याङ्की निर्माण	७	४००,०००।००
४३७	मादी गंगा आमा समूह भवन व्यवस्थापन	७	१००,०००।००
४३८	लम्सालडिही मोटर मार्ग स्तरोन्नति	७	२००,०००।००
४३९	भद्रकाली मार्ग स्तरोन्नति	७	२००,०००।००
४४०	श्रीचौर सांखुली मार्ग स्तरोन्नति	७	२००,०००।००
४४१	लक्ष्मीकाली आमा समूह भवन व्यवस्थापन	७	२००,०००।००
४४२	सांखुली धरमपानी टोल विकास संस्था भवन निर्माण	७	३००,०००।००
४४३	गलम मोटर मार्ग स्तरोन्नति	७	२००,०००।००
४४४	च्याक्सीटार स्थित देवी मन्दिर निर्माण योजना	७	३००,०००।००
४४५	नयाँपुल पात्रा खानेपानी विस्तार योजना	७	२५०,०००।००
४४६	नमूना आमा समूह भवन व्यवस्थापन	७	१००,०००।००
४४७	पात्रा नेवार गुठी समाज मन्दिर निर्माण	७	१००,०००।००
४४८	न्यौपाने बन्धु मन्दिर ट्रस्ट निर्माण	७	२५०,०००।००
४४९	पात्रा तमु समाज भवन निर्माण	७	५००,०००।००
४५०	वेशीगैह्रा तमु समाज भवन निर्माण	७	२००,०००।००
४५१	बोटेटार सुनगंगा सामुदायिक भवन निर्माण	७	३००,०००।००
४५२	बोटेटार बुद्धमार्ग स्तरोन्नति	७	१५०,०००।००
४५३	कुमाल सामुदायिक भवन व्यवस्थापन	७	१५०,०००।००
४५४	शेरा थुम्की मोटर मार्ग स्तरोन्नति	७	२००,०००।००
४५५	शेरा सुनार गुठी समाज भवन निर्माण	७	३५०,०००।००
४५६	शेरा भाल मार्ग स्तरोन्नति	७	१५०,०००।००
४५७	तोरीखर्क सुनगंगा मार्ग स्तरोन्नति	७	१५०,०००।००
४५८	व्याडमिन्टन कोर्ट इन्डोर निर्माण	७	५००,०००।००
४५९	कलेस्ती लिईब तमु समाज भवन व्यवस्थापन	७	१५०,०००।००
४६०	सिमलटार चण्डी भयरथान ट्रष्ट निर्माण	७	३००,०००।००
४६१	बाखे मार्ग निर्माण	७	१५०,०००।००
४६२	बेलचोक मार्ग स्तरोन्नति	७	१५०,०००।००
४६३	समाज संरक्षण समिति कोष शौचालय निर्माण	७	१००,०००।००
४६४	सिमलटार नरंगा टोल विकास संस्था शौचालय निर्माण	७	१००,०००।००
४६५	सिमलटार नरंगा (विफ्रे) खानेपानी योजना	७	२५०,०००।००
४६६	कटहर बोटे मार्ग स्तरोन्नति	७	१००,०००।००
४६७	भिङ्गे खोल्सी शिवालय मार्ग स्तरोन्नति	७	१५०,०००।००
४६८	साडीको बगैँचा मिलन गुठी समाज भवन निर्माण	७	३००,०००।००
४६९	नरंगा एकता आमा समूह भवन व्यवस्थापन	७	१००,०००।००
४७०	धारापानी पार्टी निर्माण	७	१२५,०००।००
४७१	कालिका सेवा समाज आमा समूह भवन (कोठा थप) सामाली	७	२५०,०००।००
४७२	माथिल्लो सामाली (लिफ्टिड) खानेपानी योजना	७	१००,०००।००
४७३	सामली स्थित चन्द्र मार्ग निर्माण	७	१५०,०००।००
४७४	गोल्दी खानेपानी मर्मत	७	४००,०००।००
४७५	श्री कृष्ण चौतारा नेवार गुठी मन्दिर निर्माण	७	१००,०००।००

४७६	क्यामिन मा.वि.कम्पाउण्ड	७	१५०,०००।००
४७७	पञ्च ज्योति प्रा.वि.कम्पाउण्ड	७	१२५,०००।००
४७८	विविध फुटकर कार्यक्रम	७	४००,०००।००
४७९	खड्ग देवी मन्दिर संरक्षण	८	२००,०००।००
४८०	बिउ बिजन र कृषि सामग्री खरिद	८	३००,०००।००
४८१	सोमाजन प्रा.वि कम्प्युटर	८	१००,०००।००
४८२	कृष्णालय प्रा.वि. कम्प्युटर	८	१००,०००।००
४८३	बालोपकार प्रा.वि. कम्प्युटर	८	१००,०००।००
४८४	सहजीवन प्रा.वि कम्पाउण्ड	८	३००,०००।००
४८५	बलार्ची सामुदायिक सिकाई केन्द्र मर्मत सम्भार	८	४००,०००।००
४८६	सिद्धेश्वर खानेपानी योजना १ घर १ धारा	८	२००,०००।००
४८७	सोतीवेशी खानेपानी योजना १ घर १ धारा	८	३००,०००।००
४८८	तार्केखोला खानेपानी योजना १ घर १ धारा	८	२००,०००।००
४८९	अधेरी खोला खानेपानी योजना (पुलिमराड)	८	२००,०००।००
४९०	वायाटारी मिश्र डिही/आपटारी खानेपानी योजना	८	३००,०००।००
४९१	जौबारी खानेपानी योजना	८	२००,०००।००
४९२	समिफेद खानेपानी योजना	८	१५०,०००।००
४९३	शहिद धर्म मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	२००,०००।००
४९४	लप्री बिलाउने मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	२००,०००।००
४९५	लालध्वज मार्ग स्तरीकरण	८	४००,०००।००
४९६	खड्क देवी मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	१००,०००।००
४९७	भलुवादेखि स्थान मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	१००,०००।००
४९८	तार्के खोला मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	१००,०००।००
४९९	रिस्ती बशाह मोटर मार्ग (पदम ब.वि.क) स्तरीकरण	८	३००,०००।००
५००	नावरुड मोटर मार्ग ३ स्थानमा रिटेनिडवाल सहित स्तरीकरण	८	५००,०००।००
५०१	कालिका मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	१,०००,०००।००
५०२	बालामाटा/पण्डित डाँडा मार्ग स्तरीकरण	८	३००,०००।००
५०३	कुइलेनी समीफेद मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	२००,०००।००
५०४	बाहुन पोखरा ढुडे सामुदायिक भवनमा शौचालय निर्माण	८	१००,०००।००
५०५	कालिका सामुदायिक भवन निर्माण	८	५००,०००।००
५०६	कोटथोक सामुदायिक भवन मर्मत	८	१००,०००।००
५०७	जलेश्वर महादेव पार्टी निर्माण	८	५००,०००।००
५०८	आहाले अधुरो सामुदायिक भवन निर्माण	८	१००,०००।००
५०९	सत्यदेवी आमा समुह भान्साघर निर्माण	८	२००,०००।००
५१०	गाडापानी आमा समुह भान्सा घर निर्माण	८	१००,०००।००
५११	जनहित मोटर मार्ग स्तरीकरण	८	२००,०००।००
५१२	सुन पोखरी मर्मत सम्भार	८	१००,०००।००
५१३	लप्री सिंढी बाटो निर्माण	८	१५०,०००।००
५१४	भौतिक पूर्वाधार तर्फका विविध योजना	८	१,०००,०००।००
५१५	बसास्थान मन्दिर मोटर मार्ग निर्माण	९	१५०,०००।००
५१६	सालडाँडा मोटर मार्ग स्तरोन्नति	९	१००,०००।००

५१७	शिवलाय मोटर मार्गमा पक्की नाला निर्माण	९	३५०,०००।००
५१८	कुमाल गाँउ चोक हुँदै पक्की पुलसम्म पक्की नाला	९	२५०,०००।००
५१९	बुढी कुवाबाट कुमाल गाउ चोकसम्म नयाँ ट्याक	९	१००,०००।००
५२०	गोलाकार भवन मोटर मार्गको स्तरोन्नति	९	१००,०००।००
५२१	पिप्ले सुनखोल्सी मोटर मार्ग ग्राभेल र स्तरोन्नति	९	१००,०००।००
५२२	मोहोरीयटार मोटर मार्ग पक्की नाला स्तरीकरण	९	२५०,०००।००
५२३	दुर्गे ठाँटीदेखि शिवालय मोटर मार्गको स्तरोन्नति	९	१५०,०००।००
५२४	भोर्ले अधुरो बाँकी नाला निर्माण र ग्राभेल	९	२००,०००।००
५२५	बुढी कुवाबाट कुमाल गाउँ चोकसम्म पक्की नाला निर्माण	९	२५०,०००।००
५२६	सिस्नेरी कृषि सडकको स्तरोन्नति	९	१००,०००।००
५२७	अमरसहिद मोटर मार्गको भौडी खोलामा कजवे निर्माण	९	७००,०००।००
५२८	च्यानडाडाँमा शौचालय र सामुदायिक भवन निर्माण	९	३००,०००।००
५२९	गृहलक्ष्मी आमा समूहको भवनमा कम्पाउण्ड र शौचालय निर्माण	९	१००,०००।००
५३०	कुसुमे आमा समूह भवन कम्पाउण्ड निर्माण	९	१५०,०००।००
५३१	मोहोरीयटार आमा समूहको भवनमा कम्पाउण्ड निर्माण	९	१००,०००।००
५३२	भिनुवटार सामुदायिक भवन निर्माण	९	३००,०००।००
५३३	सुवागौरा सामुदायिक भवन निर्माण	९	३००,०००।००
५३४	काजिफाँट सामुदायिक भवन अधुरो कम्पाउण्ड निर्माण	९	१००,०००।००
५३५	रानीपानी सामुदायिक भवन अधुरो र शौचालय निर्माण	९	१००,०००।००
५३६	भोटेनी गाउँ आमा समूह भवन कम्पाउण्ड निर्माण	९	१००,०००।००
५३७	भगवती आमा समूहको सामुदायिक भवन १ कोठे र शौचालय निर्माण	९	१५०,०००।००
५३८	माथिल्लो नारिनचौर सामुदायिक भवन अगाडि पछाडि गाह्रो लगाउने	९	१५०,०००।००
५३९	तल्लो नारिनचौरमा सामुदायिक भवनमा भान्छा घर निर्माण	९	१००,०००।००
५४०	जौवारी सामुदायिक भवनमा भान्छा घर निर्माण	९	१००,०००।००
५४१	सुनौलो नयाँ गोरेटो कृषि सहकारी संस्था लि.मा संकलन केन्द्र निर्माण	९	२००,०००।००
५४२	डोटेफाँटमा शिवजीको लागि मन्दिर निर्माण	९	२००,०००।००
५४३	मेववारी खानेपानी लिफ्टिङ पुरानो मोटर मर्मत	९	२५०,०००।००
५४४	वेतेनी कुडुले ट्याङ्की निर्माण एक घर एक धारा	९	१००,०००।००
५४५	चिसापानी टोलमा एक घर एक धारा	९	२००,०००।००
५४६	कुमालगाँउ कुसुमे कलेस्ती खोला लिफ्टिङ खानेपानी	९	२५०,०००।००
५४७	चनौटे खानेपानी योजना	९	१००,०००।००
५४८	बडहरे सिमालचौर खानेपानी एक घर एक धारा	९	१००,०००।००
५४९	सिस्नेरी खानेपानी पाइप खरिद र टंकी मर्मत	९	१००,०००।००
५५०	गजौडे खानेपानी एक घर एक धारा	९	१५०,०००।००
५५१	गजौडे टोलमा रहेको कुवा मर्मत योजना	९	१००,०००।००
५५२	धयरे पानी, टारी कुलो र गोदार बाँध कुलो मर्मत	९	१००,०००।००
५५३	राम्चे बाँध कुलो मर्मत	९	२००,०००।००
५५४	आठ बिसे रिठाबोटे कुलो मर्मत	९	१५०,०००।००
५५५	डुम्रे कुलो मर्मत	९	१५०,०००।००

५५६	बसन्ते कुलो मर्मत	९	२००,०००।००
५५७	बिर्ता उपल्लो कुलो मर्मत	९	१५०,०००।००
५५८	बडहारे कुलो मर्मत	९	१५०,०००।००
५५९	चापे कुलो निर्माण	९	१००,०००।००
५६०	पाउदी मालेबगर बाँध कुलो मर्मत	९	१००,०००।००
५६१	रातपाते कुलो मर्मत	९	१००,०००।००
५६२	सुदेखोला चिलाउने कुलो मर्मत	९	१००,०००।००
५६३	सत्तरी कुलो मर्मत	९	१५०,०००।००
५६४	उपल्लो सातविसे कुलो निर्माण	९	२००,०००।००
५६५	खमरे बिर्ता कुलो निर्माण	९	१००,०००।००
५६६	टारी कुलो निर्माण	९	१००,०००।००
५६७	शिक्षामा भौतिक पूर्वाधार निर्माण	९	५००,०००।००
५६८	विविध योजना	९	५००,०००।००
५६९	दुम्सिकोट सामुदायिक भवन निर्माण	१०	६००,०००।००
५७०	गणेशटोल देखी अलैचे मार्गमा पक्की नाला निर्माण	१०	५००,०००।००
५७१	लाकुरी बगैँचा अधुरो भवन निर्माण	१०	४००,०००।००
५७२	चिलाउने पाखा पक्की नाला निर्माण	१०	५००,०००।००
५७३	सेवर सितलगुफा मार्ग नाला निर्माण	१०	५००,०००।००
५७४	शान्तिनगर, डिहिकुना सामुदायिक भवन निर्माण	१०	५००,०००।००
५७५	त्रिपुरेश्वर मन्दिर पिच सडकमा नाला निर्माण	१०	४००,०००।००
५७६	व्यास मार्गदेखि बेलटारी टोल नाला निर्माण	१०	४००,०००।००
५७७	देउराली मिलन चोक मार्ग स्तरोन्नति	१०	४००,०००।००
५७८	नयाँवस्ती वडा कार्यालय पहुँच मार्ग नाला निर्माण	१०	४००,०००।००
५७९	कोलगैह्रा समिडाँडा रिडरोड स्तरीकरण	१०	४००,०००।००
५८०	दुम्सिचौर अधुरो दरै भवन निर्माण	१०	४००,०००।००
५८१	खहरे भित्री सडक नाला तथा ग्राभेल निर्माण	१०	४००,०००।००
५८२	कालिका मार्ग पक्की नाला निर्माण	१०	४००,०००।००
५८३	कालिडाँडा होमस्टे शौचालय निर्माण	१०	१००,०००।००
५८४	दुम्सिचौर इनार लिफ्टड खानेपानी मर्मत	१०	१००,०००।००
५८५	टुनिकुवा मार्ग स्तरोन्नति	१०	१००,०००।००
५८६	नागमणि मार्ग स्तरोन्नति	१०	१००,०००।००
५८७	सिमलफेद कुवा मर्मत तथा संरक्षण	१०	१००,०००।००
५८८	सेवर भित्री सडक (भोज बहादुर दरैको घर अगाडि) स्तरोन्नति	१०	१००,०००।००
५८९	वि.पि भञ्ज्याङ सामुदायिक भवनमा शौचालय निर्माण	१०	१००,०००।००
५९०	सरस्वती प्रा.वि.मा सामुदायिक भवन निर्माण	१०	१००,०००।००
५९१	भौतिक पूर्वाधार तर्फका विविध योजना निर्माण	१०	१,०००,०००।००
५९२	कुडापानी धान गोदाम पर्यटन मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
५९३	घोडेखोला भगवती पानी मन्दिर मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
५९४	नवआदर्श टोल सामुदायिक भवन (चिसापनी) निर्माण	११	१५०,०००।००
५९५	अर्चलचौर टोल सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	११	१००,०००।००
५९६	राम्चे ओडारे दाह संस्कार स्थल तारवार	११	१००,०००।००

५९७	जुगेपानी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
५९८	रातामाटा बचौदी जुगेपानी अधुरो खा.पा. निर्माण	११	१००,०००।००
५९९	डाँडागाउँ कालिका मन्दिर निर्माण	११	१००,०००।००
६००	दरैगाउँ घुमाउने घर अधुरो निर्माण	११	१५०,०००।००
६०१	फराकचौर कृष्ण मन्दिर मर्मत गेट निर्माण	११	१५०,०००।००
६०२	फराकचौर फेदीफाँट मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	२००,०००।००
६०३	फुस्रेकुवा फुलूडे तिनधारे मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६०४	जामुने बेलटारी डिप बोरिङ मर्मत	११	३००,०००।००
६०५	बेलटारी अधुरो सामुदायिक भवन निर्माण	११	१५०,०००।००
६०६	दुरा समाज अधुरो भवन निर्माण	११	२००,०००।००
६०७	मिलनचोक चाउसेखोला मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	२५०,०००।००
६०८	मगर समाज भवन निर्माण	११	३००,०००।००
६०९	सेरा तातोपानी तमु समाज भवन निर्माण	११	१५०,०००।००
६१०	बेलटारी रामथुम्की वडा पहुँच मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६११	मिलनटार रामथुम्की वडा पहुँच मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६१२	मान्केटारी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	४००,०००।००
६१३	शिवमन्दिर पोल्याङ्ग वाराही रानी मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६१४	गौरावारी सामुदायिक भवन निर्माण	११	२००,०००।००
६१५	दरैपधेरा वि.क.गाउँ मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
६१६	तामाङ्ग जातिको सवदाह स्थल निर्माण	११	२००,०००।००
६१७	तल्ले पोलेड सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	११	१००,०००।००
६१८	वसन्ते टोल सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	११	१००,०००।००
६१९	गोदामटार पक्की नाला निर्माण	११	२००,०००।००
६२०	रानीगाउँ डिप बोरिङ मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
६२१	सिर्जनशील, वागेचौर सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	११	१५०,०००।००
६२२	रातामाटा भन्ज्याङ्दी खा.पा. टंकी निर्माण	११	१५०,०००।००
६२३	निर्वु टोल सामुदायिक भवन तारवार	११	१५०,०००।००
६२४	बराहखोला टोल अन्तर्गत गुम्वादेखि दरैपधेरा मोटर मार्ग नयाँ ट्याक निर्माण	११	२५०,०००।००
६२५	अमर शहिद मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
६२६	बेल्टारी वि.क. गुठी समाज भवन निर्माण	११	२००,०००।००
६२७	हरिदत्त पौडेलको घरदेखि न्यौपाने गाउँ मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
६२८	फराकचौर स्कुल गेट समिरामको घर हुँदै कुखुरे मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६२९	बेल्टारी चापेखोला जामुने मार्ग स्तरोन्नति	११	१५०,०००।००
६३०	सिम्लेघाने मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	३००,०००।००
६३१	तल्लो भयरथान मार्ग नाला निर्माण	११	१००,०००।००
६३२	जलुकेपानी मुहान संरक्षण	११	१००,०००।००
६३३	निर्वु रामदास पुरनडिही वडा पहुँच मार्ग स्तरोन्नति	११	२००,०००।००
६३४	माभी खेत कुलो निर्माण	११	२००,०००।००
६३५	पराजुली चोकदेखि वाराही रानी मार्ग स्तरोन्नति	११	३००,०००।००
६३६	थुम्केली गाउँ दरैगाउँ डाँडागाउँ मार्ग स्तरोन्नति	११	७००,०००।००

६३७	रानीगाउँ शिवमन्दिर गैरावारी तल्लो पोल्याङ्ग मार्ग स्तरोन्नति	११	२००,०००।००
६३८	चारकुने रानीगाउँ मार्ग स्तरोन्नति	११	२००,०००।००
६३९	विविध तर्फ	११	७५०,०००।००
६४०	पोखरीबाट भयरथान जोड्ने मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	१००,०००।००
६४१	छिर्कने खोला बाँध कुलो संरक्षण	१२	१५०,०००।००
६४२	बाह्रबिसे बाँध कुलो मर्मत	१२	१५०,०००।००
६४३	सेरा आँपटारी कुलो मर्मत	१२	२००,०००।००
६४४	गौडा पहरा कुलो मर्मत	१२	१५०,०००।००
६४५	देउराली पालिङ तरकारी संकलन केन्द्र	१२	१५०,०००।००
६४६	छिर्कन अम्मरज्योति मोटर मार्ग निर्माण	१२	१५०,०००।००
६४७	कुडुलेदेखि छाब्दी प्रा.वि.सम्म मार्ग निर्माण	१२	१००,०००।००
६४८	सिद्धेश्वरीदेखि साइलाको चौतारासम्म सिंढी निर्माण	१२	१००,०००।००
६४९	देउराली बालविकास केन्द्र भवन मर्मत	१२	१००,०००।००
६५०	बगैचा खानेपानी तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	१२	४००,०००।००
६५१	बेलौतीगैरा कमलवारी खानेपानी विस्तार	१२	२००,०००।००
६५२	मजुवा खानेपानी कदम खोला निर्माण	१२	२००,०००।००
६५३	भलायडाडा, अमलडाडा, बेलौती, हुलाके खानेपानी कुवा निर्माण	१२	१००,०००।००
६५४	पधेरा कटुवा खानेपानी ट्याङ्की मर्मत	१२	२००,०००।००
६५५	शिशिरगैरा खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	१२	३००,०००।००
६५६	दुधेपानी खानेपानी ट्याङ्की मर्मत	१२	१५०,०००।००
६५७	कमलवारीमा सडक बत्ती विस्तार	१२	१५०,०००।००
६५८	छाब्दी बसपार्कदेखि सुमुलटारी मुखखोलासम्म नाला तथा ग्राभेल	१२	२५०,०००।००
६५९	पामार्दी भालुखोला मार्ग नाला तथा बाटो निर्माण	१२	२५०,०००।००
६६०	बगाले केत्रासात फुर्लुडे मार्ग निर्माण	१२	२५०,०००।००
६६१	आलेगाउँ, चिलाउने चौतारा हुँदै चित्तेगैरा मार्ग निर्माण	१२	१५०,०००।००
६६२	गोवन्दी बाधेगैरा कटुई मार्ग निर्माण	१२	१५०,०००।००
६६३	लखन सार्वजनिक क्षेत्र संरक्षण	१२	२००,०००।००
६६४	बजारेडाँडा मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
६६५	गोल्ला छाब्दी बराह मार्ग स्तरोन्नति	१२	३५०,०००।००
६६६	जौवारी पिपलथोक मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	२००,०००।००
६६७	पिपलथोक पाटापाटी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	२५०,०००।००
६६८	एकले पिपलदेखि आलेगाउँ मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
६६९	पधेर कटुवा चक्करकाटे हुँदै चण्डीथान मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
६७०	कटुसेपानीदेखि चिलौनेपानी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
६७१	हुलाकेदेखि केत्रासात मोटर मार्ग नाला तथा स्तरोन्नति	१२	३००,०००।००
६७२	मेघनाथ कैनी रामथुम्की कजवे निर्माण	१२	४५०,०००।००
६७३	सेरा रानीपानी पुल निर्माण	१२	४००,०००।००
६७४	देउराली कटहरे मार्ग नाला ग्राभेल	१२	४००,०००।००
६७५	मैतेपानी वडा कार्यालय सडक तथा नाला विस्तार	१२	१००,०००।००
६७६	फुसेडाँडा चापपानी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१२	१००,०००।००
६७७	कोटकालिका मन्दिर निर्माण	१२	३००,०००।००

६७८	कोटकालिका सामुदायिक भवन कोठा निर्माण तथा भाँडा खरिद	१२	२००,०००।००
६७९	ठूलो पँधेरा कृयाकर्म भवन निर्माण	१२	१००,०००।००
६८०	गोवन्दी सामुदायिक भवन निर्माण	१२	१५०,०००।००
६८१	रामजानकी सामुदायिक भवन	१२	२००,०००।००
६८२	मिलिजुली दलित सामुदायिक भवन	१२	२००,०००।००
६८३	भगेरी आमा समूह सामुदायिक भवन	१२	२००,०००।००
६८४	मनकामना अधुरो सामुदायिक भवन निर्माण	१२	१००,०००।००
६८५	भडखला क्रियाकर्म भवन निर्माण	१२	१५०,०००।००
६८६	भुजेलसमाज सामुदायिक भवन निर्माण	१२	२५०,०००।००
६८७	राम मन्दिर निर्माण	१२	१००,०००।००
६८८	विविध फुटकर योजना निर्माण	१२	५००,०००।००
६८९	तारखोला माथिल्लो वगर खेत अधुरो कुलो मर्मत	१३	१५०,०००।००
६९०	आशापानी आरुबोटे कुलो निर्माण	१३	२००,०००।००
६९१	डुम्री बोटेको खेत कुलो निर्माण	१३	२००,०००।००
६९२	सिंचाईका लागि अधुरो तार खोला कुलो मर्मत	१३	२००,०००।००
६९३	कुसुम्दी चउन्न खेत कुलो निर्माण	१३	१५०,०००।००
६९४	धारादी खानेपानीका लागि ५० हजार घन मिटरको टंकी निर्माण	१३	६००,०००।००
६९५	छाब्दी जब्दारी टोलमा खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	१३	२५०,०००।००
६९६	पाहर्दी खानेपानीलाई ५०,००० लि. पानी टंकी निर्माण	१३	५००,०००।००
६९७	तल्लो पार्दी खानेपानी इन्टेक र धारा निर्माण	१३	१००,०००।००
६९८	भाटेडाँडा खानेपानी योजना एक घर एक धारा निर्माण	१३	३५०,०००।००
६९९	अमरे खानेपानी निर्माण	१३	२००,०००।००
७००	केशरी, पुरुवा चौतारा र मिलन टोल समेट्ने गरी खानेपानीको टंकी तथा मुल संरक्षण	१३	१५०,०००।००
७०१	धाराडी खानेपानी	१३	२००,०००।००
७०२	जामुन डाँडामा खानेपानी टंकी निर्माण	१३	२००,०००।००
७०३	सिस्नेपानी खानेपानी एक घर एक धारा निर्माण	१३	२५०,०००।००
७०४	सेढाई गाउँमा धारा तथा खानेपानी टंकी निर्माण	१३	१५०,०००।००
७०५	डाँडाबारीमा लिफ्टड सहितको रिजर्ववायर नयाँ टंकी निर्माण तथा एक घर एक धारा निर्माण	१३	५५०,०००।००
७०६	कुकुरदुङ्गेदेखि ठूटेवहर हुँदै खिरखादी खोलासम्मको अधुरो मोटर मार्ग निर्माण	१३	२००,०००।००
७०७	वडा पहुँच मार्गमा ग्राभेल र नाला मर्मत	१३	४००,०००।००
७०८	भडभडे जनजागृति हुँदै विमली चौतारा मार्ग स्तरोन्नति	१३	७००,०००।००
७०९	वेलभञ्ज्याङ भक्के डाँडा मोटर बाटो स्तरोन्नति	१३	२००,०००।००
७१०	कालीमाटी कुकुरदुंगे कृषि मार्ग ग्राभेल र कच्ची नाला निर्माण	१३	२००,०००।००
७११	दलित होमस्टेदेखि जनजागृति स्कुल हुँदै केराबारीसम्म सडक बाटो निर्माण	१३	१५०,०००।००
७१२	लक्ष्मी चोकदेखि रिप बस्तीसम्म १३ फुटे मोटर बाटो	१३	२००,०००।००
७१३	रातमाटे एकलेआँप हुँदै जामुने मोटर बाटो निर्माण	१३	२००,०००।००
७१४	बेनिकोट भञ्ज्याङ रिडरोड कृषि तथा सुन्तला मार्ग स्तरोन्नति	१३	५००,०००।००

७१५	छाब्दी खोला सैसती ढाँड अधुरो स्ल्याब कल्भर्ट निर्माण	१३	५००,०००।००
७१६	छाब्दी जब्दारीदेखि कमलवारी चिसापानी समेत सडक मर्मत एवं विस्तार	१३	२००,०००।००
७१७	वेलबास दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्थालाई मेसिनरी सामान खरिद तथा अधुरो भवन निर्माण	१३	२००,०००।००
७१८	आमडाँडा टोल विकास संस्थाको अधुरो भवनमा शौचालय निर्माण र कम्पाउण्ड निर्माण	१३	२५०,०००।००
७१९	वेलचौतारा तथा आँपशवाँरा मगर समाज भवन तारबार	१३	१५०,०००।००
७२०	छाब्दी रुदे खोला अधुरो कृयापत्री भवन निर्माण	१३	१००,०००।००
७२१	परियार सेवा समाज भवन निर्माण	१३	२००,०००।००
७२२	एकलचाँपदेखि बेनिमित्र स्कुल शान्ति टोलसम्म पैदल बाटो निर्माण	१३	१००,०००।००
७२३	टुल्के पेमा छोलिङ गुम्बा जाने बाटोमा रेलिङ निर्माण	१३	३००,०००।००
७२४	पोखरीभञ्ज्याङ कालिका मन्दिर पर्यटक पद मार्ग सिंढी निर्माण, मोटर बाटो ग्राभेल र मन्दिर तारबार	१३	२००,०००।००
७२५	जनजागृति गंगा मा.वि. नजिकको चौताराको संरक्षण	१३	१५०,०००।००
७२६	हर्कपुर खानेपानी योजना	१४	५००,०००।००
७२७	केशवटार तिनधारा खानेपानी टंकी निर्माण	१४	३५०,०००।००
७२८	बोभाडी खानेपानी योजना	१४	१००,०००।००
७२९	कुलुङकोट खानेपानी योजना	१४	४००,०००।००
७३०	कुलुङ धारादी खानेपानी टंकी निर्माण	१४	२५०,०००।००
७३१	अलैचे खानेपानी योजना संचालन	१४	२००,०००।००
७३२	रिजाल्दी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१४	२००,०००।००
७३३	नयाँगाउँ पदमार्ग निर्माण	१४	२००,०००।००
७३४	नयाँगाउँ मास्दी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१४	२००,०००।००
७३५	ठिन चण्डिथान सडक पहिरो रोकथाम	१४	३००,०००।००
७३६	भान्टावास रुम्सी वेलडाँडा हुँदै व्यास १३ सिमाना डाँसीवार समेत मोटर मार्ग स्तरोन्नति तथा नयाँ ट्रयाक	१४	४००,०००।००
७३७	ढाक्रेशवाँरा अर्चले वेलभन्ज्याङ कृषि मार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	१४	५००,०००।००
७३८	ढाक्रेशवाँरा सुढेर मरौटे मार्ग स्तरोन्नति	१४	५००,०००।००
७३९	भाक्रीकोन मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१४	१००,०००।००
७४०	खड्गमाई मन्दिर निर्माण तथा पद मार्ग निर्माण	१४	२००,०००।००
७४१	केशवटार बगुवा गरौदी मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१४	२००,०००।००
७४२	कुलुङकोट वेलभन्ज्याङ मोटर मार्ग स्तरोन्नति	१४	१००,०००।००
७४३	सालघारी दुमशवाँरा गरौदी कृषि मार्ग नयाँ ट्रयाक निर्माण	१४	४००,०००।००
७४४	वडहर भन्ज्याङ खोल्सी संरक्षण तथा कुलुङ गल्ली पद मार्ग निर्माण	१४	१००,०००।००
७४५	सृजना आमा समूह अधुरो भवन सम्पन्न	१४	३००,०००।००
७४६	नयाँगाउँ बहुउद्देश्यीय सामुदायिक भवन निर्माण	१४	५००,०००।००
७४७	ठिन चण्डिथान पार्क तथा घेरावार	१४	५००,०००।००
७४८	हर्कपुर टोल सामुदायिक भवन शौचालय निर्माण	१४	१००,०००।००
७४९	आँपटोल सामुदायिक अधुरो भवन स्टोर कोठा निर्माण	१४	१००,०००।००
७५०	छाब्दी मगरगुठ आमा समूह अधुरो संग्राहलय भवन निर्माण	१४	३००,०००।००

७५१	छाब्दी आमा समूह अधुरो भवन	१४	३००,०००।००
७५२	रासीभन्ज्याङ आमा समूह पेटी तथा शौचालय निर्माण	१४	२००,०००।००
७५३	छाब्दी राम मन्दिर ठाँटी निर्माण	१४	१००,०००।००
७५४	ठिन टोल शवदाह घाट निर्माण	१४	२००,०००।००
७५५	हात्तीसुढे जलवाराही मन्दिर निर्माण	१४	३००,०००।००
७५६	जोगीमडी मन्दिर निर्माण	१४	२५०,०००।००
७५७	कुलुङकोट बेलभन्ज्याङ खेल मैदान निर्माण	१४	१००,०००।००
७५८	कुलुङको माभुथर चौतरा निर्माण	१४	१००,०००।००
७५९	१० वटा टोलमा खानेपानी विद्युत महशुल ५० प्रतिशत अनुदान	१४	१५०,०००।००
७६०	साना सिंचाई योजना	१४	१००,०००।००
७६१	कृषि उपज संकलन भवन निर्माण	१४	३५०,०००।००
७६२	केशवटार मा.वि. कम्पाउण्डवाल निर्माण	१४	४००,०००।००
७६३	अमरज्योति आ.वि. कम्पाउण्डवाल निर्माण	१४	२५०,०००।००
७६४	नयाँगाउँ खेल मैदान निर्माण	१४	१००,०००।००
७६५	महिला, यूवा सिप एवं नेतृत्व विकास	१४	२००,०००।००
७६६	वडामा भएका बाटो र नाला सफाई	१४	४००,०००।००
७६७	शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, टोल संस्था समन्वय बैठक	१४	१००,०००।००
७६८	वडागत धार्मिक, सांस्कृतिक, खेलकुद क्षेत्रमा सहयोग	१४	१००,०००।००
७६९	विपद व्यवस्थापन	१४	३००,०००।००
७७०	भौतिक पूर्वाधार तर्फका विविध योजना	१४	५००,०००।००
७७१	प्रविधिमैत्री विद्यालय निर्माण (प्रा.वि., आ.व. र मा.वि.)		६,५००,०००।०
७७२	विद्यालय पूर्वाधार निर्माण एवं मर्मत		५,०००,०००।०
७७३	शिक्षा तथा सामाजिक विकास शाखा प्रविधिमैत्री		८००,०००।०
७७४	प्रविधिमैत्री व्यास नगर पुस्तकालय व्यवस्थापन		१,५००,०००।०
७७५	आदिकवि भानुभक्त क्याम्पस विश्वविद्यालय पूर्वाधार निर्माण		३,०००,०००।०
७७६	वि.पि. वन बाटिका खेल मैदान सुधार निर्माण		५,०००,०००।०
७७७	नगरपालिका भित्रका अन्य खेल मैदान स्तरीकरण		५,०००,०००।०
७७८	व्यास नगर कोभिड नियन्त्रण व्यवस्थापन अस्पताल निर्माण		१०,०००,०००।०
७७९	स्याम्घा रातामाटा स्वास्थ्य चौकी निर्माण	६	२,५००,०००।०
७८०	कर्लुङ स्वास्थ्य चौकी निर्माण	१२	२,५००,०००।०
७८१	स्वास्थ्य संस्थाहरुको मर्मत, निर्माण र अन्य पूँजीगत सामग्री खरिद समेत		३,०००,०००।०
७८२	कृषि एम्बुलेन्स खरिद कार्यक्रम		३,५००,०००।०
७८३	एकीकृत जग्गा विकास कार्यक्रम		१०,०००,०००।०
७८४	फोहोर मैला व्यवस्थापन पूर्वाधार निर्माण		१०,०००,०००।०
७८५	विभिन्न जाति जनजाति पूर्वाधार एवं संग्राहलय निर्माण		३,०००,०००।०
७८६	फुलैफुलको बगैँचा सहित कोभिड स्मारक पार्क निर्माण		१,०००,०००।०
७८७	नारेश्वर ताल निर्माण		१०,०००,०००।०
७८८	नगर स्तरीय बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण		१३०,०००,०००।०
७८९	सिंचाई पूर्वाधार मर्मत सुधार		५,०००,०००।०
७९०	उज्यालो नगरपालिका अन्तर्गत सडक बत्ती व्यवस्थापन		२,०००,०००।०

७९१	विपद्, सिंचाई निर्माणमा आवश्यक ह्युमपाइप खरिद		१,५००,०००।०
७९२	नगरपालिका मुल र वडा कार्यालय मर्मत सुधार (जग्गा खरिद समेत)		८,२००,०००।०
७९३	रानीगाउँ खानेपानी डिप बोरिङ	११	३,०००,०००।०
७९४	अन्य विविध खानेपानी योजना निर्माण मर्मत सुधार		७,०००,०००।०
७९५	विभिन्न नाला, सडक निर्माण मर्मत	१	४,०००,०००।०
७९६	छाब्दी सेती घाट निर्माण	१	१,०००,०००।०
७९७	देउराली नगरबाट अमरापुरी हुँदै बुल्दी खोला कोरिडोर	२, ३	५,०००,०००।०
७९८	मादी सेती बुल्दी घाट निर्माण मर्मत	३	२,५००,०००।०
७९९	मादीपुलदेखि माथिल्लो भतेरी कालोपत्र	४	२,५००,०००।०
८००	सुवर्ण मार्ग स्तरीकरण	४	२,०००,०००।०
८०१	कालिका जंगल पार्क जाने सडक स्तरीकरण	४	२,०००,०००।०
८०२	मानुङ पर्यटन प्रवर्द्धन	५	४,०००,०००।०
८०३	पाटन क्षेत्र बाटो स्तरीकरण	५	२,०००,०००।०
८०४	उदय मा.वि. जाने उदय मार्ग स्तरीकरण	५	१,५००,०००।०
८०५	गलेखाम कोट पर्यटन प्रवर्द्धन	६	२,०००,०००।०
८०६	शिशुघाट रिडरोड स्तरीकरण	६	२,०००,०००।०
८०७	साँगे वादी सामुदायिक भवन निर्माण	६	५००,०००।०
८०८	सिन्धु मार्गदेखि इनदु मा.वि. सम्म सडक स्तरीकरण	६	१,०००,०००।०
८०९	वडा कार्यालय भवन निर्माण	६	३,०००,०००।०
८१०	क्यामिन छापथोक पर्यटन मार्ग स्तरीकरण	७	५,०००,०००।०
८११	कालिका मार्ग स्तरीकरण	७	२,५००,०००।०
८१२	कालिका मार्ग पाश्चा स्तरीकरण	७	५००,०००।०
८१३	सिमलटार चोक शेषमटार बाटो स्तरीकरण	७	१,०००,०००।०
८१४	कालिका मार्ग स्तरीकरण	८	७,०००,०००।०
८१५	वडा कार्यालय भवन निर्माण	८	३,०००,०००।०
८१६	पुलीमन्याङ शहीद पार्क निर्माण	८	२,५००,०००।०
८१७	शान्ती बराह मार्ग स्तरोन्नति	८	५००,०००।०
८१८	कलेस्ती गजौढे मार्गदेखि वडा कार्यालयसम्म कालोपत्रे	९	३,५००,०००।०
८१९	सन्सरी मोटर मार्ग स्तरीकरण	९	५००,०००।०
८२०	राजापानी मोटर मार्ग स्तरीकरण	९	१,०००,०००।०
८२१	माभ्रफाँट सरस्वती आ.वि.देखि शेषमटारसम्म बाटो स्तरीकरण	९	७००,०००।०
८२२	माभ्रफाँट सामुदायिक भवन निर्माण	९	७००,०००।०
८२३	बसाहस्थान भ्यू प्वाइन्ट निर्माण	९	१,०००,०००।०
८२४	तालघरे दुम्सीचौर मोटर मार्ग	१०	४,०००,०००।०
८२५	तालघरे दुम्सीचौर मोटर मार्गसँग जोडिएका शाखा सडक स्तरोन्नति	१०	१,०००,०००।०
८२६	वैरेनी वडा कार्यालय मार्ग कालोपत्रे	१०	५,०००,०००।०
८२७	वैरेनी माथिल्लो भतेरी इशानेश्वर मार्ग स्तरीकरण	१०	२,५००,०००।०
८२८	दुम्सीकोट श्रीभन्ज्याङ मार्ग स्तरीकरण	१०	१,०००,०००।०
८२९	डिहीगाउँ एकान्त कुना मार्ग स्तरीकरण	१०	८००,०००।०
८३०	भानुशान्ति निकुञ्ज गुरु योजना अनुसार (तनहुँशुर क्षेत्र) निर्माण	११	१,०००,०००।०

	कार्य		
८३१	खड्गकाली मार्ग स्तरोन्नति	११	२,०००,०००।०
८३२	शेरा रामथुम्की मुक्तिनारायण मार्ग स्तरीकरण	११	२,०००,०००।०
८३३	बेलटारी सुन्धारा मुलपानी मार्ग स्तरीकरण	११	१,०००,०००।०
८३४	बागेश्वरी मोटर मार्ग स्तरीकरण	११	१,०००,०००।०
८३५	रानीगाउँ गैरावारी तल्लो पोल्याड मार्ग स्तरीकरण	११	१,५००,०००।०
८३६	शेरा सामुदायिक भवन निर्माण	११	७००,०००।०
८३७	राम्चे मोटर मार्ग स्तरोन्नति	११	५००,०००।०
८३८	छिर्कने बेलघारी मार्ग कालोपत्रे	१२	१,५००,०००।०
८३९	देउराली वडा कार्यालय मार्ग स्तरीकरण	१२	७००,०००।०
८४०	कमलवारी वडा कार्यालय जाने सडक स्तरीकरण	१२	३,०००,०००।०
८४१	कोट कालिका मन्दिर निर्माण	१२	१,०००,०००।०
८४२	छाब्दी सामुदायिक भवन निर्माण	१३	७००,०००।०
८४३	दमौली केशवटार मार्ग स्तरीकरण	१३	३,०००,०००।०
८४४	कालिमाटी कुकुरढुंगे कृषि मार्ग स्तरीकरण	१३	१,०००,०००।०
८४५	भडभडे आशापानी मार्ग स्तरीकरण	१३	१,०००,०००।०
८४६	वेनीकोट भन्ज्याड रिडरोड कृषि सुन्तला मार्ग स्तरीकरण	१३	१,०००,०००।०
८४७	रुद्राक्ष आमा समूह भवन निर्माण	१३	५००,०००।०
८४८	वडा कार्यालय भवन निर्माण	१४	३,०००,०००।०
८४९	नयाँगाउँ सामुदायिक भवन निर्माण	१४	१,०००,०००।०
८५०	केशवटार कालोपत्रे सडकमा नाला निर्माण	१४	१,०००,०००।०
८५१	रुम्सी रिडरोड नाला निर्माण	१४	७००,०००।०
८५२	लागत सहभागिताका योजना (पूँजीगत)		२०,०००,०००।०
८५३	लागत सहभागिताका कार्यक्रम (चालु)		१,०००,०००।०
८५४	प्रदेश सरकार विशेष, समपुरक, सशर्त (शित भण्डार समेत)		३५,०००,०००।०
८५५	मेशिनरी औजार खरिद		७००,०००।०
८५६	व्यास नगर अनसन चौतारी सेन्ट्रल पार्क निर्माण		५,०००,०००।०
८५७	परम्परागत चौतारी, पोखरी, पाटी पौवा संरक्षण कार्यक्रम		२,०००,०००।०
८५८	सडक बोर्ड नेपाल तर्फको योजना		१३,०००,०००।०
८५९	क्रमागत योजनाहरु		१००,०००,०००।०
८६०	देवीडाँडा र केमेरे साँध खानेपानी योजना विशेष अनुदान		१३,७००,०००।०
८६१	शहरी पूर्वाधार विकास तथा प्राविधिक शाखा कार्यक्रम		२,०००,०००।०
८६२	सूचना संचार प्रविधि कार्यक्रम		१,०००,०००।०
८६३	फुटकर योजनाहरु		४,८००,०००।०
८६४	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम		१४,०००,०००।०
८६५	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम व्यास न.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४ मा -२१९ वटा		४,११८,०००।०
८६६	सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम (व्यास न.पा. वडा नं. ५, ६ मा- १९५ वटा		३,६८२,०००।०
८६७	रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम आप्रवासी स्रोत केन्द्रको लागि मेशनरी तथा औजार		१००,०००।०

८६८	रोजगार सेवा केन्द्रको सुदृढीकरण (कम्प्युटर, फर्निचर फिक्चर्स, क्यामरा, अन्य विद्युतीय उपकरण)		२००,०००।०
८६९	स्वास्थ्य सूचना साथै आइ एम यू सुदृढीकरण कार्यक्रम		२००,०००।०
८७०	Urban Development Grant दिने (शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम)		४०,०००,०००।०
८७१	Design and Supervision Consultant नियुक्ति गर्ने (शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम)		५,०००,०००।०
८७२	कवरस्थान संरक्षण तथा पूर्वाधार निर्माण आयोजना, व्यास -४		१,०००,०००।०
८७३	मानुङ्ग गलेखाम एकिकृत पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम,		१,५००,०००।०
८७४	नवीकरणीय ऊर्जा प्रवधि जडान (वायोग्याँस/विद्युतीय चुलो/सुधारिएको चुलो/सौर्य ऊर्जा)		८००,०००।०
८७५	मादी नदी भगे.पु व्यास नगरपालिका ६ र ७ जोड्ने सस्नेरी मकुन्ने खोला		२००,०००।०
		पूँजीगत जम्मा	७४९,५००,०००।०
		कुल चालु र पूँजीगत	१,७७८,९९२,०००।०

अनुसूची ४
आ.व.२०७८।०७९ को आय अनुमान

सि.नं.	आम्दानीका शीर्षकहरु	२०७८।०७९ अनुमान
१	आन्तरिक आय	
१.१	सम्पत्ति कर	१५,०००,०००।००
१.२	मालपोत कर	७,०००,०००।००
१.३	घरबहाल कर	१५,०००,०००।००
१.४	घर भाडा	२१,०००,०००।००
१.५	मेशनरी उपकरण भाडा	५००,०००।००
१.६	विज्ञापन कर	५००,०००।००
१.७	प्राकृतिक स्रोत साधन उपयोग कर	८७,०००,०००।००
१.८	मनोरन्जन कर	१००,०००।००
१.९	लिलाम बिक्री	५०,०००।००
१.१०	मिलापत्र	५०,०००।००
१.११	परीक्षा	१०,०००।००
१.१२	सिफारिस	१४,०००,०००।००
१.१३	विविध फाराम	१,२००,०००।००
१.१४	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	५००,०००।००
१.१५	सवारी पार्किङ	८००,०००।००
१.१६	घर नक्सा पास	१६,०००,०००।००
१.१७	वस्ती विकास	२००,०००।००
१.१८	सम्पत्ति मूल्याङ्कन	२००,०००।००
१.१९	आय प्रमाणित	३००,०००।००
१.२०	नाता प्रमाणित	२६०,०००।००

१.२१	अन्य विविध आय	४००,०००।००
१.२२	दर्ता र नवीकरण	३,०००,०००।००
१.२३	दण्ड जरिवाना	१,०००,०००।००
१.२४	धरौटी सदरस्याहा	५००,०००।००
१.२५	सरसफाई	६,५५८,०००।००
१.२६	शौचालय	७२,०००।००
१.२७	स्थानीय वातावरण शुल्क	१०,०००,०००।००
१.२८	व्यवसाय कर	३,८००,०००।००
	जम्मा	२०५,०००,०००।००
२	संघबाट प्राप्त अनुदान	
२.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	१९७,६००,०००।००
२.२	सशर्त अनुदान	५६१,७००,०००।००
२.३	विशेष अनुदान	१३,७००,०००।००
२.४	सडक बोर्ड नेपाल	१०,०००,०००।००
२.५	एल.जि.सि.डि.पि.	३५०,०००।००
२.६	गरिबसंग विश्वेश्वर	५४६,०००।००
२.७	राजश्व बाँडफाँड	१२९,८५१,०००।००
२.८	सामाजिक सुरक्षा अनुदान	२१०,०००,०००।००
२.९	रोयल्टी वापत प्राप्त अनुदान	५००,०००।००
	जम्मा	१,१२४,२४७,०००।००
३	प्रदेश सरकारबाट	
३.१	वित्तीय समानीकरण अनुदान	२४,४७८,०००।००
३.२	सशर्त अनुदान	१०,०००,०००।००
३.३	विशेष अनुदान	१०,०००,०००।००
३.४	समपुरक अनुदान	१०,०००,०००।००
३.५	राजश्व बाँडफाँड	१७,४७५,०००।००
	जम्मा	७१,९५३,०००।००
४	अन्य निकायबाट प्राप्त	
४.१	कृषि सम्बन्धी कार्यक्रम (मूल्य श्रृंखला)	१,५००,०००।००
४.२	मालपोतबाट रजिष्ट्रेशन शुल्क	१००,०००,०००।००
४.३	नगर विकास कोष बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण ऋण	१००,०००,०००।००
	जम्मा	२०१,५००,०००।००
५	जनसहभागिता र अन्य	
५.१	जनसहभागिता नगद/पूर्वाधार विकास	६,०००,०००।००
५.२	गाउँ नगर साभेदारी कोष	१६,५००,०००।००
५.३	अन्य तथा सञ्चित कोष अत्या	१५३,७१२,०००।००
	जम्मा	१७६,२१२,०००।००
	कुल जम्मा	१,७७८,९१२,०००।००

साभेदारी विकास कोष
आ.व.२०७८/०७९ को आयव्यय

क) आय

क्र.सं.	शीर्षक	आ.व.२०७७/०७८ को अनुमान	आ.व.०७७/०७८ जेठसम्मको यथार्थ	आ.व.२०७८/०७९ को अनुमान
१	ऋण अशूली	१५,०००,०००।	९,१२९,४९६।२७	१५,०००,०००।
२	व्याज एवं अन्य आम्दानी	१,४००,०००।	१,०२३,९६५।९२	१,५००,०००।
जम्मा		१६,४००,०००।	१०,१५३,४६२।१९	१६,५००,०००।

ख) व्यय

व.हि. नं.	शीर्षक	आ.व.२०७७/०७८ को अनुमान	आ.व.२०७७/०७७ जेठसम्मको यथार्थ	आ.व.२०७८/०७९ को अनुमान
२१.०१	प्रशासनिक खर्च	८००,०००।	४९३,८७०।	२२०,०००।
२१.०२	अनुदान	१००,०००।	०।	१५०,०००।
३१.०४	टोल संस्थागत विकास	१५०,०००।	०।	१००,०००।
३१.०१	तालिम	१५०,०००।	०।	१५०,०००।
२४.०२	विविध कार्यक्रमहरु	१९३,२५५।५०	०।	१७६,०००।
४.००	पेस्की खाता	०	०।	०।
५.००	न.पा.बाट पाउनुपर्ने	३०६,७४४।५०	०।	३०६,७४४।५०
६.००	व्याज फिर्ता	२००,०००।	१८७,०५१।१७	२५०,०००।
८.००	ऋण लगानी	१४,५००,०००।	१०,५००,०००।	१५,१४७,२५५।५०
जम्मा		१६,४००,०००।	११,१८०,९२१।१७	१६,५००,०००।

निर्णय नं.२: प्रस्ताव नं.२ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का लागि तपसिल बमोजिमको विनियोजन विधेयक २०७८ संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

व्यास नगरपालिका विनियोजन विधेयक, २०७८

प्रस्तावना: व्यास नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उपधारा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी व्यास नगर सभाले यो ऐन सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्ने सम्बन्धी यो ऐन बनाई लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस ऐनको नाम “व्यास नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७८” रहेको छ ।
- (२) यो ऐन २०७८ श्रावण १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

- (क) “ऐन” भन्नाले व्यास नगरपालिकाको विनियोजन ऐन, २०७८ सम्भन्धित छ ।
- (ख) “कार्यपालिका” भन्नाले व्यास नगर कार्यपालिका सम्भन्धित छ ।
- (ग) “नगरपालिका” भन्नाले व्यास नगरपालिका सम्भन्धित छ ।
- (घ) “सभा” भन्नाले व्यास नगरपालिकाको सभा सम्भन्धित छ ।
- (ङ) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान सम्भन्धित छ ।

३. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को लागि सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्न सक्ने:

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को निमित्त कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका लागि अनुसूची (१) मा उल्लिखित चालु खर्च, पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको रकम

समेत गरी जम्मा रु.१,७७,८९,१२,०००। (अक्षेरूपी एक अरब सतहत्तर करोड उनान्ब्वे लाख बाह्र हजार मात्र) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिने छ ।

४. विनियोजन:

- (१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को निमित्त व्यास नगरपालिकाको कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको निमित्त विनियोजन गरेको रकममध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ ।
- (४) पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थापनतर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालु खर्च शीर्षकतर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्चतर्फ विनियोजित रकम व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन ।
तर चालु तथा पूँजीगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थापन खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।
- (५) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशतभन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न परेमा सभाको स्वीकृत लिनुपर्नेछ ।

अनुसूची १

(दफा (२) सँग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

						रु.हजारमा
क.सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	वित्तीय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१.		नगर कार्यपालिका	१०१८७१२।	६५०२००।	०।	१६६८९१२।
२.		वडा समिति	०।	०।	०।	०।
३.		विषयगत शाखा	०।	०।	०।	०।
४.		ऋणको साँवा, व्याज भुक्तानी	१००००।	१०००००।	०।	११००००।
५.		लगानी (शेयर/ऋण)	०।	०।	०।	०।
जम्मा			१०२८७१२।	७५०२००।	०।	१७७८९१२।

निर्णय नं.३: प्रस्ताव नं.३ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का लागि प्रस्तावित आर्थिक विधेयक २०७८ संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

आर्थिक विधेयक, २०७८

प्रस्तावना: व्यास नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न, स्थानीय कर तथा शुल्क सङ्कलन गर्ने, छुट दिने तथा आय सङ्कलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी संविधानको धारा २२६ को उपधारा (१) बमोजिम व्यास नगरपालिकाको नगर सभाले यो अर्थसम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धी ऐन बनाई लागु गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :** (१) यस ऐनको नाम “व्यास नगरपालिका आर्थिक ऐन, २०७८” रहको छ ।
(२) यो ऐन २०७८ साल श्रावण १ गतेदेखि व्यास नगरपालिका क्षेत्रमा लागु हुनेछ ।
२. **परिभाषा :** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा :
(क) “ऐन” भन्नाले व्यास नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ सम्भन्नु पर्छ ।
(ख) “कार्यपालिका” भन्नाले व्यास नगर कार्यपालिका सम्भन्नु पर्छ ।
(ग) “नगरपालिका” भन्नाले व्यास नगरपालिका सम्भन्नु पर्छ ।
(घ) “फर्म” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भए वा नभएको जुनसुकै फर्म सम्भन्नु पर्छ ।
(ङ) “व्यक्ति” भन्नाले यस ऐन बमोजिम कर तिर्नुपर्ने दायित्व भएको जुनसुकै व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ ।
(च) “सभा” भन्नाले व्यास नगरपालिकाको सभा सम्भन्नु पर्छ ।
(छ) “संविधान” भन्नाले नेपालको संविधान सम्भन्नु पर्छ ।
३. **सम्पत्ति कर :** व्यास नगरपालिका क्षेत्रभित्रको घर/घरले चर्चेको जग्गामा अनुसूची १ बमोजिम सम्पत्ति कर लगाइने छ ।
स्पष्टीकरण : यस दफाको प्रयोजनको लागि “घरले चर्चेको जग्गा” भन्नाले घरले ओगटेको जग्गाको क्षेत्रफल र अधिकतम सो क्षेत्रफल वरावरको थप जग्गासम्म सम्भन्नु पर्छ ।
४. **भूमिकर (मालपोत) :** व्यास नगरपालिका क्षेत्र भित्रको सम्पत्ति कर लागेको घर जग्गा बाहेक अन्य जग्गामा अनुसूची २ बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाइने छ ।
५. **घर बहाल कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पुरै, आंशिक तबरले बहालमा दिएकोमा अनुसूची ३ बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असुल गरिने छ ।
६. **व्यवसाय कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूची ४ बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
७. **जडिबुटी, कवाडी र जीव जन्तु कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीव जन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरे वापत अनुसूची ५ बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
८. **विज्ञापन कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूची ६ बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
९. **मनोरञ्जन कर :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूची ७ बमोजिम मनोरञ्जन कर लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१०. **बहाल बितौरी शुल्क :** नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफूले निर्माण, रेखदेख वा सञ्चालन गरेका अनुसूची ८ मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचीमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बितौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।

११. **पार्किङ शुल्क** : नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूची ९ बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१२. **ट्रेकिङ, कोयाकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र च्याफ्टिङ शुल्क** : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कोयाकिङ, क्यानोइङ, बन्जी जम्पिङ, जिपफ्लायर र च्याफ्टिङ सेवा वा व्यवसाय सञ्चालन गरेवापत अनुसूची १० बमोजिमको शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१३. **पर्यटन शुल्क** : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूची ११ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१४. **प्राकृतिक साधन उपयोग कर** : नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक साधन उपयोग कर अनुसूची १२ मा उल्लिखित दरमा असुल उपर गर्नेछ ।
१५. **सेवा शुल्क, दस्तुर** : नगरपालिकाले निर्माण, सञ्चालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूची १३ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचीमा व्यवस्था भएअनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१६. **वातावरण शुल्क** : प्राकृतिक साधनको उपभोग गरे वापत वातावरणमा पर्न जाने क्षति न्यूनीकरण गर्न अनुसूची १४ बमोजिम शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिने छ ।
१७. **कर छुट** : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई सामान्यतया कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन । विशेष परिस्थिति सृजना भएमा नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट नगर सभामा पेश गर्ने गरी छुट दिन सकिने छ ।
१८. **कर तथा शुल्क सङ्कलन सम्बन्धी कार्यविधि** : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क सङ्कलन सम्बन्धी कार्यविधि नगरपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची १
(दफा ३ सँग सम्बन्धित)
सम्पत्ति करका दरहरु

कर योग्य सम्पत्तिको मूल्य	वार्षिक दर
दश लाख रुपैयाँसम्म	पच्चीस रुपैयाँदेखि तीन सय रुपैयाँसम्म
दश लाख एक रुपैयाँदेखि बीस लाख रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	तीन सय पचास रुपैयाँदेखि पाँच सय रुपैयाँसम्म
बीस लाख एक रुपैयाँदेखि तीस लाख रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	पाँच सय पचास रुपैयाँदेखि एक हजार दुई सय रुपैयाँसम्म
तीस लाख एक रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	एक हजार पाँच सय रुपैयाँदेखि तीन हजार पाँच सय रुपैयाँसम्म
पचास लाख एक रुपैयाँदेखि एक करोड रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	तीन हजार छ सय रुपैयाँदेखि बाह्र हजार रुपैयाँसम्म
एक करोड एक रुपैयाँदेखि दुई करोड पचास लाख रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	बाह्र हजार पाँच सय रुपैयाँदेखि अठ्ठाइस हजार रुपैयाँसम्म
दुई करोड पचास लाख एक रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्मको घर जग्गा	अठ्ठाइस हजार पाँच सय रुपैयाँदेखि सत्तरी हजार रुपैयाँसम्म
पाँच करोड एक रुपैयाँदेखि माथिको घर जग्गा	दुई रुपैयाँ प्रति हजारमा थप

अनुसूची २
(दफा ४ सँग सम्बन्धित)
भूमि (मालपोत) करका दरहरु

कर योग्य सम्पत्तिको मूल्य	वार्षिक दर
दश लाख रुपैयाँसम्म -भूमिकर	पच्चीस रुपैयाँदेखि दुई सय रुपैयाँसम्म
दश लाख एक रुपैयाँदेखि बीस लाख रुपैयाँसम्म - भूमिकर	दुई सय पचास रुपैयाँदेखि चार सय रुपैयाँसम्म
बीस लाख एक रुपैयाँदेखि तीस लाख रुपैयाँसम्म - भूमिकर	पाँच सय रुपैयाँदेखि एक हजार रुपैयाँसम्म
तीस लाख एक रुपैयाँदेखि पचास लाख रुपैयाँसम्म - भूमिकर	एक हजार दुई सय रुपैयाँदेखि तीन हजार रुपैयाँसम्म
पचास लाख एक रुपैयाँदेखि एक करोड रुपैयाँसम्म - भूमिकर	तीन हजार पाँच सय रुपैयाँदेखि दश हजार रुपैयाँसम्म
एक करोड एक रुपैयाँदेखि दुई करोड पचास लाख रुपैयाँसम्म -भूमिकर	दश हजार रुपैयाँदेखि पच्चीस हजार रुपैयाँसम्म
दुई करोड पचास लाख एक रुपैयाँदेखि पाँच करोड रुपैयाँसम्म -भूमिकर	पच्चीस हजार रुपैयाँदेखि साठी हजार रुपैयाँसम्म
पाँच करोड एक रुपैयाँदेखि माथि	दुई रुपैयाँ प्रति हजारमा थप

अनुसूची ३
(दफा ५ सँग सम्बन्धित)
घर बहाल करका दरहरु

सि.नं.	विवरण	वार्षिक दर
१.	संघ संस्था, सरकारी कार्यालय, गोदाम जग्गा, व्यवसायिक पसल कवलहरु संस्थागत रुपमा भाडामा लिए वा दिइएको	१० प्रतिशत
२.	भवन, जग्गा, गोदाम व्यक्तिगत रुपमा भाडामा लिए वा दिएको	५ प्रतिशत

अनुसूची ४
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)
व्यवसाय करका दरहरु

सि.नं.	व्यवसायको विवरण	वार्षिक दर
१.	विभिन्न व्यवसाय	रु.७००। देखि रु.५०,०००।

अनुसूची ५
(दफा ७ सँग सम्बन्धित)
जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु करका दरहरु

सि.नं.	विवरण	वार्षिक दर
१.	उन	प्रति के.जी. पचास पैसादेखि एक रुपैयाँ पचास पैसासम्म
२.	खोटो	प्रति के.जी. एक रुपैयाँदेखि दुई रुपैयाँसम्म
३.	जडिबुटी	प्रति के.जी. पाँच रुपैयाँदेखि एक हजार पाँच सय रुपैयाँसम्म प्रकृति हेरी
४.	कवाडी	(क) प्रति गोटा पच्चीस पैसादेखि तीन रुपैयाँसम्म प्रकृति हेरी

		(ख) प्रति के.जी. एक रुपैयाँदेखि तीन रुपैयाँसम्म
५.	जीवजन्तुको हाड, छाला, सिङ, खुर	(क) प्रति के.जी एक रुपैयाँदेखि तीन रुपैयाँसम्म
		(ख) प्रति गोटा एक सयदेखि पाँच सय रुपैयाँसम्म

अनुसूची ६
(दफा ८ सँग सम्बन्धित)
विज्ञापन करका दरहरु

सि.नं.	विवरण	वार्षिक दर
१.	साइनवोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफुटभन्दा माथि	रु.५०। वर्गफुट
२.	साइनवोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफुटसम्म	रु.१,०००।
३.	तुल व्यानर एक हप्ताको लागि	रु.२००।
४.	तुल व्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म	रु.३००।
५.	पोल व्यानर एक हप्ताभन्दा बढी एक महिनासम्म	प्रति व्यानर रु.५०।

अनुसूची ७
(दफा ९ सँग सम्बन्धित)
मनोरञ्जन करका दरहरु

सि.नं.	विवरण	कर
१.	चलचित्र घर	प्रवेश शुल्कमा ५ प्रतिशत
२.	व्यापारिक तथा व्यवसायिक प्रयोजनको लागि सञ्चालन गरिने मेला (महोत्सव)	प्रवेश शुल्कमा ५ प्रतिशत
३.	व्यापारिक तथा व्यवसायिक प्रयोजनको लागि सञ्चालन गरिने कन्सर्ट	प्रवेश शुल्कमा ५ प्रतिशत
४.	माथि सि.नं.२ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सात दिनभन्दा बढी समयसम्म व्यापारिक तथा व्यवसायिक प्रयोजनको लागि सञ्चालन गरिने मेला महोत्सवमा उल्लिखित करको दरमा शत प्रतिशत थप कर लाग्ने छ।	
५.	माथि सि.नं.३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि एक दिनभन्दा बढी समयसम्म व्यापारिक तथा व्यवसायिक प्रयोजनको लागि सञ्चालन गरिने कन्सर्टमा उल्लिखित करको दरमा शत प्रतिशत थप कर लाग्ने छ।	
६.	केवल नेटवर्क/डिस होम :	प्रति ग्राहक शुल्क रु.१०।००
७.	इन्टरनेट सर्भिस प्रोभाइडर कम्पनी :	प्रति ग्राहक शुल्क रु.५०।००
८.	निजी रुपमा सञ्चालन गरिएका पार्क :	प्रति टिकट शुल्कमा ५ प्रतिशत

अनुसूची ८
(दफा १० सँग सम्बन्धित)
बहाल बिटौरी शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	शुल्क (प्रति महिना)
१.	नगर क्षेत्रका सार्वजनिक एवं ऐलानी जग्गामा सञ्चालन भएका स-साना व्यवसायबाट मासिक सङ्कलन गरिने शुल्क	रु.५००। देखि रु.७००। सम्म प्रति व्यक्ति
२.	नगरपालिकाद्वारा निर्माण भएका घर, टहरा तथा हाट बजारबाट व्यवसाय सञ्चालन भएदेखि सङ्कलन गरिने मासिक शुल्क	रु.१,०००। देखि रु.५,०००। प्रति पसल कवल

अनुसूची ९

(दफा ११ सँग सम्बन्धित)
सवारी पार्किङ शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	शुल्क (प्रति पटक)
१.	पार्किङ शुल्क	रु.१०१ देखि रु.१५०१ सम्म

अनुसूची १०

(दफा १२ सँग सम्बन्धित)

ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ, जिपफ्लायर च्याफ्टिङ शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	शुल्क
१.	ट्रेकिङ/कोयोकिङ	०
२.	च्याफ्टिङ व्यवसाय	दर्ता शुल्क रु.३,०००१ देखि रु.५,०००१ र वार्षिक नवीकरण शुल्क रु.२५००१ देखि ३५००१
३.	अन्य	रु.१,०००१ देखि रु.१,५००१ सम्म

अनुसूची ११

(दफा १३ सँग सम्बन्धित)

पर्यटन शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	शुल्क
१.	प्राचिन स्मारक र पुरातात्विक सम्पदा	प्रति टिकट मूल्यको पाँच प्रतिशत
२.	संग्राहलय	प्रति टिकट मूल्यको पाँच प्रतिशत
३.	पदमार्ग	प्रति पर्यटक सार्क मुलकका पर्यटकका लागि यु.एस.डलर पाँच र अन्य मुलकका पर्यटकका लागि यु.एस. डलर दश
४.	गुफा	प्रति टिकट मूल्यको पाँच प्रतिशत
५.	पार्क संरक्षण क्षेत्र, शिकार आरक्ष र पिकनिक स्पार्ट	प्रति टिकट मूल्यको पाँच प्रतिशत
६.	प्याराग्लाइडिङ, अल्ट्रा लाइट, बन्जिजम्पिङ र जिपफ्लायर	वार्षिक एक लाख
७.	रक क्लाइविङ र क्यानोनिङ	वार्षिक बिस हजार
८.	भ्यूटावर	प्रति टिकट मूल्यको पाँच प्रतिशत
९.	पर्यटक सेवा शुल्क	व्यास नगरपालिका पर्यटक सेवा सूचना केन्द्र स्थापना गरी उपलब्ध गराउने सेवामा विदेशी पर्यटकको हकमा प्रति पर्यटक एक हजार रुपैयाँ र स्वदेशी पर्यटकलाई दुई सय रुपैयाँका दरले सेवा शुल्क लाग्ने छ ।

नोट: माथि जुन सुकै कुरा लेखिएका भए तापनि विद्यार्थीहरुलाई पचास प्रतिशत छुट/अपाडता भएका व्यक्ति र सत्तरी वर्षभन्दा माथिका जेष्ठ नागरिकलाई निशुल्क उपलब्ध हुनेछ ।

अनुसूची १२

(दफा १४ सँग सम्बन्धित)

प्राकृतिक साधन उपयोग करका दरहरु

सि.नं.	विवरण	करको दर
--------	-------	---------

१.	ढुङ्गा, गिटी, ग्रेगान	रू.१२१०० (प्रति क्युविक) कर समेत फिट)
२.	कटपिस/कटिड ढुङ्गा (उत्खनन् गरी चुकाएर पातलो गरिएको तर मेसिनले काट्न बाँकी)	रू.१७ (प्रति क्युविक फिट) कर समेत
२.१	कटिड ढुङ्गा मेसिनले काटिसकेको	रू.२५। (प्रति क्युविक फिट) कर समेत
३.	छपनी सादा ढुङ्गा बाक्लो	रू.११।५० (प्रति क्युविक फिट) कर समेत
४.	चुन ढुङ्गा	रू.४।५० (प्रति क्युविक फिट)
	बालुवा	रू.१२।०० (प्रति क्युविक फिट) कर समेत
५.	कालीमाटी र रातो माटो	रू.३ (प्रति क्युविक फिट)
६.	ढुंगा खानीबाट जाली भर्ने ढुंगा स्वयंले उत्खनन गरेमा	प्रति ट्याक्टर रू.६००।
७.	ढुंगा खानीबाट जाली भर्ने ढुंगा उत्खनन गर्न नपर्ने	प्रति ट्याक्टर रू.१०००।
८.	निजी जग्गाबाट ढुंगा, गिटी, बालुवा उत्खनन् गरी विक्री वितरण गर्नुपर्ने भए	प्रति क्युविक फिट रू.६

-माथि सि.नं.२ र २.१ मा उल्लेखित करमा दोहोरो नपर्ने गरी लिइने छ।

अ. ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, माटो, चटन, दहत्तर, बहत्तर भन्नाले नदी, खोल्साखोल्सी, वन क्षेत्र वा सार्वजनिक वा निजी जग्गाबाट उत्खनन वा संकलन गरिने बहुमुल्य पथ्थर, ऐतिहासिक र साँस्कृतिक महत्वका शालिग्राम, शीला र अति मूल्यवान वस्तु बाहेकका ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, रोडा, ग्रेगान, चट्टान, माटो, चुनढुङ्गा, स्लेट जस्ता नदीले बगाई ल्याएको वा थिगिएको नदी तथा खानीजन्य प्राकृतिक स्रोतलाई सम्झनु पर्छ।

प्राकृतिक स्रोत साधनको दण्ड जरिवानाको न्यूनतम तथा अधिकतम दर

सि.नं.	साधनको विवरण	करको दर
१.	ट्याक्टर	प्रति पटक रू.८,०००। देखि रू.२०,०००। सम्म
२.	ट्रक	प्रति पटक रू.१०,०००। देखि रू.२५,०००। सम्म
३.	डोजर	प्रति पटक रू.२०,०००। देखि रू.५०,०००। सम्म
४.	एक्साभेटर	प्रति पटक रू.३०,०००। देखि रू.६०,०००। सम्म

अनुसूची १३

(दफा १५ सँग सम्बन्धित)

कर, सेवा शुल्क र दस्तुर

१) सिफारिस दस्तुर

सि.नं.	विवरण	कर, शुल्क तथा दस्तुर
१.	नाता प्रमाणित	रू.२००।
२.	राहदानी सिफारिस	रू.६००।
३.	घरजग्गा नामसारी र अन्य मालपोत सम्बन्धी सिफारिस (थप १ कित्ताको रू.५५। का दरले जोडिने)	रू.७५।
४.	पेन्सन कार्ड वा सो सम्बन्धी अन्य सिफारिस	रू.५०५।
५.	हकवाला संरक्षण सम्बन्धी सिफारिस/मालपोत बाहेक	रू.५०५।
६.	संघ संस्था दर्ता सम्बन्धी सिफारिस	रू.५०५।
७.	निजी विद्यालय दर्ता र स्तरवृद्धि (प्रा.वि./नि.मा. वि./मा.वि.)	रू.२,०००।, रू.२,५००।, रू.३,०००।

८.	काठ दाउरोको सिफारिस	काठ टिप ट्रक रु.१,५००।, ट्याक्टर टिप रु.६००। र सो भन्दा सानोलाई रु.५००।
९.	अङ्ग्रेजी रुपान्तर	रु.५०५।
१०.	नागरिकता सम्बन्धी सिफारिस	रु.२२५।
११.	नागरिकताको प्रतिलिपि सिफारिस	रु.३०५।
१२.	नाम छुटको सिफारिस/विद्यार्थीलाई	रु.३०५।
१३.	चार किल्ला प्रमाणित सिफारिस (१ कित्ताभन्दा बढी भएमा प्रति कित्ता थप रु.७५। का दरले	रु.६०५।, रु.७५।
१४.	सनाखतको सिफारिस	रु.३०५।
१५.	जन्म मृत्यु सम्बन्धी सिफारिस/मालपोत बाहेक	रु.२०५।
१६.	स्थायी बसोबास सम्बन्धी सिफारिस	रु.६००।
१७.	नाम, थर, जन्म मिति संशोधन सिफारिस/ विद्यार्थीलाई, जिल्ला प्रशासनलाई	रु.२००।
१८.	सर्जमिन शुल्क	रु.८०५।
१९.	अमिन शुल्क (प्रति पटक)	रु.२,०००।
२०.	विद्युत जडान सम्बन्धी सिफारिस	रु.५५५।
२१.	टेलिफोन जडान सम्बन्धी सिफारिस	रु.३५५।
२२.	निजी धारा जडान सम्बन्धी सिफारिस	रु.५०५।
२३.	चारित्रिक सिफारिस	रु.५०५।
२४.	वस्ती विकास शुल्क: -पहिलो २ रोपनीसम्म, -दोस्रो २ देखि ५ रोपनीसम्म पहिलोमा थप -तेस्रो ५ भन्दा माथि प्रति १ रोपनी दोस्रोमा थप	रु.५०,०००।, प्रति रोपनी रु.१५,०००। र प्रति रोपनी रु.१०,०००।
२५.	विद्युत, टेलिफोन, खानेपानी सम्बन्धी नामसारी सिफारिस	रु.५५५।
२६.	उद्योग स्थापना सिफारिस	रु.५०५।
२७.	भवन निर्माणको साधारण स्वीकृति दस्तुर	रु.२,०००।
२८.	छात्रवृत्ति सम्बन्धी सिफारिस	निशुल्क
२९.	सिफारिसको विवरण सच्याई दिएको	सिफारिस शुल्कको ५० प्रतिशत
३०.	खानी दर्ता शुल्क	रु.५०,०००।
३१.	विविध सिफारिस	रु.३०५।

२) अन्य सिफारिस

१.	निवेदन फाराम प्रति पाना	रु.१०।
२.	अनुसूची	रु.१५।
३.	निवेदन दर्ता शुल्क	निशुल्क
४.	घर कायम	रु.५००।
	भवन निर्माण दरखास्त फाराम	रु.१,०००।
५.	पति पत्नीको सम्बन्ध विच्छेद निवेदन दर्ता दस्तुर	रु.५०५।
६.	परीक्षा सम्बन्धी दरखास्त फाराम शुल्क	रु.१०।
७.	कोटेशन फाराम शुल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार
८.	टेण्डर फाराम शुल्क	आर्थिक नियमावली अनुसार

९.	निवेदन नक्कल प्रति पाना	कार्यालयले सार्दा रु.५१, आफैले सार्दा रु.२१
१०.	घर पालुवा कुकुर दर्ता र नवीकरण दस्तुर	रु.५००१
११.	घर निर्माण नक्साको नक्कल दस्तुर	प्रति तला रु.५००१
१२.	मिलापत्र दस्तुर प्रति पक्ष	रु.२००१
१३.	घ वर्ग इजाजत दस्तुर	रु.१०,०००१
१४.	घ वर्ग इजाजत पत्रको नवीकरण र नामसारी	रु.२,०००१
१५.	घ वर्ग इजाजत पत्रको प्रतिलिपि दस्तुर	रु.५००१
१६.	घ वर्ग इजाजत पत्रको थप दस्तुर	रु.५,०००१
१७.	पत्रको प्रमाणपत्र दस्तुर	रु.१००१
१८.	होमस्टे दर्ता शुल्क	रु.१०,०००१
१९.	होमस्टे नवीकरण शुल्क	रु.२,०००१
२०.	संघ संस्था दर्ता शुल्क	रु.१,०००१
२१.	संघ संस्था नवीकरण शुल्क	रु.५००१
२२.	पुरुष म्याराथन दर्ता शुल्क	रु.१००१००
२३.	महिला म्याराथन दर्ता शुल्क	रु.१००१००
२४.	हेभी इक्वीपमेण्ट सुचिकृत/दर्ता	
क.	एक्साभेटर	रु.३,०००१००
ख.	ट्रक, टिपर, लोडर र डोजर	रु.२,०००१००
ग.	ट्र्याक्टर	रु.१,५००१००
२५.	स्लेट ढुंगा उत्खनन उद्योग दर्ता शुल्क प्रति रोपनी	रु.२,०००१००
२६.	स्लेट ढुंगा उत्खनन उद्योग नवीकरण शुल्क	रु.५,०००.००
२७.	स्लेट ढुंगा कटिड उद्योग दर्ता शुल्क	रु.५,०००.००
२९.	स्लेट ढुंगा कटिड उद्योग व्यवसाय कर वार्षिक	रु.३,०००.००
३०.	विभिन्न परामर्श तथा निर्माण/सप्लायर्स /व्यवसायको फर्म सूचीकृत शुल्क	रु.१,०००१००
३१.	जग्गा सम्पाउने कार्यको लागि अशुल गरिने राजश्व जग्गा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०७७ मा उल्लेखित रकम बमोजिम नै हुने गरी आ.व. २०७८/०७९ कायम गर्ने	

३. हैसियत प्रमाणित

(क)	ऋण र वैदेशिक रोजगारका लागि	दर
१.	रु.१० लाखसम्म	रु.१,२००१
२.	रु.२० लाखसम्म	रु.१,८००१
३.	रु.३० लाखसम्म	रु.३,०००१
४.	रु.४० लाखसम्म	रु.४,०००१
५.	रु.५० लाखसम्म	रु.५,०००१
६.	रु.५० लाखभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	रु.७००१ का दरले थप
(ख)	अध्ययनको लागि (विदेश)	
१.	रु.२० लाखसम्म	रु.१,२००१
२.	रु.३० लाखसम्म	रु.१,८००१
३.	रु.५० लाखसम्म	रु.३,०००१

४.	रु.५० लाखभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	रु.३०० का दरले थप
ग)	अंशवण्डा र दान बकसमा	३. (ख) मा लाग्ने रकमको ५० प्रतिशत
घ)	नगरपालिकाले तत्काल धितो मूल्याङ्कन गरेको सिफारिसको पुनः नवीकरण गर्नुपर्दा जुन प्रयोजनका लागि गरिएको हो सोका लागि लाग्ने दस्तुरको ३ महिनासम्म १० प्रतिशत राजश्व लिइनेछ।	
ड)	आय प्रमाणित गर्दा तपसिलको मूल्यको आधारमा दस्तुर लिने	
१.	५ लाख रुपैयाँसम्म प्रति लाख	रु.१५०।
२.	५ लाखदेखि १० लाख रुपैयाँसम्म	रु.१,८००।
३.	१० लाखदेखि २० लाख रुपैयाँसम्म	रु.२,५००।
४.	२० लाखदेखि ५० लाख रुपैयाँसम्म	रु.३,०००।
५.	५० लाखदेखि १ करोड रुपैयाँसम्म	रु.४,०००।
६.	१ करोडभन्दा बढी प्रत्येक १० लाखमा	रु.५०० का दरले थप

४) पटके सवारी कर

१.	बस, ट्रक	रु.५०।
२.	लहरी (६ टायरभन्दा बढी)	रु.१००।
३.	ट्याक्टर ठूलो (४० हर्ष पावरभन्दा बढी)	रु.४०।
४.	मिनी बस, ट्रक	रु.३०।
५.	निजी कार, भाडा कार	रु.२०।
६.	ट्याम्पो/पावरटेलर	रु.२०।
७.	विदेशी बस, ट्रक	रु.२००।
८.	विदेशी लहरी (६ टायरभन्दा बढी)	रु.२००।
९.	विदेशी मिनीबस, ट्रक	रु.१५०।
१०.	विदेशी कार/ट्याक्सी	रु.१००।

५)	कान्जी हाउस दस्तुर	कार्यविधि बमोजिम
----	--------------------	------------------

६) सरसफाई शुल्क / मासिक

सि.नं.	विवरण	हप्ताको ५ देखि ६ दिन जाने	हप्ताको ३ देखि ४ दिन जाने	हप्ताको १ देखि २ दिन जाने
१.	होटल, हस्पिटल, ठूला जुस पसल, मासु व्यवसायी, सापिड कम्प्लेक्स	रु.२००।	रु.१५०।	रु.१००।
२.	नाई, क्लिनिक, मेडिकल र विद्यालय	रु.१५०।	रु.१००।	रु.७५।
३.	व्यक्तिगत घर	रु.१२५।	रु.१००।	रु.७५।
४.	साना व्यवसायी	रु.१२५।	रु.८०।	रु.६०।
५.	सक्सन ट्यांक	क) न.पा. भित्र प्रति ट्यांकर रु.५,०००। ख) न.पा. बाहिर प्रति ट्यांकर रु.७,०००।		
	लोडर (जे.सि.भि.)	रु.२,२००।		
	टिपर	रु.१,०००।		
	ट्याक्टर	रु.८००।		
६.	इन्धन	क) न.पा.१० कि.मी. भित्र प्रति ट्यांकर रु.५००।		

		ख) न.पा.१०-२० कि.मी. भित्र प्रति ट्यांकर रु.७००।		
		ग) २० कि.मी. भन्दा बाहिर प्रति ४ कि.मी. मा थप रु.१००।		
७.	चालक/सहयोगी भत्ता	क) न.पा. भित्र प्रति ट्यांकर रु.६००। र रु.४००।		
		ख) न.पा. बाहिर प्रति ट्यांकर रु.१,०००। र रु.७००।		
८.	जरीवाना	सरसफाई सम्बन्धी कसुर गर्ने व्यक्ति वा संस्थालाई		
		पहिलो पटक	दोस्रो पटक	तेस्रो पटक
		१,०००।	२,०००।	१०,०००।
९.	व्यक्ति वा संस्था स्वयंले आफूले ढुवानी गरी फोहोर मैला विसर्जन गर्ने स्थानसम्म फोहोर ल्याई विसर्जन गर्न चाहनेलाई देहाय बमोजिम शुल्क लाग्नेछ			
१०.	सरकारी कार्यालय सरसफाई शुल्क: मासिक रु.२००।००			
११.	सरसफाई केन्द्रमा व्यक्ति वा संस्थाले अवरोध गरेमा जरिवाना रु.१०,०००। सम्म			
क)	प्रति मोटरसाइकल	.	.	रु.५००।
ख)	प्रति पावरटेलर	.	.	रु.१,०००।
ग)	प्रति ट्याक्टर	.	.	रु.२,०००।
घ)	प्रति ट्रक	.	.	रु.५,०००।
७)	कार्यालयको सभा हल प्रति दिन रु.२,५००। र सरसफाई शुल्क रु.५००। लाग्नेछ।			

द) सवारी पार्किङ शुल्क

क)	करङ्गाठ बसपार्क	
	बस तथा मिनिबस (१ दिनको)	रु.५०।
	बस तथा मिनिबस (१ रातको)	रु.८०।
	अन्य चारपाङ्गे साधन (१ दिनको)	रु.३०।
	अन्य चारपाङ्गे साधन (१ रातको)	रु.५०।
ख)	अण्डर ग्राउण्ड पार्किङ	
	कार / जिप	प्रति दिन रु.१००।, मासिक रु रु.२,५००।
	मोटरसाइकल	प्रति घण्टा रु.५।
ग)	छाब्दी बसपार्क	
	स्थानीय बस	रु.३०।
	स्थानीय जीप	रु.२५।
	कार / ट्याक्सी	रु.५०।
	बस / ट्रक	रु.१००।
	ट्याक्टर	रु.४०।
	सानो माइक्रो	रु.५०।
	ठूलो माइक्रो	रु.८०।
	मोटरसाइकल	रु.१०।

९) उजुरी दस्तुर

१.	फिराद उजुरी दस्तुर	रु. २५०।
२.	फिराद/प्रतिउत्तर दस्तुर	रु. १५०।
३.	ठाडो उजुरी दस्तुर	रु. १००।
४.	कोर्ट फि	
	पहिलो रु. २,०००। सम्म	रु. १००।
	दोस्रो रु. २५,०००। सम्म (रु. २३,००० को ४ प्रतिशतका दरले)	रु. ९२०।
	तेस्रो रु. १,००,०००। सम्म (रु. ७५,०००। को ३ प्रतिशतका दरले)	रु. २,२५०
	चौथो रु. २,५०,०००। सम्म (रु. १,५०,०००। को २ प्रतिशतका दरले)	रु. ३,०००।
	पाँचौ रु. २,५०,०००। देखि माथि (१ प्रतिशतका दरले)	१ प्रतिशतका दरले

१०) उद्योग तथा व्यवसाय दर्ता शुल्क

सि.नं.	विवरण	शुल्क
(क)	उद्योग दर्ता शुल्क	
	एक करोडभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. १,००,०००।
	पचास लाखभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. ५०,०००।
	४० लाखदेखि ५० लाखसम्म पूँजी हुने	रु. २५,०००।
	३० लाखदेखि ४० लाखसम्म पूँजी हुने	२०,०००।००
	२० लाखदेखि ३० लाखसम्म पूँजी हुने	१५,०००।००
	१० लाखदेखि २० लाखसम्म पूँजी हुने	१०,०००।००
	१० लाखसम्म पूँजी हुने	रु. ३,०००। (घरेलु उद्योग)
(ख)	व्यवसाय दर्ता शुल्क	
	२५ लाखभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. २०,०००।
	१५ लाखभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. १०,०००।
	१० लाखभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. ५,०००।
	५ लाखभन्दा माथि पूँजी हुने	रु. ४,०००।
	५ लाखसम्म पूँजी हुने	रु. ३,०००।
	१ लाखसम्म पूँजी हुने	रु. १,०००।
	उद्योग कर	
क.	पूँजी १ करोडभन्दा माथि	रु. ५०,०००।
ख.	पूँजी ५० लाखभन्दा माथि	रु. २५,०००।
ग.	पूँजी १० लाखभन्दा माथि	रु. १०,०००।
घ.	पूँजी १० लाखभन्दा कम	रु. २,०००।
	व्यवसाय कर	
क.	पूँजी रु. १ देखि रु. १० हजारसम्म	रु. ७००।
ख.	पूँजी रु. १० हजारदेखि रु. १ लाखसम्म	रु. १,०००।
ग.	पूँजी रु. १ लाखदेखि रु. ५ लाखसम्म	रु. ३,०००।
घ.	पूँजी रु. ५ लाखदेखि रु. २५ लाखसम्म	रु. ५,०००।
ड.	पूँजी रु. २५ लाखदेखि रु. १ करोडसम्म	रु. १०,०००।
च.	पूँजी रु. १ करोडभन्दा माथि	प्रति लाख रु. ५० थप

११) व्यवसायको वर्गीकरण दर

सि.नं.	व्यवसायको विवरण	करको श्रेणी (क) रु.			करको श्रेणी (ख) रु.			करको श्रेणी (ग) रु.		
		कक	कख	कग	खक	खख	खग	गक	गख	गग
१.	होटल, लज एवं साधारण होटल	२,०००।	१,८००।	१,५००।	१,२००।	१,०००।				
२.	रेष्टुरेण्ट (मःम, तास, सेकुवा आदि)	१,५००।	१,२००।	१,१००।	१,०००।					
३.	मिठाई पसल	१,०००।	८००।	७००।	७००।					
४.	कपडा पसल (थोक एवं खुद्रा)	२,०००।	१,६००।	१,४००।	९५०।	८५०।	७५०।			
५.	फेन्सी पसल	२,०००।	१,७००।	१,५००।	१,२००।	१,०००।	७५०।			
६.	विविध श्रृंगार पसल (थोक/खुद्रा)	१,७००।	१,४००।	१,२००।	९००।	७००।	७००।			
७.	उनी धागो पसल	७००।	७००।	७००।						
८.	जुता चप्पल पसल	१,५००।	१,०००।	.						
९.	निर्माण सामाग्री	१०,०००।	५,०००।	.	२,५००।			२,०००।	१,५००।	१,०००।
१०.	खाद्यान्न, किराना डिलर/खुद्रा	२,५००।	२,०००।	१,५००।	१२००।	९००।	७००।			
११.	भाँडा र गिफ्ट पसल (थोक/खुद्रा)	१,५००।	१,२००।	८००।	५००।					
१२.	पुस्तक तथा पत्रिका पसल	१,५००।	१,२००।	१,०००।	८००।	७००।				
१३.	अपसेट र छापाखाना	१,५००।	१,२००।	१,०००।						
१४.	आर्ट	१,०००।	८००।	.	७००।					
१५.	फोटो स्टुडियो	१,०००।	९००।	८००।	७००।					
१६.	केबुल नेटवर्क	१५,०००।	.	.						
१७.	टि.भी., घडी, रेडियो बिक्री/मर्मत	१,५००।	१२००।	१,०००।						
१८.	पंखा तथा स्टोभ मर्मत	७००।	७००।	७००।						
१९.	साइकल बिक्री तथा मर्मत	१,२००।	८००।							
२०.	मोटरसाइकल, पार्टस्/वर्कसप	२,०००।	१,५००।	१२००।						

२१.	ड्राइभिङ्ग इन्स्ट्रुमेन्ट	१,०००	८००	७००						
२२.	टायर मर्मत	१,०००	.	.						
२३.	ग्रिल उद्योग	२,५००	२,०००	.						
२४.	कवाडी सामानको थोक बिक्रेता	२,०००	२,०००	२,०००	१,५००					
२५.	टेण्ट हाउस	१,०००	८००	७००						
२६.	लाउण्ड्री पसल	७००	.	.						
२७.	मादल पसल	७००	.	.						
२८.	गोवर ग्याँस	२,०००	२,०००	.						
२९.	पाउरोटी भण्डार	१,०००	८००	७००						
३०.	चलचित्र मन्दिर	५,०००	.	.	२,५००			१,५००		
३१.	वित्तीय संस्था/सहकारी संस्था	१०,०००	७,५००	३,०००	३,०००	२,५००	२,०००	१,५००	१,०००	
३२.	कलर ल्याव	१,५००	१,५००	१,५००	१,०००	१,०००	१,०००			
३३.	निजी अस्पताल/औषधी पसल	४,०००	२,५००	१,५००	१,०००	१,०००				
३४.	पशु औषधी पसल	१,०००	१,०००	१,०००						
३५.	बिज भण्डार	१,५००	१,२००	१,०००	७००					
३६.	रंगरोगन तथा इलेक्ट्रिक थोक बिक्री	२,०००	१,८००	१,५००	१,२००	१,०००	८००	७००		
३७.	फर्निचर उद्योग	२,५००	२,०००	.						
३८.	फर्निचर पसल	१,५००	१,२००	१,०००						
३९.	मिल	१,०००	९००	८००	६००					
४०.	सुनचाँदी पसल	२,०००	१,८००	१,५००	१,०००			७५०		
४१.	आइसक्रिम उद्योग तथा पसल	८००	७५०	६००						
४२.	कपडा सिलाई (प्रति मेशिन रु.७५)	८००		७००						
४३.	हेयर कटिङ्ग सैलुन (प्रति कुर्ची रु.५००)	१,५००	.	.	.					

४४.	ल फर्म	१,०००।	.	.	७००।					
४५.	बोर्डिंग स्कूल मा.वि. र प्रा.वि.	१,०००।	.	.	९००।	८००।				
४६.	निर्माण व्यवसायी क, ख, ग, घ	५,०००।	.	.	४,०००।		२,०००।		१,०००।	
४७.	आयल पम्प	५,०००।	.	.	२,५००।			२,०००।		
४८.	कुरियर, फ्याक्स, कम्प्युटर र टेलिफोन	१,०००।	.	.						
४९.	सपिङ्ग सेन्टर	२,५००।	२,०००।	१,७००।	१,५००।					
५०.	तरकारी पसल	७००।	७००।	.						
५१.	चश्मा पसल	८००।	७००।	.						
५२.	दाँत बनाउने पसल	१,०००।	.	.						
५३.	मासु पसल	१,५००।	१,२००।	१,०००।	७५०।					
५४.	नर्सरी र फलफूलका विरुवा बिक्री वितरण	१,०००।	.	.	७००।					
५५.	माटोको भाडा बनाउने	७००।	.	.						
५६.	टेक्निकल इन्स्टिच्यूट	२,०००।	.	.	१,५००।			१,०००।		
५७.	कन्सल्टेन्सी फर्म (इन्जिनियर, ओभरसियर)	२,५००।	.	.						
५८.	ज्योतिष	७००।	.	.						
५९.	अडिटर फर्म (क, ख, ग, घ)	५,०००।	.	.	२,५००।			१,५००।		
६०.	सिलाई, बुनाई, पेन्टिङ्ग कटिङ्ग प्रशिक्षण	७००।	.	.						
६१.	चिकित्सक विशेषज्ञ, सहायक, कविराज	८००।	.	.	७००।					
६२.	ल्याब	७००।	.	.						
६३.	पुलवोड (प्रति बोर्ड रू.४००।)	.	.	.	.					
६४.	भिडियो गेम हाउस (प्रति स्किम रू.२००।)	.	.	.	.					
६५.	इट्टा भट्टा उद्योग (प्रति प्वाल रू.३००।)	.	.	.	.					
६६.	रेमिट्यान्स सेवा	२,०००।	.	.						

६७.	कटिङ्ग ढुङ्गा उद्योग	२,०००।	.	.					
६८.	ब्लक उद्योग	१,५००।	१,०००।	.					
६९.	ट्राभल्स एण्ड टुर्स प्रा.लि.	५,०००।	.	.	२,५००।				
७०.	वैदेशिक रोजगार कम्पनी	.	.	.	५,०००।				
७१.	मोवाइल टावर	.	.	.	२,५००।				
७२.	इन्टरनेट सर्भिस प्रोभाइडर कम्पनी	५,०००।	.	२,०००।	१,५००।				
७३.	कम्प्युटर इन्स्टिच्यूट	.	.	.	१,५००।				
७४.	कम्प्युटर मोवाइल मर्मत केन्द्र	.	.	.	१,०००।				
७५.	सिरक डसना सिलाई उद्योग	.	.	.	१,०००।				
७६.	नृत्य कला केन्द्र	.	.	.	१,०००।				
७७.	एफ.एम. रेडियो स्टेशन	.	.	.	१,५००।				
७८.	गाई, भैंसी, बाखा फर्म/पालन व्यवसाय	१,५००।	.	.	१,०००।			७००।	
७९.	माछा पालन व्यवसाय	१,५००।	.	.	१,०००।			७००।	
८०.	खानी उद्योग	१५,०००।	.	.	१०,०००।		८,०००।		
नोट: वर्ष भरी काम नगर्ने निर्माण व्यवसायी ग र घ को लागि रु.५००। र रु.३००। व्यवसाय कर लिइने छ।									

१२) प्राकृतिक श्रोत साधन निशोधित क्षेत्र र समयमा जाँदा लाग्ने दण्ड जरीवाना

सि.नं.	विवरण	पहिलो पटक	दोस्रो पटक	तेस्रो पटक
१.	ट्याक्टर	रु.८,०००।	रु.१२,०००।	रु.२०,०००।
२.	ट्रक	रु.१०,०००।	रु.१५,०००।	रु.२५,०००।

१३) घर नक्सा पास दस्तुर

(१) निम्न अनुसारको संरचनामा निम्न अनुसारको नक्सा पास दस्तुर लिइने छः

सि.नं.	भवनको प्रकार	करको दर (प्रति व.फि.)		
		क्षेत्र		
		क्षेत्र क	क्षेत्र ख	क्षेत्र ग
१.	आर.सि.सि. भवन	रु.१४।५०	रु.१२।५०	रु.१०।५०
२.	सिमेन्टको जोडाईमा इट्टा वा ढुङ्गाको गाह्रो (न्यूनतम २३ से.मी. मोटाई) आर.सी.सी. टायल छाना	रु.९।५०	रु.८।५०	रु.७।५०
३.	माटोको जोडाईमा इट्टा वा ढुङ्गाको गाह्रो आर.सी.सी. छाना			
४.	माटोको जोडाईमा इट्टा वा ढुङ्गाको गाह्रो (न्यूनतम २३ से.मी. मोटाई) वा सिमेन्टको जोडाईमा इट्टा तथा ब्लकको गाह्रो १० देखि १५ से.मी. मोटाई जस्ता स्लेट छाना	रु.८।५०	रु.७।५०	रु.६।५०
५.	जग्गा वा घरको वरपर लगाइने कम्पाउण्डवाल	प्रति र.फि. रु.५।		
६.	कृषि सम्बन्धी घर टहरा निर्माण एवं कायम गर्दा	प्रति वर्ग फिट रु.१।		

नक्सा पास क्षेत्र (क) भन्नाले वडा नं. १ (भद्रुडाँडा बाहेक), २, ३ र ४ को सम्पूर्ण क्षेत्र, ५ नं. वडाको पिच मार्गका सम्पूर्ण घडेरी लगायत चापाघाट, पाटन, कण्टार र सिन्धु मार्गको दायाँबायाँको घडेरीहरु, ६ नं. वडाको शिशाघाट बजार क्षेत्रभित्रका ३० र ४० फुटे बाटोमा पर्ने घडेरी, बाह्रबिसे बजार क्षेत्रभित्रका सम्पूर्ण घडेरीहरु, ७ नं. वडाको व्यास मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, ७ र ९ नं. वडामा पर्ने कलेस्तीबाट गजौडे बजारसम्मका घडेरीहरु, १० नं. वडामा पर्ने व्यास मार्ग दायाँबायाँको सम्पूर्ण घडेरीहरु, तालघरे दुम्सीचौर मार्गको दुम्सीचौर बजारसम्मका घडेरीहरु, डिहीगाउँको सम्पूर्ण क्षेत्र, व्यास मार्गबाट मादी नदी भर्ने सम्पूर्ण बाटोहरु, दुम्सी दरैगाउँ जोड्ने मार्ग नाला बनेको ठाउँसम्मका घडेरीहरु, ११ नं. वडामा रानीगाउँका सम्पूर्ण क्षेत्रमा पर्ने घडेरीहरु, दरैपधेरा पोखेलफाँट जोड्ने बाराही रानीमार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, रानीगाउँ हुँदै घाँसीकुवा निस्कने तल्लो २० फुटे बाटोका दायाँबायाँका घडेरीहरु, घाँसीकुवादेखि वडा नं.११ को घाँसीकुवा फराकचौर पोखेलफाँट मार्ग मोहोडामा भएका घडेरीहरु, १२ नं. वडाका पृथ्वी राजमार्गमा पर्ने घडेरीहरु, छाब्दी मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, १३ नं. वडाको वेलवास क्षेत्रका घडेरीहरु

नक्सा पास क्षेत्र (ख) भन्नाले वडा नं. ५ को क वर्गमा उल्लेख भएका क्षेत्र बाहेकका सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं. ८ को ४० फुटे कालिका मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, ९ नं. वडाका ३० र ४० फुटे बाटोमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं.१० को क वर्गमा उल्लेख भएका क्षेत्र बाहेकका सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं.११ को सेराबाट ढुङ्गाखानी हुँदै मुलपानी, वेलटारी जोड्ने मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं.१२ को कमलबारी हुँदै वडा कार्यालय जोड्ने मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, छिर्कन हुँदै वडा कार्यालय जोड्ने मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं.१३ को केशवटार जाने बाटोको दायाँबायाँका घडेरीहरु, भडभडे पुलबाट केशवटार जोड्ने ३० फुटे मार्गमा पर्ने सम्पूर्ण घडेरीहरु, वडा नं.१४ को केशवटारदेखि सुखौरा जोड्ने मार्गका सम्पूर्ण घडेरीहरु

नक्सा पास क्षेत्र (ग) भन्नाले माथि उल्लेखित क्षेत्र क र ख मा उल्लेख भएको बाहेकका सम्पूर्ण क्षेत्र ।

(२)	नक्सा संशोधनमा लाग्ने दस्तुर: आन्तरिक संशोधनका लागि साविकमा तिरेको राजश्वको १० प्रतिशत र बढेको क्षेत्रफलको चलन चल्तीको दरले हुन आउने रकम लाग्नेछ ।
(३)	नक्सा नवीकरणमा लाग्ने दस्तुर: नवीकरणका लागि नक्सापास भएको मितिले २ वर्षभित्र घर बनाई सक्नुपर्नेछ । यदि नबनाएमा २ वर्ष भुक्तान भएपछिको पहिलो १ महिनासम्म साविक तिरेको राजश्वको ५ प्रतिशतका दरले हुन आउने रकम लाग्नेछ, २ वर्ष भुक्तान भएपछिको दोस्रो महिनादेखि छैठौँ महिनासम्म नवीकरण दस्तुरमा सो दस्तुरको २५ प्रतिशत जरिवाना थप लाग्नेछ, २ वर्ष भुक्तान भएपछिको सातौँ महिनादेखि सत्रौँ महिनासम्म नवीकरण दस्तुरमा सो

	दस्तुरको ५० प्रतिशत जरिवाना थप लाग्नेछ, २ वर्ष भुक्तान भएपछिको सत्रौ महिनादेखि एक्काइसौ महिनासम्म नवीकरण दस्तुरमा सो दस्तुरको १०० प्रतिशत जरिवाना थप लाग्नेछ, २ वर्ष भुक्तान भएपछिको बाइसौ महिनादेखि नवीकरण गरिने छैन ।
(४)	घर नक्सा नामसारी तथा दाखिल खारेजमा लाग्ने दस्तुर: घरधनीको मृत्यु भई निजका हकवालाको नाउँमा नामसारी गर्नु परेमा रु.१००१ लाग्नेछ । राजीनामा वा अंशबण्डा पत्रबाट दाखिल खारेज गर्नुपरेमा नक्शापास गर्दा तिरेको दस्तुरको ५ प्रतिशतका दरले हुन आउने रकम लाग्नेछ ।
(५)	भवनको तला थप गर्दा लाग्ने दस्तुर: तला थप गर्दा लाग्ने दस्तुर नयाँ भवन निर्माण अनुमति दस्तुर सरह नै हुनेछ । तर विक्रम सम्वत् २०६८ सालभन्दा अगाडि निर्माण अनुमति लिई न्यूनतम एक तलासम्मको निर्माण सम्पन्न प्रमाण पत्र लिइसकेको भवनको हकमा प्रति वर्ग फिट रु.४२.५० लाग्नेछ ।
(६)	भवन निर्माण सुपरीवेक्षणमा लाग्ने दस्तुर: नगरपालिकाबाट नक्सापास गरी भवन तथा भवन निर्माण गर्ने व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूले आफ्नो घर तथा भवनको (Supervision) का लागि निजहरूले नै इच्छाइएको कन्सल्टेन्टलाई सुपरभिजन गर्ने कार्यको जिम्मा दिने साथै सो वापत आर.सि.सि. फ्रेमस्ट्रक्चरका भवनहरूको हकमा कन्सल्टेन्टहरूले यस नगरपालिकाद्वारा निर्धारित नक्सा पास क्षेत्र (क) भित्रका भवन तथा भवनहरूको सुपरभिजन गर्दा पहिलो तलाको रु.८ हजार र त्यसपछि माथिल्लो तलाहरूको प्रति तला रु.४ हजार, नक्सापास क्षेत्र (ख) भित्रका घर तथा भवनहरूको सुपरभिजन गर्दा पहिलो तलाको रु.७ हजार र त्यसपछि माथिल्लो तलाहरूको प्रति तला रु.३ हजार र नक्सापास क्षेत्र (ग) भित्रका घर तथा भवनहरूको सुपरभिजन गर्दा पहिलो तला रु.५ हजार माथिल्लो तलाहरूको प्रति तला रु.३ हजार र लोडवेरिड भवनको हकमा सबै क्षेत्रमा निर्माण हुने एक तले जस्तापातावाला घर तथा भवनको एकमुष्ठ रु.३ हजारका दरले सुपरभिजन दस्तुर लिन पाउने तथा कन्सल्टेन्सीहरूले व्यक्ति तथा संघ संस्थाहरूको घर तथा भवनको नक्सा निर्माण तथा सो सम्बन्धी अन्य सम्पूर्ण कार्यहरू गरे वापत (एकमुष्ठ) पिल्लथ एरियालाई आधारमानी प्रति वर्गफुट बढीमा रु.१०१ मात्र दस्तुर लिन पाउने ।
(७)	विविध दस्तुर तथा जरिवानाहरू (क) ठूला परामर्शदाता फर्म दर्ता, सूचीकृतका लागि रु.१०,०००१, नवीकरणका लागि वार्षिक रु.५,०००१ लाग्नेछ र साना परामर्शदाता फर्म दर्ता, सूचीकृतका लागि रु.५,०००१, नवीकरणका लागि रु.२५००१ लाग्नेछ । व्यक्ति (इञ्जिनियर, सव-इञ्जिनियर) को हकमा प्रत्येक पटक रु.५,०००१ लाग्नेछ । (ख) निर्माणकर्मी ठेकेदार दर्ता, सूचीकृत तथा नवीकरणका लागि वार्षिक रु.१,०००१ लाग्नेछ । (ग) प्रतिलिपि स्वरूप प्रति तलाको रु.५००१ को दरले हुन आउने दस्तुर छ । (घ) साधारण स्वीकृतिका लागि प्रति घरको रु.२,०००१ लाग्नेछ । (ङ) घर कायमको हकमा एक पटकका लागि साविक गा.वि.स.मा निर्माण भएका लोड वियरिड र कच्ची घरको लागि प्रति घर रु.२,०००१ र आर.सि.सि. घरको लागि प्रति वर्ग फिट लाग्नेछ । साविक न.पा.मा निर्माण भएका आर.सि.सि. घरको लागि प्रति वर्ग फिट रु.५०१ र लोड वियरिड तथा कच्ची घर (ट्रस समेत) को लागि प्रति वर्ग फिट रु.२५१ लाग्नेछ । (च) नक्सा पास गरी घर निर्माण गर्ने कार्य गर्दा सरसफाई शुल्क रु.१,०००१ लाग्नेछ । (छ) महिलाको नाउँमा घर नक्सा पास गर्न आएमा लाग्ने घर नक्सा पास दस्तुरमा ५ प्रतिशत छुट दिइनेछ । (ज) नक्सा पास भन्दा बढी तला थप गरी घर बनाएमा प्रति स्क्वायर फिट रु.५०१ जरीवाना गरिनेछ । (झ) स्वीकृत नलिई जग्गा खारेजमा २ रोपनी सम्म रु.१५,०००१, र सो भन्दा माथि प्रत्येक १ रोपनीमा रु.१०,०००१ थप जरीवाना लाग्नेछ । (ञ) घरको साइट प्लान संशोधन गरेमा प्रति पटक रु.१,०००१ लाग्नेछ । कर सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि राजश्व उपशाखामा बुझ्न सकिने छ ।

१४) सम्पत्ति करको दररेट

सि.नं.	करको श्रेणी रु.		दररेट रु.
	देखि	सम्म	
१.	१।	२,००,०००।	७५।
२.	२,००,००१।	५,००,०००।	२००।
३.	५,००,००१।	१०,००,०००।	२७५।
४.	१०,००,००१।	१५,००,०००।	३७५।
५.	१५,००,००१।	२०,००,०००।	५००।
६.	२०,००,००१।	२५,००,०००।	९००।
७.	२५,००,००१।	३०,००,०००।	१,२००।
८.	३०,००,००१।	३५,००,०००।	१,५००।
९.	३५,००,००१।	४२,००,०००।	२,५००।
१०.	४२,००,००१।	५०,००,०००।	३,५००।
११.	५०,००,००१।	६०,००,०००।	५,५००।
१२.	६०,००,००१।	७०,००,०००।	८,०००।
१३.	७०,००,००१।	८०,००,०००।	१०,०००।
१४.	८०,००,००१।	१,००,००,०००।	१२,०००।
१५.	१,००,००,००१।	१,५०,००,०००।	१७,०००।
१६.	१,५०,००,००१।	२,००,००,०००।	२२,०००।
१७.	२,००,००,००१।	३,००,००,०००।	२८,०००।
१८.	३,००,००,००१।	४,००,००,०००।	४५,०००।
१९.	४,००,००,००१।	५,००,००,०००।	७०,०००।
२०.	५,००,००,००१। देखि माथि थप प्रति हजारमा		२।

नोट: कुनै पनि कारणवश जग्गाको आधिकारिक प्रमाण पत्र नभएको जग्गामा सम्पत्ति कर र भूमिकर (मालपोत) नलाग्ने भएको र त्यसको विवरण नगरपालिकाले वर्षेनी अध्यावधिक गरी राख्नुपर्ने भएकोले त्यस्ता जग्गामा बनेको घरको हकमा सम्पत्ति कर र भूमिकर (मालपोत) नलाग्ने भएपनि नगरपालिकाको अन्य सेवा सुविधा प्राप्त भएको हुनाले रु.५००। सेवा शुल्क लाग्ने छ।

१५) भूमि (मालपोत) करको दररेट

सि.नं.	करको श्रेणी रु.		दररेट रु.
	देखि	सम्म	
१.	१।	२,००,०००।	५०।
२.	२,००,००१।	५,००,०००।	१५०।
३.	५,००,००१।	१०,००,०००।	२००।
४.	१०,००,००१।	१५,००,०००।	३००।
५.	१५,००,००१।	२०,००,०००।	४००।
६.	२०,००,००१।	२५,००,०००।	७००।
७.	२५,००,००१।	३०,००,०००।	१,०००।
८.	३०,००,००१।	३५,००,०००।	१,५००।
९.	३५,००,००१।	४२,००,०००।	२,२००।
१०.	४२,००,००१।	५०,००,०००।	३,०००।
११.	५०,००,००१।	६०,००,०००।	५,०००।
१२.	६०,००,००१।	७०,००,०००।	७,५००।
१३.	७०,००,००१।	८०,००,०००।	९,०००।
१४.	८०,००,००१।	१,००,००,०००।	१०,०००।
१५.	१,००,००,००१।	१,५०,००,०००।	१५,०००।
१६.	१,५०,००,००१।	२,००,००,०००।	२०,०००।
१७.	२,००,००,००१।	३,००,००,०००।	२५,०००।

१८.	३,००,००,००१।	४,००,००,०००।	४०,०००।
१९.	४,००,००,००१।	५,००,००,०००।	६०,०००।
२०.	५,००,००,००१। देखि माथि थप प्रति हजारमा		२।

१६) स्वास्थ्य संस्था स्थापना तथा नवीकरण अनुमति दस्तुर

सि.नं.	विवरण	दस्तुर
१.	अस्पताल तथा नर्सिङ होम स्थापना दस्तुर प्रति शैया	रु.४,०००।
२.	डायग्नोस्टिक सेन्टर स्थापना प्रति सेवा	रु.१०,०००।
३.	पोलिक्लिनिक स्थापना प्रति सेवा	रु.१०,०००।
४.	आयुर्वेदिक अस्पताल वैकल्पिक चिकित्सा स्थापना प्रति शैया	रु.२,०००।
५.	आयुर्वेदिक क्लिनिक स्थापना प्रति सेवा	रु.५,०००।
६.	अस्पताल तथा नर्सिङ होम नवीकरण दस्तुर प्रति शैया	रु.५००।
७.	डायग्नोस्टिक सेन्टर नवीकरण प्रति सेवा	रु.१,०००।
८.	पोलिक्लिनिक नवीकरण प्रति सेवा	रु.१,०००।
९.	आयुर्वेदिक अस्पताल वैकल्पिक चिकित्सा नवीकरण प्रति शैया	रु.५००।
१०.	आयुर्वेदिक क्लिनिक नवीकरण प्रति सेवा	रु.५००।

१७) सवारी साधन वार्षिक दर्ता शुल्क :

१ बस, ट्रक, लहरी	रु.८,०००।
२. मिनी बस, मिनी ट्रक (६ पांग्रे)	रु.७,०००।
३. मिनी बस, मिनी ट्रक (४ पांग्रे)	रु.६,०००।
४. निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप	रु.५,०००।
५. सफा टेम्पो/पेट्रोल टेम्पो	रु.४,०००।
६. ट्याक्टर	रु.३,०००।
७. स्कुटर मोटर साइकल	रु.१,०००।
८. पावर टेलर	रु.२०००।
९. लोडर, डोजर र एक्साभेटर (म्याकुम)	रु.१०,०००।

१८) सवारी साधन वार्षिक नवीकरण शुल्क :

१ बस, ट्रक, लहरी	रु.१,०००।
२. मिनी बस, मिनी ट्रक (६ पांग्रे)	रु.६००।
३. मिनी बस, मिनी ट्रक (४ पांग्रे)	रु.५००।
४. निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप	रु.२००।
५. सफा टेम्पो/पेट्रोल टेम्पो	रु.१५०।
६. ट्याक्टर	रु.५००।
७. स्कुटर मोटर साइकल	रु.१००।
८. पावर टेलर	रु.१५०।
९. लोडर, डोजर र एक्साभेटर (म्याकुम)	रु.१,५००।

- १९) स्थानीय पशु व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न जिल्ला बाहिरबाट आयात हुने भैसी तथा रांगा व्यवसायिक रुपमा बिक्री वितरण भएको देखिदा त्यस्तोमा प्रति गोटा रु.१,०००। कर निर्धारण
- २०) नगरपालिकाको विभिन्न सामग्री खरिद, परामर्श सेवा जस्ता विषयमा सूचीकृत हुन चाहने संघ संस्थाले सूचिकृत वापत रु.१,०००। दस्तुर निर्धारण

अनुसूची १४
(दफा १६ संग सम्बन्धित)
वातावरण शुल्कका दरहरु

सि.नं.	विवरण	दर
१.	स्लेट (बिछ्याउने तथा छाउने ढुङ्गा, खरी, चुन ढुङ्गा) प्रति क्यु.फिट	रु.०।५०
२.	ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, ग्राभेल र रोडा प्रति क्यु. फिट	रु.२।५०
३.	ब्लक निकासी प्रति गोटा	रु.०।२०
४.	इट्टा निकासी प्रति हजार	रु.५०।
५.	ईट्टा भट्टामा प्रयोग गर्ने माटो प्रति क्यु. फिट	रु.०।३०
६.	कटिड ढुङ्गा: १२ इन्चभन्दा सानो प्रति पिस	रु.०।२५
	१२ इन्च वा सोभन्दा ठूलो प्रति पिस	रु.०।५०
७.	अन्य बोतल प्रति गोटा	रु.१।
	चुर/फुटेको सिसा (सादा/रंगिन) प्रति के.जी.	रु.१।
	बियर बोतल प्रति गोटा	रु.१।
	मदिरा सिसी प्रति गोटा	रु.१।
	फलाम प्रति के.जी.	रु.२।
	प्लाष्टिकजन्य पदार्थ प्रति के.जी.	रु.१।
	तामा/पित्तल प्रति के.जी.	रु.३०।
	कागजजन्य पदार्थ प्रति के.जी.	रु.१।
	सिलौट/जस्ता प्रति के.जी.	रु.१५।
	हाड, सिड, खुर प्रति के.जी.	रु.५।
	छाला प्रति पिस	रु.५०।
अन्य प्रति के.जी.	रु.१।	
८.	बाँस प्रति घना	रु.२।
९.	दाउरा प्रति के.जी.	रु.०।१०
१०.	अन्य कुकाठ गोलाई प्रति क्यु.फिट	रु.१०।
	चिरान प्रति क्यु.फिट	रु.१५।
११.	सिसौ गोलाई प्रति क्यु.फिट	रु.२०।
	चिरान प्रति क्यु.फिट	रु.३०।
१२.	खयर जातको काठ गोलाई: प्रति क्यु.फिट	रु.२५।
१३.	साल जातको काठ गोलाई प्रति क्यु.फिट	रु.३०।
	चिरान प्रति क्यु.फिट	रु.५०।
१४.	पानी प्रति लिटर	रु०.२५
१५	चिम्नी उद्योग वार्षिक वातावरण तथा प्रदूषण शुल्क	रु.४०,०००।
१६	इट्टा भट्टा उद्योग वार्षिक वातावरण तथा प्रदूषण शुल्क ४ प्वालसम्म रु.१०,०००।, ६ प्वालसम्म रु.१५,०००। र ६ प्वालभन्दा माथि रु.२०,०००।	

निर्णय नं.४: प्रस्ताव नं.४ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको लागि आवश्यक देहाय बमोजिमका विधेयकहरु छलफल गरी संशोधन सहित पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

(क) व्यास नगर प्रज्ञा प्रतिष्ठान विधेयक, २०७८

(ख) व्यास नगर पुरातत्व, प्राचिन स्मारक र संग्राहलय संरक्षण, सम्बर्द्धन विधेयक, २०७८

(ग) व्यास नगरपालिका कर तथा गैर कर राजश्व लगाउने र उठाउने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बजेको विधेयक, २०७८

(घ) व्यास नगरपालिका कर्मचारी सेवा व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक, २०७८

(ड) व्यास नगरपालिका विपद् जोखिम व्यवस्थापन ऐन (प्रथम संशोधन) २०७८

निर्णय नं.५: प्रस्ताव नं.५ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को जेठ मसान्तसम्म भएको निर्णय नं.१ को अनुसूची २ अनुसारको सम्पूर्ण आम्दानी तथा खर्चहरू अनुमोदन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.६: प्रस्ताव नं.६ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजन भएको बजेट तथा कार्यक्रम तपसिल अनुसार रकमान्तर गर्ने निर्णय गरियो ।

सि. नं.	बजेट उपशीर्षक	खर्च उपशीर्षक	योजना तथा कार्यक्रमको नाम	रकमान्तर सम्बन्धी विवरण		कैफियत
				घटाइएको रकम	थप गरिएको रकम	
१	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२२	कमागत योजनाहरू चल्नु प्रकृतिका	८४०,०००।०		आन्तरिक
२	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२९	महिला तथा युवा सिप एवं क्षमता विकास कार्यक्रम	८३८,०००।०		राजश्व बाँडफाँड
३	८०,४३८,४०३,१०१	२२,२९१	व्यास नगर पुस्तकालय स्तरोन्नति	३००,०००।०		राजश्व बाँडफाँड
४	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२९	खेलकुद सामग्री खरिद र व्यवस्थापन एवं म्याराथन प्रतियोगिता सञ्चालन		३००,०००।०	राजश्व बाँडफाँड
५	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२९	स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरीकरण		८३८,०००।०	राजश्व बाँडफाँड
६	८०,४३८,४०३,१०१	२८,२११	आय तथा आन्तरिक सापटी फिर्ता		१००,०००।०	आन्तरिक
७	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२९	विविध फुटकर कार्यक्रमहरू		१००,०००।०	आन्तरिक
८	८०,४३८,४०३,१०१	२६,६१२	भ्रमण खर्च कर्मचारी		२००,०००।०	आन्तरिक
९	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२२	फोहोरमैला व्यवस्थापन		२००,०००।०	आन्तरिक
१०	८०,४३८,४०३,१०१	२२,५२९	नागरिक आरोग्य क्लिनिक		२४०,०००।०	आन्तरिक
११			आन्तरिक ऋणको व्याज भुक्तानी	१,०५७,५९६।९४		आन्तरिक
१२			आन्तरिक तथा बाह्य भ्रमण	९७०,०००।००		आन्तरिक
१३			गुणस्तर मापन परीक्षण केन्द्र	२,०००,०००।००		
१४			स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार निर्माण एवं मर्मत	२,५००,०००।००		आन्तरिक
१५			विपद् व्यवस्थापन कोष		६,५२७,५९६।९४	
			जम्मा	८,५०५,५९६।९४	८,५०५,५९६।९४	

निर्णय नं.७: प्रस्ताव नं.७ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा भएको सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदनले औल्याएका बेरुजु तथा सुभावहरू नियमानुसार हुने गरी कार्यान्वयन गर्न कार्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.८: प्रस्ताव नं.८ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा आर्थिक वर्ष २०७७/०७९ मा न्यायिक समितिबाट न्याय निरुपण सम्बन्धी पेश हुन आएको वार्षिक प्रतिवेदन माथि छलफल गरी उक्त प्रतिवेदन पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.९: प्रस्ताव नं.९ का सम्बन्धमा छलफल हुँदा यस नगरपालिका क्षेत्रमा क्रियाशील देहाय बमोजिमका गैर सरकारी संस्थाहरू पेश गरेका वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो । साथै अन्य मानवीय तथा आयआर्जनसँग सम्बन्धित गैरसरकारी संस्थाका कार्यक्रमलाई स्वीकृत गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

सि.नं.	गैर सरकारी संस्थाको नाम	वार्षिक स्वीकृत बजेट	कैफियत
१.	पिसवीन, पोखरा १७, कास्की	९,९९,७९९।	परिवार नियोजन सम्बन्धी सचेतना र सुरक्षित गर्भपतन

२	महिला शक्ति विकास केन्द्र नेपाल	१४,२७,११४।	महिला नेतृत्व विकास कार्यक्रम
---	---------------------------------	------------	-------------------------------

निर्णय नं.१०: प्रस्ताव नं.१० को सम्बन्धमा छलफल हुँदा संघीय सरकारको विद्यालय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम अर्न्तगत यस नगरपालिका भित्रका २ वटा नमूना विद्यालय र अन्य विभिन्न विद्यालयहरूको पूर्वाधार निर्माण तथा शैक्षिक सुधार कार्यक्रमको लागि विगत आर्थिक वर्षहरूमा विद्यालयसँग सम्झौता भई विद्यालयको खातामा निकास उपलब्ध गराईएका योजना तथा कार्यक्रमहरू विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (कोभिड १९) को प्रथम र दोस्रो लहरका कारण तोकिएको समयमा सम्पन्न हुन नसक्ने स्थिति देखिएको हुँदा उक्त योजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को पौष मसान्तसम्म म्याद थप गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाउने र चालु आर्थिक वर्षको लागि स्वीकृत कार्यक्रम तथा योजनाहरू समेत सम्झौता गरी विद्यालयको खातामा पेशकी निकास उपलब्ध गराउने साथै योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक कार्य योजना निर्माण गरी विद्यालयको व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गराई नगरपालिका कार्यालयमा पेश गर्न र थप गरिएको समयावधि भित्र योजना तथा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरी पेशकी फछ्यौटको लागि नगरपालिका कार्यालयमा पेश गर्न विद्यालयलाई निर्देशन दिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.११: प्रस्ताव नं.११ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा कार्यालयसँग सम्झौता भई उपभोक्ता समिति र ठेक्का मार्फत सञ्चालनमा रहेका विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरू विश्वव्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरस (कोभिड १९) को कारण तोकिएको समयमा सम्पन्न हुन नसक्ने स्थिति देखिएको हुँदा त्यस्ता योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अगामी आर्थिक वर्ष क्रमागत योजनाको रुपमा निरन्तरता दिने निर्णय गरियो । साथै उक्त योजनाहरूको चालु आ.व. को प्रगतिलाई आधारमानी आवश्यकता अनुसार म्याद थप गर्न कार्यपालिका बोर्डलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१२: प्रस्ताव नं.१२ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा व्यास नगरपालिका क्षेत्रमा विपदका घटनाहरू बढ्ने अवस्थामा रहेको र नगरपालिकाको आपतकालीन कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७८ निर्माण भई विपद प्रतिकार्य तथा तत्काल राहत तथा पुनर्स्थापनाका कार्यहरू अविलम्ब सुचारु गर्नुपर्ने अत्यन्त संवेदनशील विषयलाई मध्यनजर गर्दै अर्को व्यवस्था नभएसम्मका लागि व्यास नगरपालिकाको सभा हललाई प्रयोग गर्ने गरी आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र तोक्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१३: प्रस्ताव नं.१३ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा व्यास नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्लेट ङुगाजन्य प्राकृतिक श्रोतहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले यस नगरपालिकाले सो सम्बन्धमा व्यास नगरपालिका स्लेट ङुगा उत्खनन तथा कटिड उद्योग सञ्चालन कार्यविधि २०७७ निर्माण गरी लागु गरिएको छ । सोही बमोजिम व्यास नगरपालिका वडा नं.१० र ११ स्थित फराकचौर आसपास क्षेत्रमा व्यक्तिको आफ्नो लालपूजा भित्रको निजी जग्गामा सञ्चालनमा रहेका घरेलु प्रकृतिका उत्खनन् उद्योगहरूलाई कार्यविधिमा निर्दिष्ट भए बमोजिमका शर्तहरू पुरा गरेर आएकाहरूलाई प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित वातावरणीय संरक्षण सम्बन्धी कार्यहरू पूर्ण रुपमा पालना गर्ने गरी हाललाई एक वर्षका लागि उत्खनन् अनुमति प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१४ : प्रस्ताव नं.१४ का सम्बन्धमा आ.व.२०७८।०७९ को लागि वडाबाट छनौट भई आएका वडास्तरीय, नगरस्तरीय र प्रदेश तथा संघ स्तरकाका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई वैकल्पिक बजेट प्राप्त हुन आएमा नगर कार्यपालिका बैठकको निर्णय अनुसार प्राथमिकताको आधारमा कार्यान्वयन गर्दै जाने निर्णय गरियो । साथै उक्त योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई रातो किताबमा समावेश गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं.१५: प्रस्ताव नं.१५ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा कोभिड १९ को दोस्रो लहरको संकटको यस घडीमा एकजुट भई महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको कार्यमा अग्रपड्तीमा रही अहोरात्र खटिनु हुने चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाईकर्मी, एम्बुलेन्स लगायतका चालकहरूले पुऱ्याउनु भएको योगदानको उच्च प्रशंसा गर्दछौ । साथै जोखिमपूर्ण यस घडीमा आ-आफ्नो तहबाट खटिनु हुने जनप्रतिनिधि, राजनतिक दल, सञ्चारकर्मी, उद्योगी व्यवसायी,निजी क्षेत्र, नागरिक समाज लगायत व्यक्ति, संघ संस्थालाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौ ।

निर्णय नं.१६: प्रस्ताव नं.१६ को सम्बन्धमा छलफल हुँदा व्यास नगरपालिका कार्यालयको आ.व.२०७६/०७७ का लागि विनियोजित वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम भित्रका विभिन्न शीर्षकहरुमा भएको आय/व्यय एवं सम्पूर्ण आर्थिक कारोवार लेखा अभिलेखलाई महालेखा परीक्षकको कार्यालय, काठमाण्डौंबाट खटिई आउनु भएका लेखापरीक्षबाट लेखापरीक्षण कार्य सम्पन्न गरी पेश हुन आएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनले औल्याइएको वेरुजु दफाहरु मध्ये तपसिलमा उल्लेखित वेरुजु दफाहरुलाई ३५ औं नगर सभाबाट नियमित र सम्परीक्षण गर्नका लागि व्यास नगरपालिका वेरुजु फछ्यौट समितिबाट पेश हुन आएको हुँदा, उक्त वेरुजु दफाहरु नियमित तथा सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफाबाट हटाई दिनु हुन भनी जवाफ लेखी श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालय,काठमाण्डौंलाई अनुरोध गर्ने सर्वसम्मतबाट निर्णय पारित भयो ।

क्र.स.	वेरुजुको दफा नं.	वेरुजु		फछ्यौटको		फछ्यौट गर्ने जिम्मेवार व्यक्तिको नाम, दर्जा
		छोटकारी व्यहोरा	रकम	व्यहोरा	रकम	
१	दफा नं. १	वित्तीय विवरण: वुँदा नं. १ देखि ८ सम्मको वेरुजु व्यहोराबाट नगरपालिकाको वित्तीय विवरणको हिसाब ऐन कानुन र नियमानुसार मिलान गर्नु पर्ने ।		वित्तीय विवरण: वुँदा नं. १ देखि ८ सम्मको वेरुजु व्यहोरा अनुसार नगरपालिकाको वित्तीय विवरणलाई ऐन कानुन र नियमानुसार हिसाब मिलान गरिने भएकाले वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने ।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
२	दफा नं. ३	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली: स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागू गर्नु पर्नेमा सो नगरेको वुँदा नं.१ देखि ४२ सम्मको वेरुजु व्यहोरा ।		आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली: वुँदा नं.१ देखि ४२ सम्मको वेरुजु व्यहोरा अनुसार स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागू गरिने भएको हुँदा, वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने ।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
३	दफा नं.६	अनुगमन तथा भ्रमण खर्च: भ्रमण खर्च नियममावली २०६४ को नियम २१ मा उल्लेख भए अनुसार भ्रमण अभिलेख अनुसूची ६ को ढाँचामा राख्नु पर्ने, नियम १९ बमोजिम जिल्ला भित्र वा बाहिरको दुरी उल्लेख हुनु पर्ने, भ्रमणको उद्देश्य, भ्रमण प्रतिवेदन र सवारी साधन टिकट राख्नु पर्ने जस्ता आदि अभिलेख नराखी भ्रमण खर्च भएको रु.३६ लाख ८८ हजार नियमित नदेखिएको ।		अनुगमन तथा भ्रमण खर्च: चालु आ.व.२०७७/०७८ बाट भ्रमण खर्च नियमावली २०६४ को नियम २१ मा उल्लेख भए अनुसार अनुसूची ६ को ढाँचामा भ्रमण अभिलेख राख्ने र नियम १९ बमोजिम जिल्ला भित्र वा बाहिरको दुरी उल्लेख गरी भ्रमणको उद्देश्य, भ्रमण प्रतिवेदन र सवारी साधन टिकट लगायतका प्रमाण राखी भ्रमण खर्चलाई नियम सम्बत गरिने भएको हुँदा, वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने ।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल

४	दफा नं.१७	सोभै खरिद: सार्वजकि खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा व्यावस्था भए बमोजिम चालु तथा पूँजीगत शीर्षकको भौ.नं.६४, १९१, ४५१, ५४३ लगायतका भौचरबाट फर्निचर,मेशिनरी औजार र कार्यालय सामान सोभै खरिद गरेको कार्य अनियमित भएको रु.६३,५७,२६९।		सोभै खरिद: चालु तथा पूँजीगत शीर्षकको भौ.नं. ६४, १९१, ४५१, ५४३ लगायतका भौचरहरुलाई अध्ययन गर्दा फर्निचर, मेशिनरी औजार र कार्यालय सामानहरु फरक फरक मितिमा सार्वजकि खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिम प्रकृया पुर्याई खरिद गरेको हुँदा, सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रु. ६३,५७,२६९।		व्यास न.पा.को ३५ औँ नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
५	दफा नं.१८	अबन्डा बजेट: स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम निर्धारण गर्दा आय र व्ययको स्रोत अनुमान गरि वार्षिक बजेट तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर नगरपालिकाले अबन्डा बजेट राखी पालिकाको निर्णयबाट बजेट खर्च गर्ने गरेको प्रक्रिया नियन्त्रण गर्नु पर्ने वेरुजु ।		अबन्डा बजेट: स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम निर्धारण गर्दा आय र व्ययको स्रोत अनुमान गरी वार्षिक बजेट तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको आधारमा वार्षिक बजेट गरिएको हुँदा, सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफाबाट हाटउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने ।		व्यास न.पा.को ३५ औँ नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
६	दफा नं.२०	स्वीकृति दरबन्दी बाहिर करार सेवा: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ उप दफा (६) र स्थानीय तहमा करार जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि २०७४ ले व्यवस्था गरेको स्वीकृति करार दरबन्दी भन्दा बाहिरको प्रेस सल्लाहाकार समेतको पद सृजना कानुन विपरित तलब भूक्तानी दिएको वेरुजु रकम रु.३,९०,०००।		करार सेवा: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ उपदफा (६) र स्थानीय तहमा करार जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि २०७४ ले व्यवस्था गरेको स्वीकृती करार दरबन्दी भन्दा बाहिरको कर्मचारीहरु करारमा नियुक्ति नगरिएको हुँदा, प्रेस सल्लाहाकार र कानुनी सल्लाहाकार नगरपालिकाका परामर्शदाता भएका हुँनाले सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रकम रु.३,९०,०००।		व्यास न.पा.को ३५ औँ नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल

७	दफा नं.२३	शीर्षक फरक पारी तलब भत्ता: एकीकृत आर्थिक संकेत वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ ले व्यवस्था गरे अनुसार बजेट तयार नगरी शीर्षक फरक पारी तलब भत्ता भूक्तानी दिएको रकम नियम संगत नभएको वेरुजु रु.३,३०,२७,४३६।		शीर्षक फरक पारी तलब भत्ता: एकीकृत आर्थिक संकेत वर्गीकरण र व्याख्या, २०७४ ले व्यवस्था गरे अनुसार बजेट तयार गरिएको, तर स्वीकृति दरबन्दी भित्रका कर्मचारीहरु करारमा नियुक्ति गर्दा आर्थिक वर्षको विच विचमा हट्ने र नियुक्ति लिने भएकाले तलब शीर्षकबाट नै तलब भत्ता भूक्तानी दिएकोले रकम नियम संगत भएको हुँदा, सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रकम रु.३,३०,२७,४३६।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
८	दफा नं.२४	करार सेवा: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ उपदफा (६) र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले २०७४।१२।१४ जारी स्थानयि तह करारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि, २०७४ ले व्यवस्था गरेको स्वीकृत दरबन्दीभन्दा बाहिर विभिन्न पदका कर्मचारी करारमा नियुक्ति गरी तलब भूक्तानी दिएको अनियमित रकम रु.१,८५,६४,०००।		करार सेवा: स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ उपदफा (६) र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले २०७४।१२।१४ जारी स्थानीय तह करारमा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि, २०७४ ले व्यवस्था गरे अनुसार व्यास नगरपालिकाले लाभग्राही तथा सेवाग्राहीहरुलाई प्रदान गरिने चुस्त दुरुस्त सेवा प्रवाहलाई विभिन्न शाखामा रहेका मौजुदा दरबन्दीबाट सेवा प्रदान गर्न ज्यादै कठिनाई भएको हुँदा, माथि उल्लेखित ऐन, नियम र कार्यविधि रही प्रदेश र संघीय सरकारसँग परामर्श गरी आवश्यक पर्ने विभिन्न पदमा सेवा करारमा कर्मचारी नियुक्ति गरिएको र तलब दिएको नियमित र सम्परीक्षण गरी वेरुजु दफा हटाई दिन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रु.१,८५,६४,०००।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल

९	दफा नं.३१	पदाधिकारीलाई यातायात खर्च: गण्डकी प्रदेशले तयार गरेको गाउँ सभा र नगर सभा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७६ को अनुसूचीले व्यवस्था गरे अनुसार पदाधिकारीले असारको अन्तमा एकमुष्ट यातायात भत्ता पाउने भएकाले नगर सभाबाट पनि यातायात भत्ता बुझ्नेको देखिएकोले दोहोरो पर्ने रकम अशुल उपर गर्नु पर्ने वेरजु रकम रु.१,८९,२५०।		पदाधिकारीलाई यातायात खर्च: गण्डकी प्रदेशले तयार गरेको गाउँ सभा र नगर सभा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७६ को अनुसूचीले व्यवस्था गरे अनुसार पदाधिकारीले असारको अन्तमा एकमुष्ट रुपमा पाउने यातायात भत्ता र नगर सभामा पाउने यातायात भत्ता नभई होटल वास खर्च भएको हुँदा, सम्परीक्षण गरी वेरजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रकम रु.१,८९,२५०।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
१०	दफा नं.३७	पदाधिकारीलाई पोशाक खर्च: गण्डकी प्रदेशले तयार गरेको गाउँ सभा र नगर सभा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७६ को दफा १६ को अनुसूचीले तोकिए भन्दा बढी सुविधा पदाधिकारीले लिन नपाउने व्यवस्था छ तर नगरपालिका पदाधिकारीहरुलाई २८ थान ढाका सारी पोशाक सुविधा भनी दिएको कानुनी आधार भित्र नपरेकोले अशुल उपर गर्नु पर्ने वेरजु रु.२,५२,८३५।		पदाधिकारीलाई पोशाक खर्च: गण्डकी प्रदेशले तयार गरेको गाउँ सभा र नगर सभा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७६ को दफा १६ को अनुसूचीले तोकिएभन्दा बढी सुविधा पदाधिकारीले लिन नपाउने व्यवस्था भए पनि नगरपालिकाका महिला जनप्रतिनिधि पदाधिकारीहरुलाई २८ थान ढाका सारी पोशाक सुविधा नभई कार्यपालिकामा अनुशासन तथा एकरूपता कायम गर्नका लागि पाँच वर्ष अवधिभर एक पटक मात्र प्रोत्साहन स्वरुप भनी दिएको हुँदा, सम्परीक्षण गरी वेरजु दफाबाट हटाउन म.ले.प.मा अनुरोध गर्ने रकम रु.२,५२,८३५।		व्यास न.पा.को ३५ औं नगर सभाको निर्णयबाट प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री डिल्लीराम सिग्देल
	जम्मा	५,८७,८०,७९०।		५,८७,८०,७९०।		